

**OUDE GENEVER
& FIJNE HOLLANDSCHE LIKEUREN.**

Bijeenkomst van 5 Januari 1932 te 's-Gravenhage.

Voorzitter: Z.Exc. Luitenant-Generaal b.d. C. A. PRINS.

De VOORZITTER. Ik heet U allen welkom en open de vergadering. Daar er geen huishoudelijke mededeelingen te doen zijn, zou ik terstond het woord kunnen geven aan den Spreker van hedenavond. Ik wil echter vooraf den Luitenant-Kolonel VAN LAWICK ons aller gelukwenschen aanbieden met zijne recente bevordering en met zijne benoeming in het eervolle commando, hetwelk aan hem is toevertrouwd. Ik geef thans het woord aan Overste VAN LAWICK.

**HET OPTREDEN VAN MODERNE GROOTE
EENHEDEN VAN LICHT TROEPEN EN IN VERBAND
HIERMEE HET GEVECHT EN DE GEWENSCHTE
ORGANISATIE ONZER GROOTE LICHT EENHEID,**

door H. CH. G. BARON VAN LAWICK.

Algemeen (blz. 209). De marsch naar den vijand (blz.

215). De naderingsmarsch (blz. 220). Het tot stand brengen van de gevechtsaanraking (blz. 220). Het aanvallend gevecht (blz. 225). Het verdedigend gevecht (blz. 237). Frontbreedten (bl. 261). De gewenschte organisatie (blz. 271). ¹⁾

Mijnheer de Voorzitter, Excellenties, Mijne Heeren!

Ik beschouw het als een bijzondere eer om heden voor U het voor dezen avond vastgestelde onderwerp te mogen inleiden.

Wij werken allen mee aan het optrekken van het gebouw der landsverdediging, de een als architect, de ander meer bescheiden als arbeider. In deze laatste kwaliteit hoop ik, dat het mij gegeven moge zijn, heden enkele bouwstoffen aan te dragen, welke — meer in het bijzonder — van nut zullen zijn bij de samenstelling van ons a.s. gevechtsvoorschrift voor lichte troepen.

Algemeen.

Het optreden van de groote eenheden van lichte troepen is de resultante van de haar gestelde taak en van haar kenmerkende eigenschappen.

Die taak wordt gevormd door de *verkenning*, de *dekking* of het *gevecht*.

Waar na den oorlog van 1870—'71 de *verkenning* als hoofdtak voor de groote lichte eenheden op den voorgrond trad, is zij na den wereldoorlog op het 2e plan teruggedrongen.

De *strategische* verkenning wordt thans hoofdzakelijk door den vliegdienst uitgevoerd, de lichte troepen nemen

¹⁾ Afkorting van eenige aangehaalde voorschriften:

G.H.: Gevechtshandleiding (1929).

F.: Règlement de la Cavalerie II (1930).

B.: Règlement sur l'emploi des troupes légères (1929). (België).

F.G.: Führung und Gefecht der verbundenen Waffen (1921).

A.V.K.: Ausbildungsvorschrift für die Kavallerie (1923).

E.: Cavalry Training (1929).

daaraan slechts bij zijn ontstentenis of te zijner aanvulling deel.

De *tactische* verkenning wordt ook thans weliswaar nog aan de groote lichte eenheden opgedragen, doch vormt dan als regel een neventaak, ter uitvoering waarvan zij slechts detachementen en patrouilles bezigt, terwijl haar gros voor de hoofdtak beschikbaar blijft.

De *dekking* kan aan een groote lichte eenheid worden opgedragen:

- vóór den slag ten behoeve van de concentratie,
- tijdens den slag ten behoeve van een open vleugel of van ontstane gaten in het slagfront,
- na den slag ten behoeve van den terugtocht.

Het *gevecht*, dat als aandeel in den veldslag aan een groote lichte eenheid toekomt, zal in beginsel ten doel hebben de verdediging van een weinig bedreigd frontgedeelte, een steunende omtrekking of omvatting, een raid of de vervolging.

Doch met welke taak de groote lichte eenheid ook belast mocht zijn, haar optreden zal culmineeren in het gevecht.¹⁾

Doordat een groote lichte eenheid is samengesteld uit verschillende wapens, hulpdiensten en treinen, kan zij een gevecht gedurende beperkten tijd zelfstandig voeren.

Waar lichte troepen bovendien over het vermogen beschikken om zich in bijna elk terrein, bij elke weersgesteldheid, bij dag en bij nacht, betrekkelijk snel te verplaatsen, zonder dat de lichamelijke inspanning de gevechtskracht zal verminderen, beschikken zij over een bijzonder beweeglijk karakter, dat zich zal uiten in een *snelle wisselwerking van vuur en beweging in alle richtingen*.

Zij zijn dus vooral geschikt om:

- breede vuurfronten in te nemen,
- plaatselijk de vuurkracht te versterken,
- de krachten te hergroepeeren,

¹⁾ Op dit beginsel leggen vooral de betrokken Fr. en Belg. voorschriften bijzonderen nadruk (F. blz. X, B. p. 79).

— onderdeelen uit te schuiven, welke 's vijands front verrasend omvatten of omtrekken,

— het gevecht af te breken en zich van den vijand los te maken.

F. u. G. zegt in p. 86:

„Mit Beginn des Bewegungskrieges ist neben der operativen Fernaufklärung und Zurückwerfung der feindlichen Heereskavallerie die Umfassung der feindlichen Heeresflügel die wichtigste Aufgabe der Heereskavallerie.

Sie besteht in Unternehmungen gegen Flanke und Rücken des Gegners”.

Wie de beschikking krijgt over een troepensoort, moet zich terdege rekenschap geven van hare kenmerkende eigenschappen, omdat juist hierin haar kracht schuilt.

Toch blijkt in de practijk, hoe dikwijls aan dien logischen eisch niet wordt voldaan, waar het lichte troepen geldt.

Ons hierbij slechts bepalende tot de in 1930 gehouden manoeuvres, kan worden geconstateerd:

— dat in Nederland de aan een vleugel-Div. toegevoegde lichte troepen tot een frontaanval werden aangezet (welke bovendien het kostbare offer niet waard was) in plaats van tegen 's vijands flank en rug te worden aangewend;

— dat in Frankrijk de Cav.-Div. tusschen twee Inf.-Divn. optrad inplaats van op den vleugel te worden geplaatst, zoodat zij niet tegen 's vijands flank en rug kon optreden (zie M.W. 25, Sept. '30, Nr. 12);

— dat in Duitschland de Cav.-Div. aan een groote Inf.-eenheid werd toegevoegd, waardoor haar werkzaamheid ten bate van het geheel aanzienlijk werd beperkt, terwijl haar bovendien nog onderdeelen ten behoeve van neven-doeleinden werden ontnomen.

Naar aanleiding van het laatste voorbeeld zegt Generaal von POSECK in het M.W. d.d. 4 Dec. '30, Nr. 21 onder meer het navolgende:

Hier bleek voor de zooveelste maal, hoe nadeelig het haast altijd is om groote Cav.-eenheden aan groote Inf.-eenheden toe te voegen. *Het is ook een steeds terugkerende*

oorlogsondervinding, dat leger-cavalerie het meeste presteert, wanneer zij op het operatie-gebied rechtstreeks onder den A. B. blijft ressorteeren.

Haar onder commando te stellen van onderbevelhebbers heeft bijna steeds tot gevolg, dat deze die cavalerie ten behoeve van hun eigen beperkte doel bezigen. Zoo doende verliest de cavalerie echter haar beweeglijkheid en vrijheid van handelen, zonder welke het karakter van het wapen niet tot zijn recht komt. Nog een gevaarlijke uitwas van een dergelijken maatregel ontstond erdoor, evenals reeds meermalen in den oorlog plaats vond, n.l. dat onderdeelen voor nevendoeleinden aan de groote Cav.-eenheid werden onttrokken, waardoor zij op het beslissende oogenblik niet meer over haar volle capaciteit beschikte.

Het moet dan ook in beginsel worden afgekeurd om een groote eenheid van lichte troepen (Cav.-Div., Lt. B.) onder de bevelen te stellen van den commandant eener groote Inf.-eenheid (Legerkorps, D. G., Div.).

Doch het schijnt wel zeer moeilijk zich hiervan bewust te blijven.

Reeds Napoleon wees er destijds op en schreef in 1813 aan den Prins Eugène: „Il est convenable que les généraux Sébastiani et Latour-Maubourg reçoivent le plus souvent possible des ordres directs de vous, sans quoi l'esprit de la cavalerie se perdrait. Les généraux d'infanterie ont trop souvent l'habitude d'écraser la cavalerie et de la sacrifier à l'infanterie; je désire donc que vous la gardiez dans vos mains et que vous lui donniez directement des ordres”.

Mochten de omstandigheden er niettemin toe hebben geleid de groote lichte eenheid toch onder het bevel van den C. van een groote Inf.-eenheid te stellen, dan zal een juist gebruik ervan worden bevorderd, indien de C. der Inf.-eenheid hieromtrent te voren overleg pleegt met den C. der lichte eenheid. Zoo deed het bij de manoeuvres in 1928 in Zuid-Limburg de commandant der vleugel D. G., onder wiens bevel de Lt. B. werd gesteld. Dank zij

dezen juiste maatregel, welke getuigde van een oordeelkundige opvatting, was de Lt. B. in staat om door een zeer succesvol optreden tegen flank en rug der tegenpartij op intensieve wijze het succes van het veldleger — en van de Inf.-Div. tevens — te bevorderen.

Wanneer aan lichte troepen momenteel geen taak kan worden verstrekt, welke met hun karakter overeenstemt, moet hun in beginsel geen taak worden opgedragen doch behooren zij tijdelijk in reserve te worden genomen. Eenmaal zal ook hun tijd weer aanbreken en dan zullen hunne opgespaarde krachten haar rente vertienvoudigd opbrengen. Tegen het einde van den Wereldoorlog heeft men onderzonden wat het beteekent om in strijd met dit beginsel te handelen, zij het dan ook soms noodgedwongen.

F. u. G. zegt dan ook in p. 90, dat de leger-cavalerie vanaf het oogenblik, waarop de wederzijdsche veiligheidsorganen met elkaar in aanraking zijn, „gehört, falls nicht dringende taktische Notwendigkeiten vorliegen, auf einen Heeresflügel oder hinter die Front als bewegliche Heeresreserve” (eurs. van mij).

Wie de beschikking heeft over een groote lichte eenheid moet zich door de volgende beginselen laten leiden:

Gebruik ze, verbruik ze desnoods, maar misbruik ze nooit.

Gebruik ze strategisch en laat haar offer evenredig zijn met het strategisch resultaat.

Gebruik ze vooral niet als een voorraad lichte troepen, waaruit ter bevrediging van tactische behoeften wordt geput.

Voor de uitvoering van hun taak hebben lichte troepen de behoefte aan *ruimte*, in de breedte en in de diepte.

Met een vijand op korten afstand voor zich komt hun beweeglijkheid niet tot haar recht. Om in bokstaal te spreken, zij leenen zich niet voor „in-fighting” zooals de infanterie, maar wel voor „voetwerk”.

Dus in beginsel: aanvankelijk zoo min mogelijk troepen aan den vijand maar sterke beweeglijke reserves in eigen hand.

Het zal den C. eener groote lt. eenheid niet steeds mogelijk zijn om vóór een gevecht volledige bevelen uit te geven. De onder-Cn. moeten dus meermalen uit enkele aanwijzingen de bedoelingen van den commandant begrijpen, terwijl aan hun initiatief veel moet worden overgelaten.

Gestadige samenwerking in vreedstijd, onder leiding van den oorlogs-aanvoerder, kan niettemin een goeden uitslag waarborgen.

Voorts moet een ieder ervan zijn doordrongen, dat een aarzelend optreden den vijand de gelegenheid biedt om voor hem gunstige omstandigheden snel te benutten.

Een vlotte uitvoering en een energieke doorvoering van de genomen besluiten zijn naast verrassing de eerste voorwaarden voor een gunstigen uitslag van het gevecht.

Hoewel de groote lichte eenheid het *gevecht om tijdwinst* bij voorkeur verdedigend zal voeren, kunnen bijzondere omstandigheden ook tot een aanvallend gevecht om tijdwinst leiden. Bijvoorbeeld:

— wanneer 's-vijands opmarsch zoo snel plaats vindt, dat niet tijdig een geschikte verdedigingsstrook kan worden bezet;

— wanneer het inzetten dan wel het voortzetten van een vijandelijken aanval moet worden belet of vertraagd, en een verrassende omvatting of omtrekking mogelijk is.

F.u.G. hecht geen voorkeur aan het verdedigende gevecht om tijdwinst. Wanneer het gevecht om tijdwinst aanvallend wordt gevoerd, zal de Deutsche Cav.-Div. van haar beweeglijkheid gebruik maken om den vijand dan hier, dan daar in de flank te vallen. Men bedenke echter wel, dat voor een dergelijk beweeglijk optreden ruimte noodig is en dat zij, behalve een uitstekende bevelvoering ook een hoog opgevoerde geoefendheid van den troep vereischt. Dank zij het Deutsche legerstelsel zal de Deutsche Cav.-Div. met vertrouwen een gevecht om tijdwinst op deze wijze kunnen voeren.

Zulks geschiedde dan ook met veel succes bij de groote Hindenburg-manoeuvres in Silezië in 1928 door de 2e Cav.-Div., ter sterkte van 2 brigades.

Het kan, ook voor onze Lt. B., zijn nut hebben, het gevecht om tijdwinst afwisselend aanvallend en verdedigend te voeren, b.v. indien men bij de beweeglijke verdediging 's vijands inzicht in de toegepaste gevechtsvoering wil bemoeilijken.

De marsch naar den vijand.

Bij den marsch binnen 's-vijands bereik en niet gedekt door een eigen aancengesloten front, moet de C. in de eerste plaats rekening houden met een aanval van vij. luchtstrijdkrachten en voorts, aanvankelijk, met een ontmoeting van zijne lichte troepen.

Hij zal dus een marschvorm doen aannemen, welke weinig kwetsbaar is voor aanvallen van vliegers en paws., doch welke voordeelig is voor het ontmoetingsgevecht.

De groote lichte eenheid zal zich hiertoe eenerzijds zoodanig in de breedte en de diepte verdeelen, dat elk mas-saal karakter aan den vorm wordt ontnomen en anderzijds die, als het ware verspreide, eenheden tot eenige gevechtvaardige groepen vereenigen.

Zoo ontstaan *marschgroepen* ¹⁾ (in Duitschland, Frankrijk en België „colonnes” genoemd), bestaande uit wielrijders en/of cavalerie met eventueel toegevoegde artillerie en andere hulpwapens.

Tusschenruimten en afstanden van en in de marschgroepen worden beperkt door den eisch, dat tijdige onderlinge steun bij een ontmoeting des vijands is verzekerd.

Zouden de marschgroepen, tengevolge van de geografische gesteldheid, bij naast elkaar optreden een zoo groote onderlinge tusschenruimte verkrijgen, dat zij elkaar bij een eventueel gevecht niet tijdig kunnen ondersteunen, dan verdient het aanbeveling om ze achter elkaar te doen volgen.

¹⁾ Zoodra zij een gevechtsofdracht heeft uit te voeren noemt men haar „gevechtsgroep”, zoodra zij legert spreekt men van „legeringsgroep”. Ik zou ter vereenvoudiging willen aanbevelen om onder alle omstandigheden alleen van „gevechtsgroepen” te spreken.

Aan een dergelijken marschvorm is evenwel het nadeel van een zeer groote marschdiepte verbonden. Deze zou voor de Lt. B. (zonder Brig. T., Gn. T. en Lm. T.) reeds een 14-tal km. bedragen, wanneer men nog geen rekening houdt met de, tegenover luchtgevaar noodzakelijk te nemen groote afstanden in de marschgroepen.

De normale marschvorm zal echter bestaan uit 2 marschgroepen in eerste en 1 in tweede echelon.

De C. der groote lichte eenheid marcheert in beginsel of wel vòòr het gros eener voorste marschgroep (Frankrijk) of wel vòòr dat der achterste. Het verdient echter aanbeveling, dat de C. zich in elk geval bij het einde van elk der hierna te noemen sprongen aan het hoofd van een der voorste marschgroepen bevindt, teneinde zich voor het opnemen van het verband de kortste verbindingen te verzekeren.

De marschgroeps-Cn. marcheeren voor hun gros.

In den regel wordt aan elke marschgroep een as van beweging toegewezen en tusschen nevestigelde marschgroepen een scheidingslijn vastgesteld.

Teneinde de groote lichte eenheid goed in de hand te houden, kan de C. een of meer lijnen aangeven, waarin een marschpauze wordt gehouden om de voorhoede een nieuwen voorsprong te kunnen doen nemen, het onderling verband tusschen de marschgroepen na te gaan en eventueel in elke marschgroep op te sluiten.

Zoodoende krijgt de marsch 'n sprongsgewijze karakter.

De verschillende lijnen, welke de sprongen bepalen, kiest men zoodanig,

— dat de onderdeelen er een gedekte opstellingsplaats vinden;

— dat het opnemen van het verband er wordt bevorderd (transversaal);

— dat de marschgroepen er een goede gelegenheid vinden, om zoo noodig in hun geheel of met een gedeelte zijwaarts af te buigen;

— eventueel, dat zij zich leenen als frontlijn, indien het in de bedoeling lag om zoover mogelijk vooruit een verdedigende stelling in te nemen.

Elke marschgroep in voorste echelon schuift ter eigen beveiliging een voorhoede uit en treft maatregelen voor eigen flankbeveiliging. De marschgroep(en) in 2e echelon treft (treffen) maatregelen voor eigen flank- en rugbeveiliging.

Het gros der Fr. C. D. marcheert met groote sprongen (F. p. 58), op zijn beurt sprongsgewijze door de voorhoeden voorafgegaan (F. p. 80).

Het gros der Belg. C. D. marcheert in normaal tempo, dus niet-sprongsgewijze, waartoe de voorhoeden sprongsgewijze marcheeren (B. p. 109).

De voorhoede der Duitse C. D. marcheert sprongsgewijze (F. u. G. 98).

Mijns inziens behoort de marsch volgens het Fransche beginsel te geschieden, waarbij de sprongen grooter kunnen worden naarmate de veiligheid grooter is.

Ongeacht de veiligheidsmaatregelen, door de marschgroeps-Cn. getroffen, neemt de C. der groote lt. eenheid zoo noodig nog bijzondere maatregelen voor de flank- en de rugbeveiliging van het geheel.

Voorts zal hij — tenzij de tactische omstandigheden het overbodig maken (eigen troepen vooruit; korten afstand tot den vijand) — in de marschrichting die verkenningmaatregelen treffen of doen treffen, welke hem nuttig voorkomen.

De behoefte om bij den marsch naar den vijand in de eerste plaats in front inzicht omtrent den toestand te verkrijgen, zal er doorgaans toe leiden om althans voor elke voorste marschgroep een verkenningdetachement uit te zenden.

Zooals het F. in p. 58 zegt: „La division progresse dans le sillage de ses éléments de découverte”.

Dit zijn zuivere *tactiche* verkenningdetachementen, welke alleen dienen om den C. tijdig in te lichten omtrent omstandigheden, welke van ingrijpenden invloed kunnen zijn op den marsch en e.q. op een a.s. gevecht of de a.s. legering der groote lt. eenheid.

De maatregelen, welke de C. hiertegenover zal hebben te

nemen vereischen aanzienlijk minder tijd van uitvoering, dan voor een D.G. noodig is. Om deze reden zal het m.i. als regel niet noodig zijn om de verkenningsetachementen op grooteren afstand dan 15—20 km vòòr de voorste marschgroepen uit te zenden.

Op het aantal uit te zenden verkenningsetachementen en op de sterkte der verkenningsorganen zal de geringe sterkte van de Lt. B. een beperkenden invloed oefenen.

In verband met de kenmerkende eigenschappen van de cavalerie en van de wielrijders zal bij onze Lt. B. het streven bestaan om zoowel de verkenningsetachementen, als de marschgroepen in voorste echelon en de voorhoeden dezer marschgroepen, uit beide wapens samen te stellen.

Voorts is het in het algemeen gewenscht om elke marschgroep in voorste echelon over een batterij 7 veld te doen beschikken.

De persoonlijke invloed van den C. Lt. B. op het gevecht der Lt. B. zoomede een economisch gebruik van de beschikbare artillerie worden weliswaar in beginsel bevorderd door *alle* batterijen van 7 veld in eigen hand te houden, maar een dergelijk artillerie-gebruik verhoogt, vooral tegenover een sterkeren vijand en bij breede fronten, de kans op een spoedigen terugslag van de zonder artillerie optredende marschgroepen. De indeeling van artillerie aan de voorste marschgroepen stelt deze bovendien in staat om, bij het ondervinden van plaatselijken weerstand, sneller en krachtiger door te tasten.

Van de beschikbare pantserwagens zullen in beginsel enkele onderdeelen over de verkenningsetachementen en de marschgroep in 2e echelon worden verdeeld, waarna de eventueel overige pantserwagens ter beschikking van een (de) marschgroep(en) in voorste echelon komen.

Een normale marschvorm van de Lt. B. zou dus het beeld van bijlage I kunnen vertoonen.

De normale marschdiepte van de Lt. B., zonder Brig. T., Gn.T. en Lm.T., moet men dan ook op *minstens* een 10-tal km rekenen.

De treinen zijn, behalve de gevechtstreinen, buiten be-

schouwing gelaten, aangezien zij alle gemotoriseerd zijn en hierom: òf wel op nader bevel worden aangetrokken, òf wel den marsch sprongsgewijze volgen.

Het algemeen aspect van den normalen marschvorm voor de Lt.B., dat bij den naderingsmarsch gehandhaafd blijft, heeft veel overeenkomst met dat, welke dan voor de Fransche Cav.-Div. geldt. Ik verwijs hiervoor naar p. 60 van het F., naar het artikel „La Cavalerie Moderne”, in de R.d.C. Sept.-Oct. 1929 en naar de practische toepassing bij oefeningen.

Zoo vertoonde de opmarsch van de 3e Cav. Div. bij de manoeuvres in Lotharingen in 1929 op 3 September het beeld van bijlage II.

De eerste gevechtsaanraking van de verkenningsdetachementen ontstaat gewoonlijk met vooruitgeschoven lichte troepen.

Wanneer een verkd. in gevechtsaanraking komt nog vòòrdat het zijn verkenningsobject heeft bereikt, moet de uitvoering van zijn verkenningsopdracht daarouder zoo min mogelijk lijden.

Het zal daarom in front den vijand vasthouden, e.q. in voeling met hem blijven en trachten, hem door een bedreiging van zijn terugtochtswegen tot wijken te nopen.

Gelukt deze opzet niet, dan zal het verkd. een zoo klein mogelijk gedeelte van zijn macht — ter observatie — achterlaten en met zijn gros trachten, den weerstand zijwaarts te ontgaan, teneinde zijn verk.-opdracht verder uit te voeren.

Blijkt 's vijands frontuitbreiding zoo groot of het zijterrein zoodanig onbegaanbaar, dat uitwijken het verkd. te ver van zijn verkenningsas zou verwijderen, dan wel te veel tijdverlies zou veroorzaken, dan zal het trachten, zich tegenover dien vijandelijken weerstand in een zoo breed mogelijk front te handhaven totdat de voorhoede van de achter het detachement volgende marschgroep het heeft bereikt. Hierna zal het aan de actie der voorhoede tot het breken van den vij. weerstand deelnemen om na verkregen succes zoodra mogelijk zijn onderbroken taak te hervatten.

Heeft de commandant van het verkenningsdetachement den indruk, dat 's vijands front slechts uit een *ijl scherm* bestaat, dan zal hij trachten, dit op een punt door te slaan en hierna zijn opdracht voortzetten.

Hiertoe zal hij een geschikt punt uitkiezen en door een snellen, verrassenden aanval zijn doel zien te bereiken.

Het is van groot belang om zich de vrije beschikking van de geslagen bres te verzekeren, zoowel voor de eigen veiligheid als voor het verband met de volgende troepen. Daarom zal het verkd. in den regel met zijn gros de bres open houden en door patrouilles de verkenning doen voortzetten.

De naderingsmarsch der Lt.B.

Eenerzijds zal de vorm, waarin zij zich verplaatst en anderzijds haar bewegingssnelheid de kwetsbaarheid der Lt.B. tegenover vijandelijk artillerievuur zeer verminderen.

Hierdoor kunnen hare marschgroepen de goede wegen gedurende een groot gedeelte van den naderingsmarsch blijven volgen.

Dwingen de geringe bedektheid van het terrein of het optreden van den vijand om tot verdere ontplooiing over te gaan, dan zullen de wielrijders nog zoolang mogelijk van wegen en rijwielpaden gebruik maken, de cavalerie in beginsel van het terrein.

Open terreingedeelten moeten in snellen gang, dikwijls bovendien in zeer open of in verspreiden vorm, worden overgestoken.

Als beginsel geldt echter, dat alle verplaatsingen — zoolang zulks met het oog op te verwachten vijandelijk vuur nog raadzaam is — onder gebruikmaking van de vervoermiddelen geschieden. Zodoende wordt een snelle actie bevorderd en blijven de vervoermiddelen dicht bij de hand teneinde na afloop van het optreden te voet spoedig opnieuw te kunnen worden benut.

De batterijen — K.R.A. 1) der voorste marschgroepen

1) Waar in deze voordracht over artilleriegebruik wordt gesproken, heeft het alleen betrekking op de Btn. 7 veld.

moeten spoedig in stelling kunnen komen om in staat te zijn:

- a. de voorhoede rechtstreeks te steunen, wanneer zij op vij. weerstand stuit:
- b. vuur op loonende doelen af te geven. ¹⁾

De voorbereidende maatregelen (A. O. I. bij de voorhoede, verkenners vooruit) moeten dus bij voortdoring zijn genomen.

Het B. geeft in p. 114 aan, dat de artillerie zich onder deze omstandigheden *in den regel* echelonsgewijze van de eene stelling naar de andere verplaatst, teneinde snel met haar vuur te kunnen ingrijpen. Dit gebruik komt mij te zwaarwichtig voor: het vertraagt den opmarsch aanzienlijk.

Bij onze Lt. B. zou een dergelijke methode, wegens de weinige artillerie bovendien hoogstens voor 1 marschgroep uitvoerbaar zijn.

Het F. laat in p. 60 voor het gebruik meer vrijheid en geeft alleen aan, dat de artillerie de vereischte maatregelen treft om de marschgroepen spoedig te kunnen steunen.

Het is van belang om er op te wijzen, dat de marschsnellheid van lichte troepen bij den naderingsmarsch aanzienlijk wordt gereduceerd. Niet alleen omdat de troepen nu, in een breeder front marcheerend, ook van minder goede wegen gebruik maken, doch ook door vele andere factoren, zooals: het nemen van uitgebreider veiligheids- en verkenningmaatregelen, het betrachten van grootere voorzichtigheid, het vermeederen van de moeilijkheden bij het onderhouden van het verband, het vermeederen van de bevelen bij de kleinere eenheden, de eerste schermutselingen met vijande-

¹⁾ *Vuur op loonende doelen*, vroeger ook voor de veld-art. van groote waarde (en tegenwoordig wellicht nog, zie M. W. nr. 16, dd. 25 Oct. '31), heeft voor de rijdende-art. haar betekenis ten volle behouden, Technisch wordt het of wel vernietigingsvuur, dan wel vernielingsvuur.

Met onze beperkte luchtstrijdkrachten en ons gebrek aan paws. heeft de vij. minder aanleiding om in zijn colonnes groote afstanden toe te passen. Dit belooft voor onze rijdende-art. een vermeederen van het aantal loonende doelen, vooral op grooten afstand.

lijke organen en, last not least, het ontstaan van de tallooze nieuwe wrijvingen, welke aan dat alles zijn verbonden.

Een marschsnelheid van 8 km voor lichte troepen is bij den naderingsmarsch evenmin bij ons bestaanbaar als in het buitenland. Men moet er mee rekening houden, dat de marschsnelheid bij den naderingsmarsch evenals bij de infanterie, tot de helft wordt gereduceerd. Dit bleek bij de verschillende bij ons gehouden manoeuvres en stemt overeen met de opvatting ter zake in het buitenland.

Het tot stand brengen van de gevechtsaanraking.

De voorhoeden moeten bij het ontmoetingsgevecht doortastend optreden. Hierdoor zullen zij het moreele overwicht en een voorsprong op den vijand verzekeren.

Bij vij. weerstand zullen zij — eventueel versterkt met het verkd., dat voor haar uitging — daartegen een frontaanval in breed front uitvoeren en dezen steunen door een omvatting of een omtrekking.

Voor het tot stand brengen van de gevechtsaanraking moet men minstens 2 à 3 uren rekenen.

Wanneer eenmaal de gevechtsaanraking door een marschgroep tot stand is gebracht, moet haar artillerie — voor zoover dit nog niet plaats vond — snel in stelling komen, teneinde in staat te zijn:

a. de voorhoede met afsluitingsvuren rechtstreeks te steunen;

b. vuur op loonende doelen af te geven.

Zoodra de tactische omstandigheden spoedig een gevecht der groote lichte eenheden onder leiding van haar commandant doen verwachten, geeft deze hiertoe de vereischte e.g. aanvullende bevelen, waarbij de marschgroepen gevechtsgroepen worden en een hiervan tot reserve-gevechtsgroep wordt aangewezen.

Hoewel de marschvorm van een Fransche en een Belgische Cav.-Div. principieel niet afwijkt van die der Ned. Lt. B. bestaat er een kenmerkend verschil in de bevelsver-

houdingen, waardoor het optreden bij een ontmoeting met den vijand een eenigszins ander karakter draagt.

Zooals uit het voorgaande blijkt, beschikt de C. van een marschgroep in voorste echelon bij de Lt.B. in beginsel over een betrekkelijke zelfstandigheid, welke hem toelaat, bij de ontmoeting met den vijand, zonder nader bevel, zijn hoofdmacht in te zetten.

Niet aldus bij de Fransche en de Belgische Cav.-Div.

Wanneer de Fransche Cav.-Div. zich in opmarsch tegen den vijand bevindt wordt de gevechtsaanraking door de verkenningsdetachementen opgenomen (F. p. 62).

De D.C. geeft rechtstreekse aanwijzingen voor de voorhoeden, welke door de Cn. der marschgroepen zijn uitgeschoven en bepaalt in beginsel haar optreden bij een ontmoeting met den vijand.

Ook geeft hij aan die voorhoeden desgewenscht opdrachten ten behoeve van inleidende gevechten onder vaststelling van de onderdeelen (incl. artillerie), welke haar hierbij zullen steunen (F. p. 126).

Bij de manoeuvres van de Fr. Cav. Div. in Lotharingen in September 1929 stond in het operatie-bevel voor den Ien marschdag (nog vòòr den naderingsmarsch) o.m. aangegeven:

„Bij ontmoeting van den vijand zullen de voorhoeden de inleidende gevechten openen. 1)

„Zij kunnen worden gesteund door een batterij van 75 uit de hoofdmacht van elke marschgroep, maar het munitieverbruik mag hoogstens 25 schoten per stuk bedragen. Geen enkel ander onderdeel van de hoofdmacht mag zonder nader bevel van den D.C. worden ingezet.”

„Wanneer een verkd. door weerstand wordt opgehouden zal de C. van de voorhoede, welke het mocht bereiken, het verkd. onder zijne bevelen nemen en de actie der voorhoede doen steunen”.

1) „les A.—G. s'engageront” (voor de beteekenis hiervan zie F. p. 126).

De verkdn. hadden tot opdracht om de gevechtaanraking op te nemen en te bewaren tot de aankomst der voorhoeden.

De Belg. C.D. brengt de gevechtaanraking tot stand met hare voorhoeden (B. 118).

B. p.118 bepaalt, dat de marschgroeps-C. het optreden van zijn voorhoede van nabij volgt. Zoodra de gevechtaanraking erdoor is opgenomen, gaat hij persoonlijk naar voren ter waardeering van den toestand *en vraagt nadere bevelen aan den D.C.*, tenzij zijn verderè optreden door de ontvangen bevelen in het bijzonder was vastgesteld.

Zoowel in Frankrijk als in België worden de hoofdmachten der marschgroepen in voorste echelon dus niet ingezet dan op bevel van den D. C.

Het voordeel van de Fransche en Belgische bevelvoering is m. i. dit, dat de D. C. ten behoeve van den nu ev. volgenden aanval nagenoeg zijn geheele Div. nog intact in de hand heeft.

Het voordeel van de Nederlandsche bevelvoering ligt m. i. hierin, dat plaatselijk sterke weerstanden sneller worden opgeruimd en dat, wanneer men tegen een vij. vleugel oprukt, de Lt. B. beweeglijker en bij de Fransche en Belgische Cav.-Div. een tempo vòòr zal blijven.

De meer gecentraliseerde Fransche en Belgische bevelvoering berust m. i. voornamelijk op het optreden tegen een stilstaand verdedigingsfront, de meer gedecentraliseerde Nederlandsche bevelvoering, op het beweeglijke gevecht.

Men vergete niet, dat juist de groote onderlinge tussenruimte der marschgroepen als het ware tot decentralisatie dwingt.

De Fransche en de Belgische bevelvoering geven weliswaar bij het optreden tegen een stilstaand verdedigingsfront, grooter voordeel dan de Nederlandsche, maar niet zooveel als oppervlakkig lijkt, aangezien bij de Nederlandsche marschorde de marschgroep in 2e echelon *betrekkelijk* sterker wordt gemaakt, terwijl die in 1e echelon toch niet in hun geheel worden ingezet, zoodat nog gelegenheid

bestaat, daaraan ten behoeve van een hergroepeeringsonderdeelen te ontnemen.

Het aanvallend gevecht der Lt. B.

Het karakter van het aanvallend gevecht is zeer verschillend van dat der infanterie. De lichte troepen zullen voornamelijk de elementen ruimte en snelheid uitbuiten, de infanterie het element kracht.

Het intensieve gebruik van de ruimte geeft aan het aanvallend gevecht der Lt. B. als het ware een strategisch type, het gebrek aan diepte daarentegen het type van een klein-tactische onderneming.

Voor zoover het tijdstip voor den aanval zelf niet uit de opdracht volgt, zal het van de omstandigheden afhangen of de aanval vrijwel onmiddellijk op de gevechtsaanraking kan volgen (hetgeen beteekent minstens 2, doch meestal 3 tot 4 uur later) dan wel of, in verband met een vereischte hergroepeerings van de troepen of met het vereischte uur, de aanval op een nader te bepalen tijdstip moet worden vastgesteld.

In het eerste geval, waarin dus den tegenstander bij het ontmoetingsgevecht geen tijd wordt gelaten om zijn verdediging eenigszins stelselmatig te organiseren, bestaat in den regel de meeste kans, dat snel een voordeelige beslissing wordt verkregen.

In het tweede geval wordt de aanval eerst na min of meer grondige voorbereiding ondernomen. Dit zal de onderlinge samenwerking vergrooten doch ten nadeele van de verrassing komen.

De artillerie zal bij alle aanvalswijzen gebruikt worden voor:

- a. rechtstreekschen steun;
- b. vuur op loonende doelen;
- c. algemeene opdrachten.

Artillerie-bestrijding en de inleidende beschieting moe-

ten wegens de weinige beschikbare artillerie achterwege blijven.

In verband met het veelal snelle verloop van de gevechtshandeling moeten de Cn., die artillerie onder hunne bevelen hebben, er in het bijzonder voor waken, dat de aanvalstroepen niet in eigen artillerievuur geraken.

De C.Lt.B. behoudt een beweeglijke brigade-reserve van cavalerie en/of wielrijders en pantserwagens in de hand.

Hij kan tijdens het gevecht zijn invloed doen gelden door het gebruik van zijn artillerievuur en van zijn brigade-reserve, alsmede door hergroepeering van gevechtsgroepen.

Tijdens snel wisselende gevechtsmomenten moet de C.Lt.B. niet aan zijn commandopost kleven. Slechts persoonlijk contact met zijne onder-Cn. en eigen aanschouwing, kunnen hem dan tijdig een juist inzicht in den tactischen toestand geven en de leiding in handen doen houden.

Bij genoegzamen tijd van voorbereiding en een voldoende stabiel toestand des vijands zal de C.Lt.B. een *algemeen aanvalsbevel* uitgeven. In het tegenovergesteld geval zal hij aanvankelijk met bondige bevelen volstaan, waarin slechts het direct vereischte is opgenomen. Deze bevelen worden later voor zooveel noodig en mogelijk aangevuld.

Afhankelijk van de omstandigheden waaronder de Lt.B. optreedt, zal het aanvallend gevecht zich ontwikkelen in:

- I. een omtrekking dan wel een omvatting,
- II. een frontaanval in breed front,
- III. een frontaanval uit de diepte.

ad. I. De omtrekking en de omvatting.

Bestaat de gelegenheid om den vijand in zijne verbindingen te bedreigen dan zal het meermalen niet noodig zijn, het vuuroverwicht nog te bevechten, omdat de vijand dan geneigd is, zich door een tijdige terugtocht aan het dreigende gevaar te onttrekken. Met de omtrekking verzekert de aanvaller zich dan ook doorgaans het moreele overwicht en wordt het mogelijk, dat zelfs zwakke troepen, welke op 's-vijands terugtochtswegen met voortvarendheid optreden,

grootte resultaten verkrijgen, vooral omdat de omtrekking meestal een verrassend karakter draagt.

De verliezen van de aanvalstroepen zullen, in tegenstelling met die bij den frontaanval, gewoonlijk gering zijn.

Het behoeft geen nader betoog, dat de C.Lt.B. er dus naar zal streven om de beslissing te verkrijgen door het uitspelen van des aanvallers sterkste troef: de *omtrekking*.

Hij zal dus bij voorkeur optreden tegen 's-vijands rug en/of flank teneinde hem den terugtochtsweg af te snijden of hem daar met een zoo hevig mogelijk vuur te overvallen.

Op deze wijze het aanvallend gevecht voerend, zal hij in staat zijn om met de minste verliezen en in den kortsten tijd de grootste resultaten te verkrijgen.

De omtrekking en de omvatting kunnen als hoofdaanval of als nevenaantal worden aangewend.

In het eerste geval wordt de vijand in front met een minimum aan troepen vastgehouden.

De artillerie moet zoodanig worden gebezigd, dat zij het succes van den hoofdaanval het best kan bevorderen.

In beginsel zullen hiertoe, 2 Btn. in Afd.-verband den hoofdaanval en 1 Bt. den nevenaantal rechtstreeks steunen.

De C.Lt.B., wiens op. zich in beginsel achter de hoofd-gevechtsgroep bevindt, zal in dit geval de Afd. onder zijn rechtstreeksch bevel houden, teneinde haar bovendien ev. algemeene opdrachten te kunnen verstrekken, terwijl de andere Bt. onder bevel van den C. der nevengevechtsgroep wordt gesteld.

Bij de omvatting zal hij de Btn. dikwijls alle onder zijn rechtstreeksch bevel kunnen houden.

De C.Lt.B. zal aanwijzingen geven om te voorkomen, dat de gevechtsgroepen in elkaars artillerievuur geraken. Hij kan dat b.v. doen door in het aanvalsbevel een grenslijn aan te geven, waar voorbij die artillerie niet zal mogen vuren.

Hoewel F. (pn. 97 en 118) en B. (p. 120) bepalen, dat een omvatting of een omtrekking in beginsel moet worden nagestreefd, zoo duiden zij deze handelingen slechts als een bijkomstige nevenaantal aan, welke tot steun van den

hoofdaanval wordt aangezet. De hoofdaanval zelf zal frontaal worden uitgevoerd. De artillerie-steun zal zoowel aan de frontgroep als aan de omvatting e.q. omtrekking ten goede komen. Het medegeven van een Bt. of een Afd. van 7.5 aan de *omvattende* groep zal volgens F. (p. 97) alleen plaats vinden, wanneer de artillerie der Cav.-Div. is versterkt. B. opent in p. 120 wel de mogelijkheid om artillerie aan de *omtrekkende* eenheden toe te voegen.

De as van aanval van de *omvattende* groep moet zoodanig worden vastgesteld, dat haar convergentie met die der frontgroep niet leidt tot vermenging van beiderzijdsche onderdeelen, hetgeen ernstige verwarring zou veroorzaken.

Zij moet dus voldoende ver zijwaarts haar aanvangspunt hebben. Hoever dit is houdt rechtstreeks verband met de breedte van het doelmatige aanvalsfront voor de omvat-
tende groep.

De aanvalsas moet om dezelfde reden zijn gericht op een punt, voldoende ver *achter* het vijandelijk front gelegen.

Ik moge uw aandacht vragen voor eenige omtrekkingen, welke in de practijk werden uitgevoerd in den Wereldoorlog en bij verschillende manoeuvres.

A. De *omtrekking van den Oostenrijkschen rechter vleugel in Albanië* door een Italiaansch Reg. cavalerie op 6/7 Juli 1918 ¹⁾ (Zie bijlage III).

Sedert Juni 1916 hielden de Oostenrijkers een 50 km breed verdedigingsfront bezet in de algemeene lijn, gevormd door de beneden- en midden Vojusa en zich voortzettende Z. van Berat naar het N.O.

De Oostenrijksche stelling beheerschte het Vojusa-dal alsmede de 4—5 km. breede kustvlakte, hier en daar met boschperceelen bedekt.

De achterwaartsche verbindingen waren beperkt in aantal en capaciteit; zij overschreden de Semoni op slechts 3

¹⁾ Ontleend aan een artikel van Kap. M. F. SCHAFFROTH in het Schweizerische Monatschrift für Offiziere aller Waffen 1929.

plaatsen, n.l. bij Metali, Jagodina en Kuci. De over Metali voerende verbinding, achter den buitenvleugel gelegen, was de belangrijkste.

De Italiaansche 38e Divisie ontving de opdracht om, in aansluiting aan de Fransche operatiën O. van Berat, de Oostenrijksche stelling beW. hiervan te veroveren.

De frontale aanval, welke aan de beneden-Vojusa door vijf bataljons infanterie werd uitgevoerd, zou worden ondersteund door een onttrekking met *een regiment cavalerie*.

Dit regiment bestond uit zeven eskadrons en twee mitrailleur-pelotons.

Hiertoe werd bij het invallen van de duisternis op 6 Juli, onder dekking van de 58e Divisie een pontonbrug over de beneden-Vojusa geslagen, welke te middernacht gereed was.

Het regiment cavalerie, te 22.00 uit de omgeving van Walona afgemarcheerd, trok op 7 Juli te 0.30 de geslagen pontonbrug over, in vereeniging met infanterie en artillerie, welke over Bacova ten aanval oprukte (op de schets: A) en te 6.00 in de Oostenrijksche stelling binnendrong.

Intusschen marcheerde de cavalerie in de bodemnevels van den vroegen ochtend van 7 Juli door de kuststrook, waar de zwakke vijandelijke waarnemingsorganen naar zee werden afgedrongen.

Door zijne patrouilles ingelicht omtrent de aanwezigheid van een nabijgelegen vliegveld, liet de R. C. dit te 7.30 van 3 kanten tegelijk verrassend aanvallen, waarbij 5 vliegtuigen en 100 gevangenen werden buitgemaakt en een zesde toestel werd neergeschoten.

Vervolgens werden te 8.00 een gevechtsgroep van drie eskadrons (op de schets: B) tegen Fieri en een andere van twee eskadrons en een M. P. (op de schets: C) tegen de brug bij Metali gedirigeerd, de laatste met opdracht om de brug te vernielen. De rest van het regiment volgde als reserve.

Op haar marsch naar Fieri slaagde gg.B. erin, den staf van een vij. inf.-bataljon gevangen te maken. Zij drong

vervolgens in het dorp door alwaar, voornamelijk tengevolge van vij. handgranaten, nogal verliezen werden geleden. Gg.C. stiet op den straatweg Fieri/Metali op een treincolonne, welke zij vermeesterde, waarna zij Metali bereikte.

Dergelijke gebeurtenissen vormen het kenmerkende overwinningsbeeld, verbonden aan de verrassende omtrekking.

Op het bericht, dat de Italianen in Fieri en Metali waren doorgedrongen, ging het geheele Oostenrijke front, dat met uitzondering van den rechtervleugel nog standhield, overhaast terug op de overgangen bij Jagodina en Kuci, hetgeen de noodige verwarring stichtte.

De balans van deze omtrekking vertoont:

— in de creditzijde:

den overhaasten, paniekachtigen terugtocht der Oostenrijkers;

1200 gemaakte gevangenen, waaronder 40 officieren;

6 vliegtuigen, een treincolonne, een veldbaan en ander materiaal buitgemaakt, e.q. vernield;

— in de debetzijde:

gesneuveld 2 officieren, 3 minderen en 35 paarden,

vermist 5 officieren, 18 minderen en 24 paarden,

gewond 2 officieren, 13 minderen en 13 paarden,

dus in totaal aan verliezen 9 officieren, 34 minderen en 72 paarden, hoofdzakelijk een gevolg van de straatgevechten te Fieri.

B. De tweezijdige omtrekking tegen Delden bij de manoeuvres in Overijssel op 13 September 1927. (Zie bijlage IV).

Een roode (O. Lt. B.) is gelegerd in het rayon Oldenzaal-Lutte-Gronau-Enschede. Hare drie verkd. zijn in voeling met vij. lichte troepen, N.O. van resp. Almelo, Delden en Haaksbergen, het middelste verkd. (Nr. 2) in de lijn a-b.

Teneinde den weg voor verkd. Nr. 2 vrij te maken heeft de C.Lt.B. besloten, het gros der Lt.B. onder tweezijdige omtrekking tegen Delden in te zetten.

Teneinde het dooreenraken van verbanden te voorkomen

zal gg.A. voorloopig niet verder doordringen dan den kunstweg Goor/Delden, gg.B. dan den spoorweg Delden/Goor en de vasthoudende groep dan den kunstweg Almelo/Delden/Hengevelde.

Teneinde te voorkomen, dat de troepen in het eigen artillerievuur geraken, zal dit vuur van gg.A. niet Z.waarts reiken van een lijn 300 m. bez. den kunstweg Goor/Delden en dat van gg.B. niet N.waarts van die lijn.

Toen de omtrekking zich begon te teekenen, zag de C. der Blauwe troepen te Delden zich genoodzaakt, deze plaats prijs te geven en trok hij op Goor terug.

C. De eenzijdige omtrekking tegen Goor op 14 September 1927 (Zie bijlage V).

Na op 13 September den vijand uit Delden te hebben teruggedrongen legerde de Roode Lt. B. in het rayon Borne-Hengelo-Delden en onderhield de voeling met de tegenpartij.

Op 14 September te 7.00 staat het gros der Lt. B. om Delden verzameld terwijl te 6.00 alle hoofdofficieren met hunne adjudanten en de C.-Vbd.A. zich op den ep. van den C.Lt.B. meldden, alwaar zij het bevel voor het verder oprukken mondeling ontvingen.

De wederzijdsche veiligheidsafdeelingen zijn in de lijn a—b met elkaar in voeling.

Te 9.30 vangen aan:

- de frontaanval van de ggn. A. en B. uit de lijn a-b;
- de omtrekking van gg. C. van uit Stepelo.

Alle Btn.-7 veld, in handen van den C.Lt.B., staan in Afd.-verband in stelling ter ondersteuning van alle ggn., eventueel op aanvraag.

De vijand werd teruggeworpen.

D. De nachtelijke omtrekking in grooten stijl tegen Holton 15/16 September 1927 (Zie bijlage VI).

Na den vijand uit Goor te hebben verdreven, legerde de Lt. B. van 14—15 September in het rayon Delden-Diepenheim-Goor.

De vijand houdt Rijssen en Markeloo bezet terwijl vliegerberichten crop wijzen, dat in den vroegen ochtend van 15 September vij. troepen te Holten concentreeren.

C.Lt.B. ontvangt nu opdracht van den C.V. om zich vòòr 16 September 12.00 in het bezit te stellen van Holten en Holterberg, teneinde den opmarsch van het veldleger te vergemakkelijken.

Ter uitvoering van deze opdracht doet de C.Lt.B. in de eerste plaats nog gedurende den namiddag den vijand uit Rijssen en Markeloo verdrijven en stelt hij zich in het bezit van de algemeene lijn a-b.

Bij het invallen van de duisternis zullen in deze lijn twee Bs.W. met twee Es.H. en 3, 4-K.R.A. worden achtergelaten, welke den volgenden dag ten aanval zullen oprukken tegen Holten (frontaanval).

Bovendien zal gedurende den nacht de C.Lt.B. met een B.W., twee Rn.H. (min twee Esks.) en 1, 2-K.R.A., doch onder achterlating van alle automobiele voertuigen, een wijd uitgehaalde omtrekking uitvoeren over Wierden-Nijverdalen-Haarle, teneinde in den voormiddag den vijand in en om Holten in den rug aan te vallen. ¹⁾

E. De omtrekking bij de Duitsche Cav.-manoeuvres in Silezië op 20/21 September 1928 (Zie bijlage VII) ²⁾

Nadat op 20 September de gevechtsaanraking van de Roode Cav.-divisie met de Blauwe troepen, welke de Queisstelling verdedigden, was tot stand gebracht, wordt de C.D. gedurende den nacht voor den aanval op 21 September gereed gesteld.

Worden bestemd:

- voor den frontaanval vier Regn. Cav., gesteund door aanvallende cavalerie en wielrijders;
- als alg. reserve een Reg. Cav.;
- voor de *nachtelijke omtrekking* het Bat. op auto's.

¹⁾ Moest in verband met de weersomstandigheden (langdurige zware regen) uit vredesoverwegingen worden afgelast.

²⁾ Ontleend aan een artikel van den Cap. DE LASSUS in de R.C. Jan./Febr. 1930 (Zie ook W. J. 1929).

Op 21 September te 7.30 breekt de moeilijke frontaanval los, welke echter dank zij de inwerking van het omtrekende bataljon slaagt.

ad. II. De frontaanval in breed front.

Dit is de aanvalswijze bij onvoldoende operatieruimte op de vleugels.

Het zou hierbij natuurlijk als een fout moeten worden aangemerkt om de aanvalskracht gelijkmatig over het geheele front te verdeelen. Daarentegen moet de vijand over het geheele front met een minimum aan troepen worden *gebonden* teneinde een maximum aan troepen op een beperkt gedeelte ervan tot den *frontaanval uit de diepte* te kunnen aanzetten.

De breedte, waarover deze hoofdaanval plaats vindt, is uit den aard der zaak afhankelijk van de voor dit doel beschikbare troepen (om de gedachte te bepalen, 500 m. per B.W. en R.H.).

In beginsel komen voor den hoofdaanval de zwakste gedeelten van 's vijands front in aanmerking. Overigens is de keuze in hoofdzaak afhankelijk van de voordeelen der aanvalsrichting voor de verdere uitvoering van de taak der Lt.B. alsmede van de terreinsgesteldheid uit een oogpunt van verrassing en dekking eenerzijds, van vuursteun anderzijds.

Er moet naar worden gestreefd om ten behoeve van den hoofdaanval alle batterijen in Afd.-verband onder de directe bevelen van de C.Lt.B. te vereenigen.

De artillerie-ondersteuning bestaat gewoonlijk in het onderdrukken van het vuur uit steunpunten, in of kort achter 's vijands voorste lijn gelegen.

Pantserwagens steunen — voorzover zij geen onderdeel der algemeene reserve vormen — in beginsel den aanval in de hiervoor geschikte richtingen.

Tegelijk met het losbreken van den hoofdaanval zullen de vasthoudende troepen een verhoogde vuurkracht ontwikkelen en van elke gelegenheid tot terreinwinst gebruik

maken. Zij zullen elke gunstige gelegenheid voor partieele aanvallen benutten.

Op elk punt, waar de vijand schijnt na te geven, moeten zoowel de aanvallende als de vasthoudende troepen krachtig nadringen en met vuur uit zware mitrailleurs vervolgen. De plaatselijke reserves zullen op den voet volgen om die troepen te steunen en hun succes te vergrooten.

Op deze wijze wordt het succes zooveel mogelijk in de diepte en in de breedte uitgebreid.

Bijzondere aandacht moet aan de beveiliging van de flanken der hoofdaanvalsgroep worden geschonken. Hiertoe leenen zich pantserwagens en zware mitrailleurs in het bijzonder.

Als voorbeeld van een frontaanval in breed front volgt hier de aanval van de Fransche 3e Cav. Divisie tijdens de manoeuvres in Lotharingen op 4 September 1929 (Zie bijlage VIII).

Op 3 September zijn de voorhoeden van de 6e en van de 5e Cav.-Brig. over een gezamenlijk front van 18 km in gevechtsaanraking met den vijand gekomen.

De D.C. besluit nu om over een breedte van 2 km een particeelen stoot tegen 's-vijands front uit te voeren, met het doel:

1e. Den vijand te dwingen, zijn dispositief te ontsluiëren en om een inzicht te verkrijgen van zijne onderdeelen (waartoe gevangenen te maken).

2e. Twee Maasbruggen te vermeesteren, in de eerste die bij Maxey—sur Meuse, vervolgens die bij Brixey-aux-Chanoines; en hierbij de vijandelijke verdediging, op de hoogten aan dezen oever, door overvleugeling te breken.

3e. De uitbuiting van het succes door de Div.-reserve mogelijk te maken, waaraan zal worden opgedragen om de vermeesterde bruggen te bezetten.

Het is reeds te laat geworden om deze actie nog denzelfden dag te doen afspelen, zoodat zij voor den volgenden morgen wordt vastgesteld.

In zijn aanvalsbevel bepaalt de D.C. in hoofdzaak het navolgende:

a. Aanvalstroepen:

5e. Cav.-Brig., Bat. porté, Pel. Cav. van het 3e Rég. porté, Esk. mitr. van het 31e Reg. Dragonders, Esk. mitr. van het Bat. Wielrijders, 73e Reg. Art., 13e Esk. Paw.

b. Het aanvalsuur.

c. De gereedstelling achter de lijn u, op ongeveer 500 m van 's-vijands front, zal 1 uur voor het aanvalsuur zijn ingenomen.

d. De handpaarden zullen O. van de spoorlijn Puncrot—Soulouse (dus minstens 1 km achter de gereedgestelde troepen) verblijven.

e. Een art.-vlieger zal vanaf het uur der gereedstelling, een vbd.-vlieger vanaf het aanvalsuur in de lucht zijn.

f. De eigenlijke aanval over het 2 km breede frontgedeelte zal worden uitgevoerd door:

— een half Reg. Cav. van de 5e Brig., gesteund door het vuur van het Esk. mitr. van het Bat. Wielrijders;

— het Bat. porté, gesteund door het vuur van het Esk. mitr. van het 1e Reg. Dragonders.

Het bataljon zal den aanval door het boschterrein uitvoeren, waar weliswaar artillerie-steun is uitgesloten, maar waar het grootere voordeel van de gedekte nadering tegen op weegt.

Als rechter en als linker flankdekking vallen resp. mede aan een Esk. Cav. met een Pel. Paw. in de richting Bois de Brixey en twee Esks. Cav. met een Pel. Paw. door de vallei naar Maxey-sur Meuse.

g. Drie lijnen worden als opeenvolgende aanvalsdoelen aangegeven (resp. a_1 , a_2 en a_3).

h. De drie afdeelingen artillerie staan in stelling I (75 veld) tot rechtstreekschen steun van het halve Reg. Cav., II (75 veld) tot rechtstreekschen steun van de linker flankdekking, III (105 veld) met als taak: vuur tegen eventueel

over de beide Maasbruggen trekkende vijandelijke troepen en artilleriebestrijding.¹⁾

i. De Div.-reserve wordt gesplitst (op 4 à 5 km achter het front) opgesteld, een Reg. Dragonders rechts, het Rég. porté (min een Bat.) alsmede twee Pels. Paw. links.

Zij moet met de navolgende cv. opdrachten rekening houden :

— de uitbuiting van het succes na het bereiken van het laatste aanvalsdoel;

— het oprukken van het Reg. Dragonders en de beide Pels. Paw. naar Brixey-aux-Chanoines;

— het oprukken van het Rég. porté over Maxey-sur-Meuse naar het Bois de Greux.

De C.—5e Cav.-Brig. krijgt het rechtstreeksche bevel over de aanvalstroepen. Hij wordt belast met de voorbereiding en de uitvoering van den aanval volgens de vorenstaande regeling en in het bijzonder met de vaststelling van de vuurplannen der inf. en art.

Resultaat van den aanval:

Hoewel het vijandelijk front in het aanvalsvak eenigszins wordt ingedrukt, worden de gevechtsdoelen (de Maasbruggen) dezen dag toch niet bereikt en blijft het overige front-gedeelte des vijands ongewijzigd in zijn handen, hetgeen m.i. wegens het betrekkelijk gering aantal troepen voor een aanval uit de diepte over een front van 2 km niet te verwonderen is.

ad. III. De frontaanval uit de diepte.

Een aanval uit de diepte, als bij de infanterie, is voor de Lt.B. *in haar geheel*, wegens haar geringe sterkte slechts in nauw verband met andere groote eenheden van het veldleger mogelijk.

¹⁾ Den betrekkelijk grooten afstand van de artillerie tot rechtstreekschen steun (3½ K.M.) zou ik niet gaarne als beginsel aanbevelen. Wij moeten er naar streven, de artillerie niet verder dan 1100 M. achter de te steunen troepen op te stellen.

Deze aanvalswijze is niet in overeenstemming met haar karakter en trekt geen partij van haar kracht; daarentegen zullen de nadeelen, voor lichte troepen aan die aanvalswijze verbonden, sterk op den voorgrond treden.

Gezien het strategische belang van de Lt.B., zoowel vóór en na den slag, als ook in het bijzonder tijdens de beslissende phase ervan, gezien voorts haar kostbaarheid en ons gebrek aan lichte troepen, is een zoodanig gebruik, waarbij de Lt.B. de kans loopt te verbloeden, uit een strategisch oogpunt oneconomisch en onlogisch en alleen als noodmaatregel te verantwoorden.

Een vergelijkende beschouwing geeft als *principieele aanvalstactiek* van groote lichte eenheden in verschillende landen het volgende beeld.

Frankrijk:

De frontaanval in breed front met ondersteuning door een omvatting (F. blz. X en pn. 97 en 118).

België.

De frontaanval in breed front met ondersteuning door een omvatting of door een omtrekking (B. p. 120).

Duitschland:

De omvatting of de omtrekking met ondersteuning door een frontaanval in breed front (F.u.G. p. 101).

Engeland:

De omtrekking (E. p. 55).

Het verdedigend gevecht der Lt.B.

De Lt.B. zal het verdedigend gevecht doorgaans met een der volgende oogmerken voeren:

a. Het vertragen van 's-vijands opmarsch. Dit kan noodig zijn om de concentratie van het veldleger dan wel het inrichten van een stelling door andere troepen te kunnen voltooien, of ter dekking van een vleugel van een andere troepenmacht.

b. Het bezetten van een breed vak in een verdedigingsstelling van het veldleger. Hiertoe zal over het algemeen

een gedeelte worden bestemd, waar een sterke vijandelijke aanval niet waarschijnlijk is.

c. Het herstellen van het verband, dat tussehen twee nevengestelde D.Gn. momenteel verbroken is.

d. Het stuiten van een vijandelijke doorbraak.

Aangezin het doel, waarmee de Lt.B. het verdedigend gevecht voert, tot een verdediging leidt, welke doorgaans slechts van beperkten duur is, terwijl overigens geen ernstige aanval behoeft te worden verwacht, eischt een economisch gebruik van de beschikbare krachten het innemen van zoo groot mogelijke verdedigingsfronten door de onderdeelen.

Hiertoe is het noodig, dat men in den regel volstaat met het bezetten van een hoofdweerstandstrook, welke — *met uitzondering van enkele belangrijke punten* — weinig diepte en weinig dichtheid heeft.

Een dergelijk gebruik stelt in staat om een belangrijk deel der krachten als Brig.-res. achter te houden, waardoor van de beweeglijkheid der lichte troepen ook bij de verdediging partij kan worden getrokken.

Het afwerend vermogen van de hws. kan over haar geheel dus niet hoog worden aangeslagen. Door een oordeelkundige terreinkeuze, waarbij partij wordt getrokken van terreinafscheidingen, défilé's en goede schootsvelden, zal er zooveel mogelijk aan tegemoet worden gekomen.

F. eischt voor de frontlijn elkaar *kruisende* vuren (zie p. 121).

B. eischt een zoodanig aaneengesloten vuurfront, dat geen punt van het voorterrein op korten afstand buiten schot zou vallen (zie p. 172).

F.u.G. zegt, dat samenhangende dunne liniën tot vergruizeling leiden en geen doel treffen (zie. p. 102).

E. schrijft voor, dat alleen belangrijke tactisene punten worden bezet en met zoo weinig troepen als hun veiligheid gedooft, teneinde zoo sterk mogelijke beweeglijke reserves te kunnen uitsparen (zie p. 56, 2e lid). Het verwerpt aaneengesloten vuurfronten zonder diepte.

De *Ned. Gev. Handl.* geeft aan, dat voor de bezetting van de hws. zóóveel troepen moeten worden bestemd, dat vóór de frontlijn een aancensluitend scherm van mitrailleur- en karabijnvuren kan worden gebracht (zie p. 367).

Dit voorschrift sluit zich hierin dus meer bij de Franse en Belgische dan bij de Duitse en vooral de Engelse opvattingen aan.

Het verdedigingsvak wordt onderverdeeld in eenige *gevechtsgroep-vakken*, welke in beginsel elk worden verdedigd door een gg., bestaande uit wielrijders en cavalerie, dan wel uit een van beide wapens.

Elk dier ggn. zal in beginsel een maximum aantal onderdeelen in voorste linie plaatsen en een beweeglijke reserve afzonderen, welke bij een dreigende vijandelijke doorbreking of overvleugeling wordt ingezet.

De ggn. moeten elkaar met vuur kunnen steunen.

F. bepaalt, dat het Div.-vak in *Brig.-vakken* wordt verdeeld, waarvan de bezettingen zich in de diepte echelonneren (zie p. 152).

B. geeft aan, dat het aan de groote eenheid toegewezen vak in *Reg.-vakken* zal worden verdeeld, waarvan de bezettingen zich over 2 echelons verdeelen (zie p. 170).

De *handpaarden* worden achterwaarts van de hws. opgesteld, gedekt en in niet te groote afdeelingen vereenigd. Hoe kleiner hun afstand tot de betrokken schutters is, des te voordeeliger. Hij zal echter grooter worden, naarmate de troepen zich langer ter plaatse moeten handhaven en voldoende ver van de artillerie-opstellingen moeten zijn verwijderd.

De *Brig-reserve* behoort, behalve bij een hardnekkige verdediging, beweeglijk te worden gehouden.

Afhankelijk in hoofdzaak van de gesteldheid van het tusschenterrein en het wegennet, zal zij uit cavalerie, uit wielrijders of uit beide wapens worden samengesteld. Pantserwagens mogen er in beginsel niet aan ontbreken.

De Brig.-reserve heeft hoofdzakelijk tot taak om:

a. een doorgedrongen vijand door een tegenaanval terug te werpen;

b. de ggn. aan te vullen;

c. een doorgedrongen vijand achter de hws. in een nieuw vuurstelsel op te vangen;

d. onder hiervoor gunstige omstandigheden, een flankaanval uit te voeren nog voordat de vijand de stelling heeft bereikt.

De groote lengte van de frontlijn zal het in den regel niet mogelijk maken om uitgebreide *veiligheidsmaatregelen* te treffen. De beveiliging van de hws. geschiedt daarom in beginsel slechts door enkele wachten, welke door de gg.-Cn., ieder in hun vak, op de belangrijkste toegangswegen met een waarschuwend taak worden uitgezet, in een algemeene lijn, door den C.Lt.B. aangegeven.

Onder bijzondere omstandigheden kunnen — zij het dan slechts op enkele belangrijke plaatsen — meer uitgebreide veiligheidsmaatregelen worden getroffen, in den vorm van voorpostendetachementen.

Deze laatste, meer intensieve beveiliging dus, wordt in *F.* als de normale aangegeven (zie p. 148). Een aaneengesloten vuurfront wordt echter ook hier niet als regel gesecht, terwijl de Brig.-Cn., die de veiligheidsorganen leveren, hun sterkte tot het strikte minimum moeten beperken (zie p. 153).

Het *Belg. Règl. sur le service en campagne* bepaalt, dat de te nemen veiligheidsmaatregelen zullen overeenkomen met die der andere groote eenheden (zie p. 113).

A.v.K. bepaalt, dat vóór de hws. gevechtsvoorposten worden uitgezet en noemt het nuttig om in den regel bovendien veiligheidspatrouilles of -afdeelingen verder in 's-vijands richting uit te schuiven, welke hem vroegtijdig tot onwikkeling moeten dwingen en nader verkennen (zie p. 399). Hierbij zal men met patrouilles genoeg kunnen nemen wanneer het terrein bedekt is en genoeg moeten nemen, wanneer het verdedigingvak zeer breed is.

Bij het treffen van de verkennings- en veiligheidsmaat-

regelen moet o.m. rekening worden gehouden met het navolgende:

a. Het groote gevaar bij niet aangeleunden vleugel vormt de omtrekking door vijandelijke lichte troepen. Zijn hiertegen tijdige afweermaatregelen niet mogelijk, dan worden het prijsgeven van de stelling en de terugtocht onvermijdelijk.

b. De verdediger moet in staat zijn, tijdig die frontge-
deelten te versterken, waartegen de vijand blijkbaar oprukt.

In 's-vijands richting en zijwaarts van den niet-aangeleunden vleugel zijn dus, zoowel in de lucht als op aarde, ver uitgestrekte *verkenningen* noodzakelijk.

Ook bij de verdediging kan en moet het element der *ver-rassing* worden benut, waartoe aan den aanvaller zoo min mogelijk inzicht in het verdedigingsstelsel mag worden gegund. Dit is vooral bij het gevecht om tijdwinst van groot belang.

Vanaf het oogenblik, dat een vijandelijke aanval spoedig mogelijk wordt, bezetten de onderdeelen hun gevechtsopstelling en zal worden overwogen of tegenvoorbereidingsvuren met artillerie ¹⁾ en/of zware mitrailleurs zullen worden afgegeven.

De weinige organieke artillerie laat niet toe, artilleriebestrijding en storende vuren toe te passen.

In den regel zal die geringe sterkte evenmin toelaten om voor algemeene opdrachten Btn. af te zonderen.

Van vuur op loonende doelen, zooveel mogelijk met directe waarneming, zal bij de verdediging, evenals bij den aanval, een ruim gebruik moeten worden gemaakt.

Waar een *verdediging om tijdwinst* wordt gevoerd moet

¹⁾ *Tegenvoorbereidingsvuur* met artillerie behoort in elk geval — wegens het gering aantal Btn. niet te worden afgegeven wanneer de aanwezigheid des vijands in het bepaalde terreingedeelte niet met voldoende zekerheid wordt vermoed om vernietigingsvuur af te geven, of vuur op één afstand (dit laatste dus tactisch als tegenvoorbereidings- en technisch als afsluitingsvuur).

de vijand reeds vroegtijdig worden genoodzaakt, zich te ontwikkelen en zijn artillerie in stelling te brengen, waardoor zijn opmarsch aanzienlijk wordt vertraagd.

Daartoe zullen in de eerste plaats eventueel beschikbare luchtstrijdkrachten, pantserwagens, artillerie en zware mitrailleurs in actie komen.

Een gedeelte der artillerie wordt aanvankelijk zoover mogelijk vooruit opgesteld, Bt.- en zelfs S.-gewijze, tencinde reeds op groote afstanden, met behulp van directe en gedeeltelijk van indirecte waarneming (Ar. V.A.), vuur op loonende doelen te kunnen afgeven.

Wegens de weinige organiek ingedeelde artillerie mogen deze vuren echter alleen toepassing vinden wanneer de waarnemingsmogelijkheden zoo gunstig zijn, dat zij op het juiste tijdstip en de juiste plaats kunnen worden afgegeven, b.v. op vij. colonnes.

Er moet naar worden gestreefd, de *verdediging actief te voeren*.

Aanvallende ondernemingen op kleine schaal, vuurovervallen, tegenstooten en tegenaanvallen, zij alle helpen, den vijand te vertragen en leiden er toe, hem te intimideeren.

B. schrijft voor, dat — behoudens tegengestelde aanwijzingen van den D.C. — de troepen van het 2e echelon (overeenkomende met onze Bat.-reserves) niet oprukken in de (minstens 500 m diepe) terreinstrook, welke het 2e van het 1e echelon scheidt (zie p. 189). Slechts in elk echelon zelf zal van tegenstooten gebruik worden gemaakt.

F. legt een dergelijke beperking ten aanzien van tegenstooten niet op; evenmin A.v.K. Trouwens de Duitschers en vooral de Eugelschen stellen bij de verdediging het behoud van de *beweeglijkheid* als *belangrijkste factor* op den voorgrond.

Afhankelijk van het doel, waarmee de Lt.B. de verdediging voert, zal deze het beeld vertoonen van:

- I. een hardnekkige verdediging,
- II. een verdediging in breed front,

- III. een veiligheids-verdediging,
 IV. een voorafberaamd terugtochtsgevecht.

ad. I. De hardnekkige verdediging.

Wanneer het is te voorzien, dat de Lt.B. bij haar verdediging aan ernstige aanvallen bloot zal staan, is het noodig, een groepeerings in de diepte aan te nemen, teneinde den aanvaller te dwingen een diepe strook van voortdurenden weerstand te doorschrijden alvorens zijn doel te kunnen bereiken.

Dit eischt een aanzienlijke versmalling van het front.

Dan zal de verdediging echter niet kunnen worden gevoerd volgens de beginselen van het gevecht der lichte troepen maar worden die van het infanteriegevecht van volle kracht.

Deze verdedigingswijze kan door de Lt. B. dus alleen met kans op goeden uitslag worden gevoerd, wanneer zij daarbij wordt gesteund door andere wapens en wanneer haar artillerie wordt versterkt.

Gezien het strategische belang van de Lt.B. vóór en ná den slag, als ook in het bijzonder tijdens de beslissende phase ervan, zal een dergelijk gebruik, waarvoor de lichte troepen in beginsel niet zijn bestemd, van haar niet dan bij zeer bepaalde noodzakelijkheid mogen worden gemaakt.

ad. II. De verdediging in breed front.

Deze verdedigingswijze heeft ten doel om in de uitgekozen stelling den desnoods beslissenden aanval af te wachten.

In het algemeen is zij gedurende langeren tijd slechts uitvoerbaar in voor de verdediging bij uitstek geschikt terrein (sterke frontale hindernis, e.g. onbegaanbaar terrein met accessen).

Zooals reeds gezegd, zullen de beschikbare krachten het niet mogelijk maken om zich over de geheele toegewezen frontbreedte in de diepte te groepeeren.

Het verdient derhalve aanbeveling om in de eerste plaats de belangrijkste gedeelten, waaronder de vermoedelijke aanmarschwegen des vijands, zoodanig te bezetten, dat op deze plaatsen een hardnekkige verdediging mogelijk is.

De tusschenruimten moeten zoo sterk worden bezet, dat nog voldaan kan worden aan den eisch om vóór de frontlijn een aaneensluitend scherm van mitrailleur- en karabijnvuur van voldoende dichtheid te kunnen leggen om met zwakke krachten ondernomen aanvallen af te slaan. Deze tusschenruimten moeten bovendien voldoende worden bewaakt om het doordringen van den vijand onder dekking van duisternis, mist of kunstmatigen nevel te beletten.

De breede fronten worden bezet door het inzetten van een groot aantal onderdeelen in voorste linie. (Esk., Compn., Pels., Sn.).

Beweeglijke reserves moeten echter beschikbaar blijven om een vijandelijke doorbreking of overvleugeling te keeren.

De artillerie moet zich hoofdzakelijk tot afsluitingsvuren bepalen, vóór en in de hws., vóór en in eventueele vpdn. en tusschen hws. en vpdn. Deze afsluitingsvuren zullen in de eerste plaats worden voorbereid op die terreingedeelten, welke moeilijk voor karabijn- en mitrailleurvuur bereikbaar zijn.

In den regel zal het noodig zijn om elke gevechtsgroep in voorste echelon door minstens één batterij rechtstreeks te doen steunen. Door de groote frontbreedte zullen de batterijen dan vrij ver uiteen liggen.

Niettemin moeten, zoolang de verbindingen dit nog mogelijk maken, alle batterijen onder rechtstreeksch bevel van den C.Lt.B. blijven, teneinde haar bovendien ev. algemeene opdrachten te kunnen verstrekken.

Voorts moet de artillerie bij voorkeur zoodanig worden opgesteld, dat het vuur van alle, doch minstens van 2 Btn. voor die frontgedeelten kan worden vereenigd, waar de vij. hoofdaanval het meest waarschijnlijk is.

Hiertoe kan desnoods een ver achterwaartsche opstelling van de artillerie worden aanvaard, althaus wanneer de

verbinding ten behoeve van den rechtstreekschen steun hieronder niet te veel zal lijden. Zodoende wordt immers de gelegenheid verkregen, enerzijds om de afsluitingsvuren van elke Bt. ten bate te doen komen van een grooter gedeelte van het verdedigingsfront, anderzijds om het art.-vuur vóór verschillende frontgedeelten onverwijd te versterken. Bovendien, hoe verder achterwaarts de Btn. zijn opgesteld, des te veiliger staan zij tegenover de vij. art., zoodat zij uit dezelfde stelling ook langer kunnen steunen. Bij een verdediging achter een sterke frontale hindernis is een dergelijke opstelling daarom in beginsel te verkiezen.

Ook kan het aanbeveling verdienen om één Bt. aanvankelijk nog niet voor rechtstreekschen steun aan te wijzen ten einde deze later aan de Bt. voor rechtstreekschen steun van diè gevechtsgroep toe te voegen, waar tegenover 's vijands hoofdaanval zich teekent.

ad. III. De veiligheids-verdediging.

Het kan voorkomen, dat aan de Lt.B. een zoo overmatig breed front moet worden toegewezen, dat zelfs de verdediging in breed front hier geen uitkomst kan brengen.

Haar taak zal dan slechts beveiligend kunnen zijn, ter uitvoering waarvan zij een z.g. „*scherm*” vormt.

Dit kan op 2 principieel verschillende wijzen geschieden:

A. Ongeacht de overmatige frontbreedte wordt over de geheele toegewezen terreinstrook een zeer ijf scherm van aaneengesloten vuren gespannen.

Het voordeel van deze methode ligt hierin, dat zwakke verkenningsorganen des vijands geen gelegenheid tot infiltratie vinden en over het geheele front kunnen worden afgewezen.

Het nadeel van de methode bestaat hieruit,

— dat enerzijds slechts zeer weinig troepen voor een Brig.-reserve over blijven

— en dat anderzijds een dergelijk sterk uitgerekt front alle elasticiteit heeft verloren en nagenoeg overal bij een

plaatselijken ook met zwakke krachten ondernomen aanval des vijands uiteen zal spatten.

Deze methode belooft daarom alleen succes tegenover een weinig doortastenden vijand of wanneer de Lt.B. haar beschermende taak slechts gedurende korten tijd behoeft te vervullen, zoodat zij inderdaad slechts de aanroering van vijandelijke verkenningsorganen kan verwachten.

B. Bij de andere methode worden alleen de tactisch meest belangrijke punten verdedigd, terwijl het tusschen-terrein wordt bewaakt.

Met deze tweeledige taak worden een of meer zwakke ggn. belast.

Het gros der Lt.B. kan in zijn geheel als Brig.-reserve worden achtergehouden (zie Bijl. IX, A).

Ook kan uit het gros, na afzondering van een Brig.-reserve, nog een sterke beweeglijke gg. worden gevormd (zie Bijl. IX, B).

De Brig.-reserve zal in beginsel voor den tegenaanval worden gebezigd. Bovendien kan zij, wanneer geen beweeglijke gg. is aangewezen, gedeeltelijk worden aangewend om zich naar behoefte tusschen de verdedigde terreinpunten in het terrein vast te zetten.

De beweeglijke gg. heeft tot taak om zich in haar eigen vak dáár in het terrein vast te zetten, waar de vijand blijkbaar tracht door te dringen, dan wel om hem daar door een aanval, bij voorkeur in zijn flank, terug te slaan.

Het voordeel van deze methode ligt hierin, dat de Lt.B. van haar beweeglijkheid ten volle partij kan trekken om, onafhankelijk van het gedeelte van haar breede front, waar-teen 's-vijands aanval wordt gericht, dezen tijdig met haar gros te keeren.

Het nadeel bestaat in de goede mogelijkheid van vijandelijke infiltratie door zwakke verkenningsorganen.

De voor- en nadelen tegenover elkaar gesteld, zal de keuze in beginsel op methode B moeten vallen, welke den C.Lt.B. gedurende den langsten tijd het gevechts-initiatief verzekert.

Het gebruik van de artillerie komt in hoofdzaak overeen met dat bij de verdediging in breed front.

Doch de zooveel grootere frontbreedte zal het meestal niet mogelijk maken om alle Btn. onder rechtstreeksch bevel van den C.Lt.B. te houden. Het is bovendien in den regel gewenscht om bij de beweeglijke gevechtsgroep, welke op een gegeven oogenblik tot den aanval zal overgaan, een eigen Bt. in te deelen.

Minstens één Bt. moet de C.Lt.B. echter onder zijn rechtstreeksch bevel houden.

*ad. IV. Het voorafberaamde terugtochtsgevecht (zie *Gev. Handl.* pn. 160, 161 en 370).*

Deze verdedigingswijze wordt in Duitschland „hinhalende Verteidigung”, in Frankrijk „action retardatrice” en „manoeuvre en retraite”, in België „combat retardateur” en in p. 370 *Gev. Handl.* „beweeglijke verdediging” genoemd.

Het vormt een verdediging om tijdwinst, welke voornamelijk toepassing vindt ter uitvoering van een strategische dekkingstaak, zooals

- het dekken van de concentratie van het veldleger en
- het beschermen van een vleugel van het veldleger bij overvleugeling door den vijand.

Over deze verdedigingswijze schreven de Lt.-Kol. FLAVIGNY in de R.C. November/December 1928 en de Cdt. KEME in de R.C. Januari/Februari en Maart/April 1930 een zeer belangrijke studie. De eerste werd besproken in het W. J. 1928, de tweede in het W. J. 1930.

Alg. beginselen.

De verdediger biedt in eenige achtereenvolgende stellingen beurtelings weerstand doch ontwijkt elken vijandelijken aanval, zoodra deze gevaarlijk voor hem dreigt te worden.

Zoodoende wordt de vijand telkens opnieuw tot verkenningen en aanvalsvorbereidingen gedwongen, hetgeen zijn

opmarsch aanmerkelijk vertraagt en den verdediger belangrijke tijdwinst verschaft.

Wanneer de tactische omstandigheden weinig kans bieden om met de verdediging in breed front voldoende tijdwinst te verkrijgen, verdient het daarom aanbeveling om het vooraf beraamd terugtochtsgevecht toe te passen.

Bovendien kan de frontcapaciteit aanmerkelijk groter worden, enerzijds door den zooveel geringeren weerstand, welke in beginsel plaatselijk behoeft te worden geboden, anderzijds doordat sterke reserves hierbij van minder belang zijn.

Het gaat om een sprongsgewijze verdediging van de eene verdedigingsstrook naar de andere.

Teneinde de gelegenheid en den tijd te hebben om zich van den vijand los te maken en in de volgende strook opnieuw stelling te nemen, kunnen de strooken niet te dicht achter elkaar liggen. Kol. FLAVIGNY acht het noodig, dat die afstand (natuurlijk rekening houdende o.a. met het terrein) 4—8 km bedraagt.

Wanneer de beweeglijke verdediging op een betrekkelijk smal front met niet-aangeleunde vleugels wordt opgezet, zal de weerstand in elk der strooken, wegens het spoedig dreigende gevaar van omvatting en omtrekking over het algemeen slechts kort kunnen duren, terwijl onder die omstandigheden de achterwaartsche sprongen in beginsel ook groter moeten worden genomen.

Om de achterwaartsche sprongen tijdig te kunnen uitvoeren, moeten de vervoermiddelen zoo dicht bij de schutters worden opgesteld, als hun veiligheid tegenover het vijandelijk vuur maar eenigszins gedooft.

In een artikel in het M.W. 1930 Nr. 1, getiteld „Hinhaltender, Kampf — der Weg zum Siege” wordt betoogd, dat het succes bij het vooraf beraamde terugtochtsgevecht (althans gedurende langeren tijd) het meest wordt bevorderd, wanneer men er in slaagt om de tegenpartij omtrent de gevoerde strijdwijze in het ongewisse te doen verkeereren. S. beveelt hiertoe aan om bij de beweeglijke verdediging nu

en dan een aanval met beperkt doel uit te voeren, althans indien de omstandigheden hiervoor gunstig zijn.

Als beginsel kan deze opvatting zeer zeker worden gedeeld. Mijns inziens brengt de uitvoering echter zulke groote moeilijkheden mede voor de bevelvoering, dat de omstandigheden wel zeer gunstig moeten zijn, wil een dergelijk optreden voordeel afwerpen.

Gegevens.

Tot het opzetten en het voeren van het voorafberaamd terugtochtsgevecht als uitvloeisel van een dekkingsopdracht, is het noodig, dat de C.Lt.B. weet:

- a. gedurende welken tijd de vijand moet worden vertraagd;
- b. welke algemeene terugtochtsrichting van de Lt.B. wordt gewenscht;
- c. welken steun hij van de veiligheidstroepen der groote infanterie-eenheden kan verwachten en op welk tijdstip deze zich kan doen gelden;
- d. bij voorkeur, welke taak aan de Lt.B. na het einde der dekkingsopdracht ten deel zal vallen;
- e. eventueel, welke vernielingen zij tijdens de beweeglijke verdediging moet, e.q. mag uitvoeren.

Ruimte.

Hoe verder in 's-vijands richting de eerste stelling zal worden ingenomen, des te langer zal de verdedigingswijze kunnen worden voortgezet en des te grooter zal ook de tijdwinst worden. De verdediger moet er dus naar streven om de eerste gevechtsaanraking zoover mogelijk naar voren te verkrijgen.

Voor een dergelijke verdedigingswijze is daarom ruimte noodig. Waar deze ontbreekt, zal men haar door een aanvankelijk aanvallende actie moeten bemachtigen.

Adus handelde het Fr. 2e Cav.-Korps in October 1914 zie R.C. Jan./Febr. 1930 „La cavalerie moderne”).

Phasen.

Men kan bij de beweeglijke verdediging in beginsel 4 fasen onderscheiden:

1. Het uitzenden van de verkenningsorganen.
2. De opmarsch om de vereischte ruimte te verkrijgen.
3. Het voorafberaamde terugtochtsgevecht.
4. Eventueel de verdediging van de laatste stelling.

ad. 1. Teneinde de eerste vertraging van den vijand zoo vroeg mogelijk te doen aanvangen wenscht Cdt. KEMPE de verkenningsorganen ook hiermee te belasten. Hij wil ze dus sterk maken en van paws. voorzien.

ad. 2. De opmarsch, welke zoover mogelijk in 's-vijands richting moet worden voortgezet alvorens de verdediging aan te vangen zal tevens dienstbaar worden gemaakt aan de terreinverkenning ten behoeve van de verschillende verdedigingsstrooken.

ad. 3. Het vooraf beraamd terugtochtsgevecht kan op 2 verschillende wijzen worden uitgevoerd:

I. De Lt.B. splitst — in analogie met de infanterie — haar macht in 2, nagenoeg gelijkwaardige *echelons*, waarvan het eene de voorste stelling en het andere de eerst-volgende stelling bezet.

Wanneer het eerste echelon het gevecht heeft afgebroken, zal het de derde stelling bezetten, terwijl het tweede echelon na zijn taak in de tweede stelling te hebben volbracht, op de vierde teruggaat; en zoo opvolgend.

Van een beweeglijke brigade-reserve wordt in beginsel afstand gedaan; zij wordt door het „onbeweeglijke” achterste echelon vervangen.

Wel worden beweeglijke *echelons-reserves* afgezonderd.

II. De Lt.B. verdedigt met haar geheele macht bij toerbeurten elk der opvolgende stellingen.

Deze handelwijze is mogelijk omdat de groote beweeglijkheid van lichte troepen de Lt.B. in staat stelt om na het afbreken van het gevecht nog een voldoende voor-sprong te verkrijgen.

Slechts enkele onderdeelen worden ten behoeve van de eerstvolgende stelling afgezonderd, met opdracht de a.s. bezetting ervan voor te bereiden.

Thans is een beweeglijke brigade-reserve in beginsel wel op haar plaats.

De plaatselijke reserves van de hws. kunnen betrekkelijk zwak zijn; als hun voornaamste taak kan worden beschouwd het vormen van achterhoeden bij den terugtocht uit de betrokken stelling.

Het F.u.G. geeft aan, dat de vooruitgeschoven afdeelingen, na weerstand te hebben geboden, dikwijls in zijwaartse richting zullen terugtrekken (zie p. 103).

Dit stelt m.i. echter wel zeer hoge eischen aan de bevelvoering in al hare geledingen.

ad. 4. Het is niet uitgesloten, dat de beweeglijke verdediging ten slotte in de verdediging in breed front zal moeten overgaan.

Terrein.

Een der grondslagen van het voorafberaamd terugtochtsgevecht vormt de mogelijkheid om zoowel artillerie- als mitrailleurvuur *op grooten afstand* af te geven.

Bedeekt terrein in en achter de eigen opstelling is voordelig omdat het:

- de beste gezichtsdekking verschaft,
- in hooge mate het afbreken van het gevecht vergemakkelijkt, waardoor de verdediging veel langer kan worden voortgezet en het gevecht zelfs zonder overwegend bezwaar bij dag kan worden afgebroken.

Waar weinig overzichtelijke terreingedeelten vòòr de stelling liggen moet de verdediger zich meer in de diepte groepeeren.

Vuurstelsel.

Het op te bouwen vuurstelsel van elke verdedigingsstrook moet berusten,

in de eerste plaats op vuur op grooten afstand, zoowel

van mitrailleurs als van artillerie, daar waar een vijandelijke nadering het meest waarschijnlijk is;

in de tweede plaats op een aancengesloten vuurscherm.

Het *B.* geeft (zie p. 213) eenige nuttige wenken:

a. Het vuurstelsel moet zijn eerste uitwerking *zoover mogelijk vooruit* doen gevoelen, teneinde den vijand te dwingen spoedig tot den vertragenden naderingsmarsch over te gaan. Dit vroegtijdig geopende vuur moet zelfs zoo mogelijk worden voorafgegaan door de beschieting of bombardering door vliegtuigen en door den weerstand van vooruitgeschoven detachementen.

b. Het vuurstelsel moet zoo *doeltreffend* mogelijk zijn ingericht en grondig zijn voorbereid:

goede waarnemingspunten en goed verzekerde snel werkende verbindingen zijn dus noodig, terwijl oordeelkundig aangebrachte hindernissen en vernielingen de vuuruitwerking moeten vergrooten.

c. De *vuurontwikkeling* moet sterk worden opgevoerd teneinde den vijand omtrent de eigen krachten te misleiden. Ter bevordering daarvan kunnen o.a. enkele mitrailleur-eenheden worden bestemd voor vuurconcentraties op grooten afstand.

d. De vuurmiddelen moeten in de diepte worden gegroepd, waartoe het *B.* o.m. de Brig.-reserve in stelling wil hebben. Dit laatste lijkt mij niet juist.

Verbindingen.

Goed verzekerde verbindingen zijn noodzakelijk, zoowel naar onder en naar boven als naar links en naar rechts.

Zij kunnen niet worden ontbeerd, omdat het anders ondoenlijk is, het verband tusschen de onderdeelen te handhaven en evenzoo om deze moeilijke manoeuvre te beheerschen.

Het vooraf beraamde terugtochtsgevecht kan als de moeilijkste vechtwijze van lichte troepen worden beschouwd omdat daarbij de beweeglijkheid in achterwaartschen zin en over breede fronten wordt uitgebuit, terwijl intusschen de

inwerking van den vijand telkens opnieuw moet worden ondergaan.

Voorbereiding tot het innemen van de volgende stelling.

De moeilijkheden eischen een zorgvuldige voorbereiding zoowel tot het afbreken van het gevecht, als tot den terugtocht en de verdediging van de eerstvolgende stelling.

Hierbij moet men rekening houden met een terugtocht en het bezetten van de volgende stelling gedurende den nacht.

In de eerste plaats moeten dus de *terugtochtswegen* worden verkend, vastgelegd en duidelijk aangegeven.

Evenzoo moet de eerstvolgende *frontlijn* worden verkend en uitgezet.

Voorts moeten het *vuurplan* voor deze frontlijn, althans in groote trekken, worden opgemaakt en de uitvoering ervan worden voorbereid. Hiertoe zullen dus o.m. de plaatsen van Btn., mitrs. en cpn. moeten worden aangegeven en de vereischte verbindingen worden uitgelegd.

Tot het uitvoeren van al deze voorbereidingsmaatregelen zal de C.Lt.B. in de eerstvolgende stelling het vereischte personeel, bij voorkeur eenige eenheden (Compn., Esks., Sn., Pels.) en artilleriesverkenners doen detachieren.

Beveiliging.

De frontbeveiliging van de voorste stelling wijkt niet van den norm af.

Het zwaartepunt van de beveiliging ligt echter in die der *flanken!*

Hiër vindt de aanvaller den sleutel voor zijn succes.

Deze beveiliging behoort, voor wat den korten afstand (4—5 km) betreft, tot de taak der ggn. De beveiliging op grooteren afstand vloeit uit de verkenningsmaatregelen van den C.Lt.B. voort.

Artillerie.

De artillerie vervult een zeer belangrijke rol, welke veelzijdig is en dus vele moeilijkheden biedt.

Haar geringe sterkte maakt het niet mogelijk om ze over twee achtereenvolgende stellingen te verdeelen; in haar geheel moet zij ten behoeve van de voorste stelling alleen werkzaam zijn.

In tegenstelling met de overige verdedigingswijzen is bij het voorafberaamd terugtochtsgevecht, niet de rechtstreekse steun hoofdzaak.

Het vertragen van den vijand treedt dan zoo sterk op den voorgrond, dat het *vuur op loonnende doelen* op grooten afstand (met behulp der Ar.V.A.) als de belangrijkste taak moet worden beschouwd.

Afsluitingsvuren vóór, in en vlak achter de eigen frontlijn ten behoeve van de mogelijke nabij-verdediging en van het dekken van den terugtocht, vormen eerst een taak in de tweede instantie.

De artillerie moet ter misleiding over het geheele front worden verdeeld, ev. sectiesgewijze.

Teneinde bij den terugtocht den steun van artillerie zeker te stellen, is het noodig, dat de artillerie der Lt.B. bij toerbeurt terugtrekt.

De bevelsverhoudingen stemmen overeen met die bij de verdediging in breed front.

Vliegdiens.

Voor het slagen van het voorafberaamde terugtochtsgevecht is een innige samenwerking met den vliegdiens van bijzonder belang.

Hij zal:

— de verkenning van de verkdn. verlengen en vooral meewerken aan de veiligheidsverkenning op de niet-aangeleunde flanken;

— door bommenwerping en mitrailleurvuur deelnemen aan de vuurontwikkeling op grooten afstand;

— doelen aan de artillerie melden en het artillerievuur daarop controleeren;

— het verband tusschen den C.Lt.B. en zijne onderdeelen verzekeren;

— deelnemen aan de bescherming van den terugtocht.

Pantserwagens.

Zij zullen:

- toegevoegd aan de verkdn., deelnemen aan het vertragen van 's vijands opmarsch op grooten afstand;
- deelnemen aan de beveiliging van de flanken;
- een zeer belangrijk aandeel nemen in de bescherming van den terugtocht.

Het afbreken van het gevecht.

Deze handeling, zoowel als de sprong achterwaarts, vinden plaats volgens de bevelen en aanwijzingen van den C.Lt.B.

Deze aanwijzingen betreffen o.m.:

- de sterkte van het eventueel achter te laten scherm en den steun van de beweging door onderdeelen onder zijn rechtstreeksch bevel;
- de maatregelen voor het onderhouden van de voeling met den vijand;
- het uitvoeren van vernielingen;
- het aanbrengen van hindernissen en giftgasversperingen;
- de groepeerings in de nieuwe stelling;
- het oogenblik van afbreken van het gevecht.

Aangezien voor wielrijders de achterwaartsche sprongen bijzonder bezwaarlijk worden, wanneer het wegens die verplaatsing niet begunstigt, moet de samenstelling van de ggn., c.q. van de chelons, in het bijzonder rekening houden met de plaatselijke gesteldheid van het terrein.

Het afwachten van de duisternis zal bepaald noodig zijn, wanneer de Lt.B. werd gedwongen om — in tegenstelling met het verdedigingsplan — over een groot gedeelte van haar front het gevecht op korte afstanden te aanvaarden.

Dat enkele onderdeelen tot het gevecht op korten afstand zullen worden gedwongen is in den regel onvermijdelijk. Immers is een gelijkmatige gevechtsontwikkeling over het geheele front niet te verwachten; ook zal de terreinstgesteldheid in het algemeen niet toelaten om over het ge-

heele front den vijand reeds op grootere afstanden onder werkzaam vuur te nemen.

Voor dergelijke onderdeelen bieden het afbreken van het gevecht en de terugtocht bij dag groote moeilijkheden. Zij zal dan schaaksgewijze moeten geschieden.

Dit veroorzaakt voor den vijand weliswaar momenteel een grootere vertraging, maar voor de nog in gevecht zijnde eigen troepen groot gevaar voor afsnijding. Bovendien ontstaat dan de kans, dat de aanvaller tegelijk met den verdediger voor de volgende stelling aankomt, vanwaar uit dus reeds dadelijk de verdediging op korten afstand moet worden gevoerd.

Tegenstooten zijn daarbij alleen onder zeer gunstige omstandigheden toelaatbaar omdat zij er toe leiden, dat die onderdeelen zich aan den vijand vastbijten. De sterkte der Lt.B. laat het in verband met den tijd gedurende welke zij de beweeglijke verdediging moet voeren in den regel niet toe, dat zij die onderdeelen zou kunnen ondersteunen en nog minder, dat zij ze zou kunnen opofferen.

Het moment van het afbreken.

Een zeer moeilijk vraagstuk vormt het aangeven van het moment, waarop het gevecht moet worden afgebroken en de achterwaartsche sprong aangevangen.

Het uitzonderlijke geval, waarin de C.Lt.B. in staat is, het bevel ertoe over het geheele front *tijdig te doen toekomen*, ontstaat:

— wanneer de C.Lt.B. door het bezit van voortreffelijke waarnemingspunten het geheele gevechtveld zou kunnen overzien en

— wanneer hij bovendien over snelle en betrouwbare verbindingsmiddelen beschikt.

Het behoeft dus geen nader betoog, dat dergelijke gunstige uitzonderingen zeer zeker in onze terreinen den regel niet vormen.

De C.Lt.B. zal dan:

— of wel het echelon in zijn geheel doen terugspringen, b.v. wanneer de vertraging van uit de stelling reeds vol-

doende tot haar recht kwam of wanneer de veiligheid daartoe aanleiding geeft;

— of wel de ggn. elk voor zich doen terugspringen, zoodra hare flanken worden bedreigd of wanneer haar gevechtsactie nagenoeg den korten afstand bereikt.

Hoewel het de bedoeling is om het gevecht af te breken, vòòrdat het tot de korte afstanden is voortgewoekerd, zullen eenerzijds het streven om den vijand zooveel mogelijk te vertragen en anderzijds het terrein er in den regel toe leiden, dat inmiddels hier en daar het gevecht op korten afstand een feit werd, nog voordat een bevel voor den terugsprong werd ontvangen.

Zouden zij niettemin een bevel van hoogerhand afwachten om terug te gaan dan zou de Lichte Brigade bloot staan aan verliezen, welke met het oog op de verdere uitvoering van haar taak niet verantwoord kunnen heeten.

Wanneer en op wiens bevel moet de terugsprong dan aanvangen? Hier ligt het vraagstuk!

De Engelsche, Duitsche, Fransche en Belgische voorschriften lossen het niet op voldoende wijze op.

Wel leest men in enkele artikelen van de R.C. (zie W. J. '28 en W. J. '30) waardevolle aanbevelingen, welke in deze voordracht zijn verwerkt.

Alleen die commandant is in staat, op het juiste oogenblik het bevel voor den terugsprong te geven, die den toestand ter plaatse geheel kan overzien en dat bevel met zekerheid kan doen overkomen.

Zonder het beginsel prijs te geven, dat de O.Lt.B. in algemeenen zin het moment vaststelt, moet daarom aan de onderdeelen de vrijheid worden gelaten om op eigen initiatief terug te trekken, wanneer de omstandigheden dit voor hun eigen veiligheid noodig maken. Doch het verband van het geheel mag door de toepassing van dat initiatief niet worden verbroken.

Er bestaan hiervoor de navolgende methoden: 1)

¹⁾ Ter bekorting moge ik, voor wat de voor- en nadeelen van elk dier methodes betreft, verwijzen naar het daaromtrent door mij geschrevene in de W. J. '28 en '30.

a. De C.Lt.B. geeft het *uur* aan, waarop de teruggaande beweging moet aanvangen.

b. De C.Lt.B. geeft een *lijn* aan waarvan het bereiken door den vijand het sein zal vormen voor den terugsprong.

c. De C.Lt.B. geeft een *lijn* aan tot waar de ggn. onder critieke omstandigheden op eigen initiatief terug mogen springen.

d. Behalve deze door den C.Lt.B. vastgestelde lijn zullen de gg.-Cn., de R.Cn. (B.Cn.) en zoo noodig de C.Cn. (E.Cn.) een lijn aangeven, tot waar de hun onderhebbende onderdeelen in geval van nood op eigen initiatief terug kunnen springen.

Doch welke methode ook wordt toegepast, in beginsel zullen belangrijke tactische punten van het front niet dan op den last van den C.Lt.B. mogen worden ontruimd.

Frontcapaciteit.

Wordt het voorafberaamd terugtochtsgevecht in 2 echelons gevoerd, dan zal de frontcapaciteit sterk verminderen en nagenoeg tot de helft worden teruggebracht. //

In verband met de beperkte sterkte van de Lt.B. zal daarom de toepassing van twee echelons voor haar in beginsel geen aanbeveling verdienen.

Zoowel de Lt.-Kol. FLAVIGNY (zie R.C. No./Dec. '28) als de Cdt. KEEME (zie R.C. Jan./Febr. '30) komen voor de C.D. met hare ongeveer 4600 combattanten te voet op een frontcapaciteit van 10—12 km. In analogie hiermee zou aan de Lt.B. met hare ongeveer 3000 combattanten een frontbreedte van een 8-tal km, en bij 2 echelons van een 4-tal km kunnen worden toevertrouwd.

Deze frontbreedte voor de Lt.B. vindt hare bevestiging vrijwel in de straks aan te geven berekeningen over de mogelijke frontbreedten.

Voorbeelden uit den wereldoorlog.

Als voorbeeld van een voorafberaamd terugtochtsgevecht, haalt Lt.-Kol. FLAVIGNY de gevechten van de Cav.-Korpsen

v. d. Marwitz en v. Richthofen in September 1914 aan, waarmee de opmarschsnelheid des vijands bij den Marneveldtocht tot 32 km in 4 dagen werd teruggebracht.

Een ander voorbeeld treft men in het artikel van den Cdt. KEIME aan, n.l. de action retardatrice van het Fr. 2c Cav.-Korps in het tijdvak 19—21 October 1914 in de omgeving van Yperen—Paschendaele—Dixmuiden.

Hierbij bedroeg het effectief ongeveer 5600 combattanten te voet en vond de beweging (doch onder gunstige omstandigheden) over een frontbreedte van 15—25 km. plaats.

Waardeering.

Uit vorenstaande beschouwingen moge blijken, dat de beweeglijke verdediging weliswaar groote voordeelen biedt, maar... ook moeilijkheden, welke vooral niet mogen worden onderschat. Deze zijn zoo belangrijk, dat zonder een uitstekende, beproefde onderlinge samenwerking tusschen C. en onder-Cn. en zonder een uitstekend in de hand zijnde troepenmacht, deze verdedigingswijze m.i. — bij toepassing van meer dan één achterwaartschen sprong — op een mislukking dreigt uit te loopen.

Een vergelijkende waardeering van de verschillende hiervoor besproken verdedigingsvormen voor lichte troepen in buitenlandsche voorschriften geeft het volgende resultaat:

Frankrijk:

De *hardnekkige verdediging* wordt alleen gedurende korten tijd mogelijk geacht (F. blz. XI).

De *verdediging in breed front* staat als de normale verdedigingswijze te boek (F. blz. X en pn. 121 en 146).

De *veiligheids-verdediging* wordt als dekkingsvorm toegepast (F. p. 75).

Het *voorafberaamd terugtochtsgevecht* wordt niet als een specifieke verdedigingswijze beschouwd. Er wordt echter veel waarde aan gehecht als methode voor de uitvoering van de rechtstreeksche strategische beveiliging (action

retardatrice) (zie p. 77) en als methode voor het tactische gevecht om tijdwinst (manoeuvre en retraite) (F. p. 161).

België:

De *hardnekkige verdediging* wordt als de grondslag van het verdedigend gevecht behandeld (B. p. 196).

De *verdediging in breed front* wijkt van de hardnekkige verdediging slechts gradueel af (B. p. 198); in tegenstelling o.a. met F. is het beweeglijk houden van de algemeene reserve geenszins noodzakelijk (B. p. 170).

De *veiligheids-verdediging* wordt aangegeven als methode tot uitvoering van een dekkingsopdracht.

Zij zal den vorm aannemen als door ons sub A behandeld, i.e. van een over de geheele frontbreedte gespannen zeer ijl scherm van vuren. Er wordt dus — ongeacht de geringe dichtheid ervan — ook dan een aaneengesloten vuurfront gevormd (combat d'arrêt) (B. pn. 209 en 212).

Het *voorafberaamd terugtochtsgevecht* wordt als een andere methode tot uitvoering van een dekkingsopdracht aangegeven (combat retardateur) (B. pn. 209 en 213).

Duitschland:

De *hardnekkige verdediging* wordt, hoewel bij uitzondering, mogelijk geacht (F.u.G. p. 104).

De *verdediging in breed front* wordt als de normale verdedigingswijze beschouwd (F.u.G. p. 102).

De *veiligheids-verdediging* wordt wel voorzien (F.u.G. pn. 83, 84 en 88) doch de uitvoeringswijze niet nader aangegeven.

Het *voorafberatmd terugtochtsgevecht* wordt aanbevolen, wanneer het een verdediging om tijdwinst betreft (hinhaltende Verteidigung) (F.u.G. p. 103).

Engeland:

De *veiligheids-verdediging*, in den vorm als door ons sub B aangegeven, is de eenige erkende verdedigingswijze (E. p. 562,5). Dus: verdediging van enkele belangrijke punten, bewaking van het tusschenterrein, sterke beweeglijke Brig.-reserve.

Frontbreedten.

Eenerzijds snakt men naar tactische getallen, welke houvast geven, anderzijds huivert men om getallen te noemen, waarvan men de juistheid toch slechts kan benaderen en welke niet meer dan een wankelen grondslag bieden.

Niettemin schijnt mij het aangeven van enkele behulpzame getallen niet zonder nut toe, omdat zij ons voor excessen kunnen behoeden.

Wellicht is het vertrouwen hierbij niet geheel misplaatst, dat dan in de werkelijkheid het terrein en de tactische toestand gemakkelijker hun corrigeerende werking zullen uitoefenen dan wanneer zelfs normen ontbreken.

De vraag doet zich nu voor, van welken grondslag men bij het vaststellen van de normen moet uitgaan, m.a.w. welke *eenheid van frontcapaciteit* men zal aannemen.

Aangezien de kracht van het mitrailleurvuur zoowel bij den aanval als bij de verdediging den doorslag geeft, komt m.i. daarvoor in aanmerking: *het aantal M. front per mitrailleur, welks vuur vóór de frontlijn ligt* (korthedshalve frontmitrailleur genoemd).

De overige beschikbare wapenen worden daarbij niet in aanmerking gebracht. Zij vormen dus een stille reserve om tegemoet te komen aan ongunstige invloeden, zooals materieel-verlies in voorste lijn.

Wij zullen nu trachten, bruikbare getallen te vinden om zich *in algemeenen zin* een beeld te kunnen vormen van de frontcapaciteit van lichte troepen bij den aanval en de verdediging.

a. De *hardnekkige verdediging*.

Hierbij is de frontcapaciteit uit den aard der zaak dezelfde als voor de infanterie.

Ten aanzien van de laatste geven de Aanwijzingen hoofdstuk III voor de sectie 150 m aan, hetgeen neerkomt op 75 m per frontmitrailleur.

Volgens F. is de frontbreedte van het eskadron met 2

vòòr-Pels. bij de verdediging gemiddeld 500 m, hetgeen een frontcapaciteit per frontmitrailleur oplevert van $500 : 2 \times 3 = 80$ m.

B. geeft als frontbreedte voor het peloton 70—150 m aan, hetgeen overeenkomt met 35—75 m frontcapaciteit per frontmitrailleur.

Ik meen, op grond van deze opvattingen, bij de hardnekkige verdediging per mitrailleur een frontcapaciteit te mogen aannemen van 75 m.

b. De verdediging in breed front.

Hierbij wordt niet op een doorgezette aanval met sterke vijandelijke krachten gerekend.

Wel moet men in staat zijn om gedurende langere tijd aan een aanval van lichte troepen weerstand te bieden.

Men zou de capaciteit van een dergelijk front m.i. dus kunnen vergelijken met die van een voorpostenstrook der infanterie. En aangezien de capaciteit van het Bat.Inf. hierbij 1500—2000 m bedraagt en dus ongeveer 2 maal zoo groot is als die van een hws. (frontbreedte van het Bat.Inf. 800 m en meer), meen ik bij de verdediging in breed front per frontmitrailleur een frontcapaciteit te mogen aannemen van 150 m.

c. Het vooraf beraamd terugtochtsgevecht.

Waar bij deze verdedigingswijze het gevecht in beginsel zal worden afgebroken, nog voordat het tot korten afstand is gevorderd, zou een grootere frontcapaciteit kunnen worden aangenomen dan bij de verdediging in breed front. Men vergeete echter niet, dat het zeer moeilijk is om het juiste oogenblik voor het afbreken van het gevecht te onderscheiden, zoodat het in de practijk meermalen zal voorkomen, dat de aanvaller op sommige plaatsen tot de korte afstanden is doorgedrongen, hetgeen van den verdediger een groter krachtsontwikkeling vordert.

Veiligheidshalve meen ik daarom ook bij de beweeglijke verdediging per mitrailleur een frontcapaciteit te moeten aannemen van 150 m.

d. De frontaanval uit de diepte.

Evenals bij de hardnekkige verdediging zou men uit den aard der zaak ook bij den aanval uit de diepte de frontcapaciteit van lichte troepen gelijk aan die van de infanterie, kunnen aannemen.

De Aanwijzingen voor de opleiding van de Infanterie, hoofdstuk III, bepalen de tusschenruimte van de groepen bij de nadering op 75 m, terwijl de M.Grn. in den regel vooraan marcheeren.

Hieruit kan dus een frontcapaciteit van 75 m worden afgeleid.

Uit onze aanwijzingen voor de opleiding van de Wielrijders, hoofdstuk V, volgt een zelfde frontcapaciteit ook voor hen.

Wat het Bat.Inf. betreft geven de Aanwijzingen een frontbreedte van 400—900 m aan (zie p. 91), terwijl doorgaans twee vòdr-Compn. en per vòdr-Comp. twee vòdr-Sn. worden gebezigd. Hieruit zou een frontcapaciteit per frontmitrailleur volgen van $(400-900) : 8 = 50-115$ m.

F. stelt de frontbreedte van het peloton vast op 100 m. Dit geeft een frontcapaciteit voor elk der 3 gewermitrailleurs van ruim 30 m.

B. geeft als frontbreedte van het peloton 70—150 m aan, waaruit een frontcapaciteit van elk der beide mitrailleurs volgt van 35—75 m.

Ik meen op grond van vorenstaande opvattingen bij den aanval uit de diepte per frontmitrailleur geen grootere frontcapaciteit te moeten aannemen dan 50 m.

e. De frontaanval in breed front.

Bij deze aanvalswijze voert de Lt.B. over een breed front een vasthoudend gevecht en over een beperkt gedeelte van dit front een aanval uit de diepte uit.

Het gaat er hier dus om, de frontcapaciteit vast te stellen bij dat vasthoudend gevecht.

Hieromtrent geven noch de Aanwijzingen voor de opleiding van de Infanterie noch die van de Wielrijders houvast.

F. en B. geven echter bij een aanval in breed front als frontbreedte voor het peloton aan resp. 150 m en 70—150 m, waaruit een frontcapaciteit volgt van resp. 50 en 35—75 m per mitrailleur.

Op grond van deze capaciteiten, vergeleken met die bij den aanval uit de diepte, meen ik bij den aanval, welke alleen ten doel heeft om den vijand vast te houden, per frontmitrailleur een frontcapaciteit van 75 m te mogen aannemen.

Op vorenstaanden grondslag geeft de (Bijl. X) een overzicht van de frontcapaciteiten der verschillende eenheden. Men bedenke hierbij, dat zij voor de Lt.B. afhankelijk zijn van het aantal in front geplaatste Bs.W. en Rn.H.

De gewenschte organisatie van onze groote lichte eenheid.

In de eerste plaats zal de beteekenis dier groote eenheid in de landsverdediging, m.a.w. haar beteekenis voor het strategisch gebruik en voor het internationale doel van de strijdmacht haar stempel op die organisatie drukken. Voorts haar wijze van optreden en haar gevechtsvoering.

Het is niet revolutionair om te zeggen, dat een strijdmacht, naarmate zij zwakker is, sterker moet zijn aan lichte troepen.

In onze legerorganisatie vindt dit strategisch axioma echter geen steun.

De Ned. groote lichte eenheid is mijns inziens *zwak*; *zéér* zwak in verhouding tot het aantal groote zware eenheden; *veel te zwak* voor een veldleger, dat zich in staat acht tot beweeglijk optreden en van plan is, dit t.z.t. ook te toonen; *veel te zwak* ook om onze strijdmacht in staat te stellen, tijdig de daad harer neutraliteitshandhaving te doen volgen op het hierover uitgesproken woord.

Zeer zeker òns veldleger heeft een sterke groote lichte eenheid noodig:

— Sterk om over *breede fronten* te kunnen dekken en om niettegenstaande die groote breedte in staat te zijn, toch tijdig op dat punt kracht te onwikkelen, waar dit op het

critieke oogenblik noodig blijkt. Een dergelijke noodzakelijkheid kan zich b.v. voordoen bij het dekken van de concentratie en bij grensdekking in geval van oorlog of ten behoeve van de handhaving van onze neutraliteit.

— Sterk om vanuit een *afwachtings-opstelling* op het juiste oogenblik beslissende kracht te kunnen ontwikkelen op elk willekeurig punt, waar dit wordt gewenscht. Dit belang doet zich gelden b.v. wanneer men tijdens den veldslag de zwakke plek in 's-vijands slagorde heeft ontdekt, alsook bij de handhaving van onze neutraliteit. Juist voor ons kleine leger is het een levensbelang om in staat te zijn, den vijand binnen den kortst mogelijken tijd op zijn kwetsbare plek een mokerslag toe te brengen. En juist de taak van onze neutraliteitshandhaving maakt het noodig, in staat te zijn om ongeacht de lange grenslijn tijdig elken schender een gevoelige afstraffing toe te dienen. Een divisiegroep is hiertoe niet in staat; zij is te log en te zwaar, komt dus te laat en is in het gevecht te onhandig om met succes zelfstandig den strijd tegen een groote lichte eenheid te kunnen opnemen, tenzij aan weerskanten aangeleund.

Tegenwoordig is het idee „motorisatie” niet van de lucht. Bijna wekelijks geven de militaire tijdschriften er minstens één artikel over. Zij is reeds van een geweldigen invloed op de legerorganisatie geweest, vooral sedert de terrein-auto (cross country, tous-terrains) haar intrede in de legerorganisatie heeft gedaan.

En nog staat de motorisatie wellicht pas in hare kinderschoenen.

Haar ontwikkeling is echter in vollen gang. Frankrijk, maar vooral Engeland en Amerika zijn volijverig in proefnemingen en wat de toekomst in dat opzicht nog aan mogelijkheden zal ontsluiten is thans nauwelijks te gissen. De organisatie zal dus nog wel een groot aantal jaren onder den invloed der motorisatie evolueeren, alvorens men tot een bevredigende oplossing zal zijn geraakt.

Het ware niet verstandig, de toepassing van de motorisatie ook in onze organisatie tot dat tijdstip uit te stellen;

wij zouden dan gevaar lopen op het beslissende oogenblik hopeloos achter te zijn. Wel is het noodig, dat men met gepaste bezadigdheid die evolutie meemaakt, zich daarbij hoedende voor revolutionaire wijzigingen, welke steeds een chaotischen toestand baren.

Reeds thans heeft de motorisatie in de militaire literatuur een groote verscheidenheid aan ontworpen organisatie-stelsels voor de groote lichte eenheden doen ontstaan. (Ik verwijs in het bijzonder naar het artikel van den Majoor BASTIN in de B.B.S.M. van Mei 1931 en getiteld: „Troupes légères et motorisation”.)

Men treft daarbij stelsels aan vanaf het evolutionaire type van den Generaal ALLÉHAUT tot het revolutionaire type van den Generaal CAMON en van den Kolonel FULLER.

De Generaal ALLÉHAUT ontwerpt een Lt.Div., hoofdzakelijk gevormd uit cavalerie, waaraan worden toegevoegd pantserwagens, infanterie op terreinauto's en artillerie, deels met paardentractie, deels op terreinauto's. Ook de zware mitrailleurs worden eendeels met paardentractie en anderdeels op terreinauto's vervoerd, terwijl de treinen voor een gedeelte evenzoo over terreinautotractie beschikken.

Bovendien wil de Generaal ALLÉHAUT in de legerorganisatie een type Lt.Div., gevormd uit infanterie, artillerie en toegevoegde diensten, vervoerd op terreinauto's.

De Generaal CAMON is voorstander van een gemotoriseerde Lt.Div., bestaande uit een brigade vervoerd op motorrijwielen, een brigade met infanterie-geschut, vervoerd op vrachtauto's en een zware brigade met artillerie enz. op vrachtauto's.

De Kolonel FULLER staat een gemechaniseerd type Lt.Div. voor, bestaande louter uit cross country pantserwagens en vechtwagens.

Welke zijn de vervoermiddelen waaruit men tegenwoordig voor de organisatie van lichte troepen een keuze kan doen? Zij zijn het paard, het rijwiel, het motorrijwiel, de

wegauto, de terreinauto. Een korte vergelijkende beschouwing van hunne capaciteiten is noodig om hun waarde voor onze Nederlandsche groote lichte eenheid in verband met de aan haar te stellen eischen te bepalen.

a. Het paard. Cavalerie kan over groote afstanden een betrekkelijk groote snelheid ontwikkelen. Dagmarschen van een 100-tal km kunnen worden afgelegd. Zoo legde b.v. het Fransche 2e Cav.Korps in April 1918 200 km in 60 uur af en in Mei d.a.v. nog eens 180 km in 48 uur. Een dergelijke prestatie kan echter slechts gedurende enkele dagen worden volgehouden. Voor onze verhoudingen is dit laatste evenwel geen bezwaar.

Het paard leent zich beter dan eenig ander vervoermiddel voor den verkenningdienst en den veiligheidsdienst:

— doordat het in nagenoeg elk zijterrein een groote snelheid kan ontwikkelen, grooter dan eenig ander vervoermiddel,

— doordat de ruiter daarbij het best van de aanwezige dekkingen kan gebruik maken,

— doordat de ruiter tijdens die verplaatsing zijn oogen het best ter beschikking heeft, het grootste gezichtsveld beslaat en zijn gehoor niet door motorlawaai wordt verdoofd.

— doordat de ruiter ook tijdens de verplaatsing gevechtswaardig blijft.

Het paard kan den schutter in het zijterrein snel tot dicht bij het gevechtsfront brengen en hem bij het afbreken van het gevecht door datzelfde terrein betrekkelijk snel worden tegemoet gevoerd. De cavalerie leent zich hierom voortreffelijk voor de beweeglijke gevechtsvoering.

b. Het rijwiel. De wielrijders kunnen over groote afstanden een groote snelheid ontwikkelen, daar waar goede wegen en paden ter beschikking zijn. De inspanning komt hierbij ten volle ten koste van den man en zal bij minder goede wegen, bij tegenwind, bij sneeuwval en in heuvelachtig terrein zeer groot kunnen worden. Ons goede en over het algemeen vlakke wegennet bevordert het gebruik van wielrijders in hooge mate.

Hoewel de wielrijder zich ook snel langs rijwielpaden in het zijterrein kan verplaatsen, is zijn capaciteit voor den verkennings- en voor den veiligheidsdienst geringer dan die van den cavalerist, terwijl het beweeglijke gevecht over breede fronten den wielrijder van zijn zwakste zijde doet kennen. De overgang van den aanval tot de vervolging is trager en moeilijker: de bereden huzaar kan 3 paarden tegelijk naar de schutters opvoeren, de wielrijders slechts 1 rijwiel. In het bijzonder is het afbreken van het gevecht bij dag in het zijterrein tegenover cavalerie een hoogst periculouse onderneming, ook wanneer het gevecht nog niet tot de korte afstanden is gevorderd.

c. Het motorrijwiel. Motorwielrijders kunnen over zeer groote afstanden een zeer groote snelheid ontwikkelen, daar waar goede wegen en paden ter beschikking zijn. Zij kunnen hierbij een groot gewicht ten behoeve van de bewapening en den munitievoorraad mee voeren, terwijl de fysieke inspanning van den man tijdens den marsch betrekkelijk gering is.

Voor de verkenning veroorzaakt hun lawaai een zeer groot bezwaar, terwijl dit evenzeer ten nadeele van verrassende ondernemingen komt.

Ten aanzien van het gevecht gelden dezelfde nadeelen als voor de wielrijders, doch in verhoogde mate. Motorrijwielen kunnen niet naar de schutters worden opgevoerd, behalve die met zijspan, welke echter nagenoeg geheel aan de goede wegen zijn gebonden.

d. De weg-auto. Troepen, op weg-auto's vervoerd, kunnen over zeer groote afstanden een groote snelheid ontwikkelen, daar waar goede wegen beschikbaar zijn, welke niet voor ander verkeer intensief worden gebruikt en niet door vijandelijke luchtstrijdkrachten onveilig worden gemaakt. Deze beperkende voorwaarden zijn van bijzonder belang, omdat zij reeds op geruimen afstand van het gevechtsfront moeilijk worden verwezenlijkt, hetgeen echter in vreedstijd niet of slechts op rudimentaire wijze tot uiting komt.

De aldus vervoerde troepen ondervinden geen noemenswaardige fysieke inspanning.

Voor verkenning en vooral voor beveiliging, ook ten behoeve van zichzelf, zijn zij zeer weinig geschikt omdat beide diensten nagenoeg alleen langs den weg kunnen worden uitgeoefend. Elke, zelfs zwakke, plaatselijke weerstand op den marschweg zal ernstige vertraging veroorzaken.

Ten aanzien van het gevecht gelden dezelfde bezwaren als voor de wielrijders en motorrijders, doch in zeer versterkte mate. Immers zijn dergelijke automobielen-vervoermiddelen zeer zichtbaar en vormen zij bijzonder kwetsbare doelen. De uitlading moet dus ver achter het gevechtsfront plaats vinden, terwijl voor hun groote aantal moeilijk gezichtsdekking zal zijn te vinden.

Tegenover lichte troepen, welke zich wèl snel door het zijterrein kunnen verplaatsen, zijn troepen op weg-auto's niet in staat om de eenmaal verkregen voeling te onderhouden.

e. De terrein-auto. Troepen op dit soort auto's vervoerd kunnen over zeer groote afstanden een groote snelheid langs den weg ontwikkelen en zich tevens betrekkelijk snel door het zijterrein verplaatsen.

De Fransche Citroën-Kégresse bereikt langs den weg een uursnelheid van 45 km (gemiddeld 28 km) en in het zijterrein een uursnelheid van 12 km. Zij kan greppels van 80 cm breedte overschrijden en kan zonder aanvulling van benzine minstens 150 km afleggen.

Aan de terrein-auto zijn de voordeelen van de weg-auto verbonden zonder de hieraan klevende nadelen. Zij zijn dus ook voor verkenning en beveiliging buiten de wegen te bezigen en door hun lage, voor het oog in het terrein weinig opvallende constructie zeer weinig zichtbaar. Voor het voeren en afbreken van een gevecht in breed front leenen zij zich wellicht nog beter dan het paard. Bovendien biedt haar onaantastbaarheid voor gasbesmetting tegenover het paard een groot voordeel. De terrein-auto is dan ook met het paard voor lichte troepen als het meest waardevolle vervoermiddel te beschouwen.

In twee opzichten staat zij bij het paard achter:

— ten eerste, doordat haar beslagen ruimte zooveel grooter is, waardoor zij minder gemakkelijk dekking vindt en in minder terreinen bruikbaar is (b.v. niet in beschterreinen); de afmetingen van de Citroën-Kégresse bedragen: 4.25 lengte bij 1.55 breedte en 1.60 hoogte;

— ten tweede, doordat zij in het zijterrein niet dezelfde groote snelheid kan ontwikkelen en niet even groote hindernissen kan overschrijden.

Hoewel de terrein-auto dus niet afhankelijk is van den weg, mist zij in het zijterrein nog de handigheid van het paard. Niettemin is haar capaciteit zoo veelzijdig en zoo groot, dat moderne lichte troepen ze voor een groot gedeelte van haar organisatie niet kunnen missen.

Bij de gemechaniseerde troepen zijn de terrein-auto's niet meer alleen vervoermiddel, maar bovendien het vechtmiddel. Zij zijn uitgegroeid tot gepantserde mitrailleurs en kanonnen, welke langs den weg een groote en door het zijterrein een betrekkelijk groote snelheid kunnen ontwikkelen.

Deze troepensoort bezit door haar sterke bewapening een groote offensieve kracht en is door haar pantser weinig kwetsbaar tegenover lichte en zware mitrailleurs.

Door haar kwetsbaarheid tegen voltreffers der artillerie leent zij zich echter niet voor het meer stilstaande gevecht, zooals het vasthoudende gevecht en de verdediging.

Haar beperkte gezichtskring en haar lawaai maken voorts haar onderdeelen minder geschikt voor den verkenning- en den veiligheidsdienst. Ook zijn er verscheidene terreintypen, zooals bosch-, polder- en moerasterrein, welke het optreden van deze troepensoort niet mogelijk maken.

Uit de *vergelijkende beschouwing* hunner kenmerkende eigenschappen blijkt dus o.m. dat als vervoermiddel bovenaan staat:

- het paard voor verkenning en beveiliging,
- het paard en de terrein-auto in tactische beweeglijkheid, dus bij den naderingsmarsch en het gevecht,

— het paard en het rijwiel voor het tactische detailwerk,

— de weg-auto en het motorrijwiel in strategische beweeglijkheid, dus voor groote verplaatsingen, ver achter het gevechtsfront,

— in totaal generaal nog steeds het paard, terwijl de terrein-auto direct op het paard volgt.

Voorts blijkt, dat die verschillende vervoermiddelen elkaar zeer werkzaam zullen aanvullen en alle terecht een plaats in de moderne organisatie van lichte troepen opeischen.

Wanneer wij ons nu de meest gewenschte organisatie voor de groote lichte eenheid van ons veldleger voor oogen willen stellen, zullen wij ze moeten bezien in het licht van haar normale optreden.

Hare onderdeelen zullen dus in staat moeten zijn, zich snel over groote afstanden te verplaatsen en zoowel de verkenning en de beveiliging als de volledige gevechtsvoering, ook in het zijterrein, uit te oefenen. Hierbij moet voornamelijk worden gerekend op de terreintypen van de provinciën N.-Brabant en Gelderland.

De balans van de bestaande organisatie der Lichte Brigade opmakende, treffen wij de navolgende creditposten aan:

— in de eerste plaats de motorisatie van alle treinen op een zeer enkel gevechtsvoertuig met paardentractie na. Daarin staat onze Lt.B. ten aanzien van belangrijke buitenlandsche organisaties aan de spits, hetgeen haar in beweeglijkheid een grooten voorsprong geeft;

— het vervoer van de zware cavalerie-mitrailleurs op draagpaard;

— de vele lichte mitrailleurs bij de cavalerie; en ten slotte

— de aanwezigheid van twee staven, den St.-Cav. en den St.-R.W., ten behoeve der bevelvoering van de gevechtsgroepen.

In de debetzijde daarentegen treft ons:

— in de eerste plaats, dat onze groote lichte eenheid veel en veel te zwak is;

— dat zij over veel te weinig artillerie beschikt;

— dat de hoeveelheid cavalerie ten opzichte van de wielrijders te gering is;

— dat er niet voldoende huzaren voor den patrouilledienst beschikbaar zijn;

— dat de indeeling van het B.W. in slechts 3 Compn. en van de C.W. in slechts 3 Sn. minder gelukkig is. De veelvuldige aderlatingen ten behoeve van den verkennings- en den veiligheidsdienst maken de 4-indeeling zeer zeker voor lichte troepen hoogst gewenscht.

Uit de debetposten blijkt, waarin we m.i. onze organisatie zouden moeten verbeteren.

Als grootste tekortkoming springt naar voren, dat onze groote lichte eenheid voor een harmonische organisatie van ons veldleger veel te zwak is, althans wanneer het niet de vooropgezette bedoeling mocht zijn om zich van den aanvang af binnen onze Vesting Holland op te sluiten.

Als harmonische verhouding gaf Napoleon aan, dat de cavalerie-sterkte (nu de lt. troepen) $\frac{1}{4}$ van de infanterie-sterkte moest uitmaken, althans voor de legers in Vlaanderen en Duitschland (dus ook in onze buitenprovinciën) opereerende.

Ik ben er mij bewust van, dat thans een verstrekkende reorganisatie in dien zin als uitgesloten moet worden beschouwd. Het zou dan ook geen zin hebben, nader op onze organisatie in te gaan, ware het niet, dat het vraagstuk in deze vergadering academisch wordt beschouwd. Men vergete bovendien niet, dat ongeacht de ontwapeningseconferenties de mogelijkheid niet denkbeeldig is, dat nieuwe bewapeningen in Midden-Europa en elders onze neutraliteitshandhaving binnen afzienbaren tijd urgent kunnen maken.

Veroorlooft mij dus, U een organisatie van onze groote lichte eenheid voor te leggen, welke ik voorloopig als een ideaal, dus nog niet voor verwezenlijking vatbaar, beschouw.

Zij is thans slechts bedoeld als *toetssteen* voor onze bestaande organisatie. Wilt dit bedenken.

Op grond van de voorafgaande beschouwingen achten wij voor ons veldleger èèn groote lichte eenheid noodig, gevormd door een *Licht Korps*, bestaande uit:

- Staf,
- Verbindingsafdeeling,
- 2 Lichte Divisiën,
- 1 Afdeeling 10 l. 30,
- 1 Bataljon Cavalerie op terreinauto's,
- 1 Eskadron Pantserwagens cross-country à 3 Pelotons.

De beide Lt.Divn. zouden gelijksoortig moeten wezen, terwijl haar organisatie erop berekend moet zijn, dat in de eerste plaats minstens 2 verkenningsdetachementen en 1 flankdekking kunnen worden afgescheiden, waarna nog 2 gemengde gevechtsgroepen, elk met een Afd. artillerie, gevormd moeten kunnen worden, alsmede een sterke Div.-reserve en een Afd. artillerie voor algemeene opdrachten.

Voorts behooren zooveel pantserwagens in die organisatie te zijn opgenomen, dat aan elk dier verkenningsdetachementen, aan de flankdekking, aan de voorhoede en aan de hoofdmacht van elke gevechtsgroep een peloton ervan kan worden toegevoegd, alsmede aan de Div.-reserve 2 pelotons.

Elke Lt.Div. zou daarom de navolgende samenstelling moeten hebben (zie Bijl. X):

Staf;

Vbd.A.;

1 *Brigade Huzaren*, bestaande uit een staf en 2 regimenten;

1 *Regiment Wielrijders*, bestaande uit een staf en 2 bataljons;

1 *Regiment Cavalerie op terreinauto's*, bestaande uit een staf en 2 bataljons;

1 *Regiment Lichte Artillerie*, bestaande uit een staf,

1 rijdende Afd. van 7 veld, 1 cross country--Afd. van 7 veld en 1 cross country-Afd. lichte houwitsers;

3 Eskadrons cross-country pantserwagens à 3 pelotons;

1 Compagnie cross-country luchtdoelmitrailleurs à 3 pelotons van 2 sectiën, elke sectie bestaande uit 3 mitrailleurs;

1 Ponton- en Pioniersafdeeling op terreinauto's;

een Brigadetrein, bestaande uit St., I.M.T., A.M.T., Vb.A., Z.S.A.; de vrachtauto's der I.M.T. en der A.M.T., alsmede de ziekenauto's der Vb.A., zouden voor de eene helft uit weg- voor de andere helft uit terreinauto's moeten bestaan; de paardentransport-automobielen uit terreinauto's;

een Compagnie Materieelvervoer à 1 sectie wegauto's en 1 sectie terreinauto's;

een Compagnie Aan- en Afvoertroepen.

Het R.H. zou moeten zijn gevormd uit:

Staf;

4 Eskadrons à 4 pelotons van 2 mitrailleurgroepen en 1 karabijngroep;

1 Mitrailleur-eskadron à 4 pelotons van 2 sectiën op draagpaarden;

1 Batterij crosscountry infanterie-geschut à 4 stukken;

1 Compagnie cross-country mortieren à 4 mortieren van 8;

1 Batterij cross-country anti-tankgeschut (c.q. — mitrailleurs) à 4 stukken;

Het B.W. zou moeten zijn gevormd uit:

Staf;

4 Compagniën à 4 sectiën van 2 mitrailleurgroepen en 1 karabijngroep;

1 Mitrailleur-compagnie à 2 motor mitrailleurpelotons en 2 mitrailleurpelotons op terreinauto's, elk peloton van 2 sectiën;

1 Batterij cross-country infanteriegeschut à 4 stukken;

1 Compagnie cross-country mortieren à 4 mortieren van 8;

1 *Batterij cross-country anti-tankgeschut* (c.q. — mitrailleurs) à 4 stukken.

Het **Bat. Cavalerie** op terreinauto's zou gevormd moeten zijn uit:

Staf;

4 *Eskadrons* à 4 pelotons van 3 mitrailleurgroepen op terreinauto's;

1 *Mitrailleur-eskadron* à 4 mitrailleurpelotons van 2 sectiën op terreinauto's;

1 *Batterij cross-country infanterie-geschut* à 4 stukken;

1 *Compagnie cross-country mortieren* à 4 mortieren van 8;

1 *Batterij cross-country anti-tankgeschut* (c.q. — mitrailleurs) à 4 stukken.

De **Afd. Artillerie** zou gevormd moeten zijn uit:

3 *Batterijen* à 4 stukken.

Het *Pel.Paav.* zou gevormd moeten worden uit een C°. wagen en 3 wagens bewapend met een licht kanon en een zw.mitrailleur.

De sterkte der Lt.Div. bedraagt dan o.m. 24 Esks. (c.q. Compn.), hetgeen ook volgens den Generaal BRANDT de minimum sterkte is.

Alle voertuigen, behoorende tot den *gerrechtstrem* der onderdeelen, zouden terreinauto's moeten zijn, terwijl ook alle Vbd.An. op terreinauto's moeten worden vervoerd.

De staven van de Brigade Huzaren, van het Regiment Wielrijders en van het Regiment Cavalerie op terreinauto's, zijn in beginsel te bestemmen als gevechtsgroepsstaven en St.-Div.reserve.

Onafhankelijk evenwel van de hiervoor academisch aangegeven organisatie blijft het m.i. noodig, een veel sterkere groote lichte eenheid te vormen, dan onze Lt.B. helaas is en daarbij ook pantserwagens en in verhouding veel meer artillerie in te deelen.

Bovendien, zooals Generaal BRANDT in zijn „Moderne

Kavallerie'', dat in 1930 van de pers kwam. terecht zegt:
 „Besonders in einem kleinen Heer sollte man darüber grübeln, wie man die Waffe, die die Unterlagen für die Entschlüsse des Feldherrn schaffen soll, auf das höchste Masz der Vollkommenheit und Leistungsfähigkeit heben kann. Sie soll es ermöglichen, dasz man trotz des schwächeren Heeres jedesmal an der Stelle, an der man angreift oder an der man angegriffen wird, stärker ist als der Gegner''.

Alleen met snelle strategische verplaatsingen en een snelle gevechtsvoering kan men den vijand een tempo voor blijven.

Slechts beweeglijkheid, waarmee de genadeslag wordt ontweken, kan een kleiner leger redding brengen.

Slechts door beweeglijkheid kan men den vijand daàr treffen waar hij het kwetsbaarst is,

dàn treffen, wanneer hij het minst tot tegenweer in staat is,

m.a.w. hem *verrassen*.

De beweeglijkheid is de sleutel tot succes, juist voor den zwakkere.

Daarom: **lichte troepen, meer lichte troepen en sterke lichte troepen!**

De VOORZITTER. Ik dank den Spr. reeds voorloopig voor zijne mooie voordracht. Ik verzoek den Heeren, die in debat wenschten te treden, zulks in de pauze aan den Secretaris te willen kenbaar maken. Reeds hebben zich opgegeven de Overste ALTING VON GEUSAU en de Majoor VAN VOORST TOT VOORST. Ik stel U voor thans 15 minuten te pauzeeren.

Luitenant-Kolonel Gen. Staf. Jhr. J. TH. ATLTING VON GEUSAU.

M. d. V. M. H.! Met zeer veel belangstelling heb ik de uitvoerige uiteenzettingen inzake het gebruik van Lichte Troepen gevolgd en ik breng Overste VAN LAWICK gaarne hulde voor zijne gedegen studie. Met dankbaarheid maak ik gewag van het feit, dat Spr. mij zijn manuscript tevoren

ter inzage zond, waardoor het voeren van debat zooveel gemakkelijker is en zooveel meer vrucht dragend zijn kan.

Ik vershil in principiële zaken met Spr. van meening, doch hij weet voldoende hoe na mij ons mooie ruiterswapen aan het harte ligt, zoodat hij in dit meningsverschil wel zal willen zien een poging om mede op te bouwen en niet om af te breken.

Ik wil dan in de eerste plaats eenige opmerkingen maken ten aanzien van het *gebruik* van Lichte Troepen, zooals dat in Spr.'s voordracht vermeld is en zooals ik dat ook in de laatste jaren bij herhaling zag toepassen bij oefeningen op de kaart en bij manoeuvres.

Wij zien daarbij steeds een indeeling in doorgaans drie groepen, die niet zelden onder voortdurende wijziging der samenstelling van legeringsgroepen via marschgroepen overgaan in gevechtsgroepen. Daarbij is iedere groep steeds samengesteld uit de drie wapensoorten der Lt.B. n.l. cavalerie, wielrijders (e.q. auto-infanterie) en rijdende artillerie (e.q. motorartillerie). Daarbij worden deze groepen normaliter ver uit elkaar geplaatst.

Gewoonlijk zenden twee van die drie groepen nog op betrekkelijk korten afstand voorhoeden voor zich uit en op grooten afstand weer verkenningsdetachementen, terwijl ook niet zelden voor flankbeveiliging nog detachementen worden uitgezonden.

Waar bij al deze detachementen en groepen de theorie wordt toegepast, dat zij moeten bestaan uit Cavalerie en Wielrijders, valt daardoor onze Lt.B. meestal uit elkaar in een groot aantal combinaties van kleine hoeveelheden cavalerie en kleine hoeveelheden wielrijders. Op die wijze ontstaat een versnippering van lichte troepen, die, mede door de veelal groote onderlinge afstanden en tusschenruimten oorzaak is, dat het geheel onmogelijk eenhoofdig te leiden is. Op de kaart is dat allemaal even eenvoudig, maar als men in het terrein is en ondonnansen beginnen op groote schaal in het tusschenterrein te verdwalen, dan is er van eenhoofdige bevelvoering geen sprake meer en

moet alles worden overgelaten aan het initiatief der ondercommandanten, een wissel, die blijkens de ervaring veelal niet gehonoreerd wordt.

Zoo zagen wij bij de jongste legeroefeningen onder leiding van C.V. door de geweldige versnippering van de gevechtsgroep Lt.B. ten slotte de hoofdtak — het doen van een aanval op 's vijands Noordflank — uitvoeren door enkele kleine eenheden auto-infanterie, cavalerie en wielrijders, tezamen nog lang niet vertegenwoordigende de helft van de beschikbare krachten. De invloed van het optreden dezer Lichte Troepen op den N. vleugel van de tegenpartij is dan ook nihil geweest! Hoe anders zou dat geweest zijn, als daar eens een gelijktijdige aanval van nagenoeg de geheele gevechtsgroep Lt.B., gesteund door alle rijdende batterijen had plaats gehad. Zeer waarschijnlijk zou de Blauwe opmarch alsdan zeer beduidend zijn vertraagd geworden. Nu was het C. Lt. B. onmogelijk voor de hem gestelde hoofdtak, tijdig voldoende krachten beschikbaar te hebben.

Ik schrijf, dit n.m.m. niet juiste gebruik onzer Lichte Troepen, toe aan drie oorzaken:

1°. Men vergeet te veel dat onze Lt. B., zooals Inleider trouwens ook opmerkte, buitengewoon zwak is. Zij is veel te zwak om de taken te volvoeren, die voor haar bij een veldleger als het onze van vier D.Gn., zijn weggelegd.

Gaat men nu die zeer zwakke Lt.B. naar het voorbeeld van de zoo veel sterkere buitenlandsche cavalerie-divisiën en cavalerie-korpsen op dezelfde wijze als daar splitsen, dan krijgt men uit den aard der zaak onderdeelen (groepen) die ieder op zichzelf zoo zwak zijn, dat zij alle gevechtskracht missen.

2°. Als tweede oorzaak der versnippering zie ik het dogma om steeds cavalerie met wielrijders te willen combineeren. Ik weet wel, dat zulks in het buitenland ook veel gepropageerd wordt, doch heb mij steeds afgevraagd, waarvoor dat toch noodig is.

Dat een huzaar te paard een all-round strijder is, is door de eeuwen heen gebleken en trouwens door Spr. met nadruk

naar voren gebracht. Dat de wielrijders steeds bedekking van cavalerie behoeven is n.m.m. ook niet vol te houden. Ware dat zoo, dan zou immers de toebedeeling van een escadron wielrijders aan onze divisien zonder gelijktijdige toebedeeling van cavalerie onjuist zijn en dat heb ik nooit hooren verluiden. Bovendien heeft het verschil tusschen ruiter en wielrijder, zoodra het gevecht te voet — en dat is de hoofdzaak — begonnen is, zijne beteekenis verloren. Ik voel dan ook in beginsel meer voor een marschvorm, waarbij de wielrijders vereenigd, onder eigen beveiliging den harden weg volgen en de cavalerie op dezelfde wijze een daarmede evenwijdig loopenden zachten weg, waarbij de colonnes dan niet te ver uit elkaar mogen marcheeren, want men bedenke, dat ook bij de Lt.B. op „getrennt marchieren” een „vercint schlagen” moet volgen.

Het is wel duidelijk, dat ook in dezen marschvorm C. Lt.B. een deel van een der beide colonnes kan achterhouden als reserve, doch of dit cavalerie of wielrijders zijn zullen, worde pas op het laatste oogenblik uitgemaakt.

Tot goed begrip van een en ander vermeld ik nog, dat ik geen bezwaar heb tegen het uitzenden van keine, gemengde verkennings-detachementen.

3°. Eindelijk moge ik als derde oorzaak nog een gevoelskwestie naar voren brengen.

Bij het gebruik van onze lt. troepen wordt n.m.m. te veel uit het oog verloren, dat „im Kriege alles einfach ist, aber das Einfache ist so schwer”. Alles wordt m.i. te ingewikkeld opgezet, te filosofisch en daardoor wordt het eenvoudige practische einddoel, veelal voorbij geschoten. Men bedenke, dat ook bij onze lichte troepen, de meeste, en zelfs betrekkelijk hooge, onder-aanvoerders reserve-aanvoerders zijn, van wier initiatief bij ingewikkelde situaties geen redding te verwachten is.

Resumeerende, zou ik onzen aanvoerders der lichte troepen willen toeroepen: „Houdt Uw dapperen bijeen, opdat zij met z'n allen, denzelfden vijand in het wit der oogen kunnen zien!” Men behoeft de toch al zoo buitengemeen

moeilijke bevelvoering over de lichte troepen niet nog in het honderdvoudige te verzwaren, door alle onderdeelen ver uit elkaar te dirigeeren.

Thans wil ik nog een enkele opmerking maken over de organisatie.

Ik constateer met groote instemming dat Spr. ten minste geen lans gebroken heeft voor organieke verbanden van cavalerie en wielrijders, zooals men in de vakpers wel eens tegenkomt. Na mijne uiteenzettingen van zoeeven zal men begrijpen, dat ik daar een verklaard tegenstander van ben.

In dit verband zou ik onze Verk. An. ook gaarne willen reorganiseeren, door die afdeelingen door toevoeging der divisie-wielrijders (de E. W.) te brengen op een sterkte van een sterk bataljon wielrijders, terwijl dan het Res.E.H. over de beide divisien kan verdeeld worden. Ik geloof, dat onze divisien aan een half escadron huzaren genoeg hebben, terwijl onze Verk. A., daardoor beduidend versterkt wordt en gemakkelijker te commandeeren is.

Ten slotte nog de ontwerp-organisatie van Inleider.

Vermoedelijk sloeg U de schrik om het harte toen U dat project hoordet. Ik voor mij begon daar ook mede, doch toen ik mij bedacht, dat onze Vereeniging dient ter beoefening van de *Krijgswetenschap* en niet van de *politiek* be daarde die schrik alras, want ik ben het met Inleider volkomen eens, dat in ons legersamenstel een groote lichte eenheid past, van minstens de dubbele sterkte van de tegenwoordige.

Willen wij in de toekomst in een bondgenootschappelijken oorlog, vooral gelet op een eventueel herstelden Oostelijken nabuur, een organische weermacht hebben, dan is er geen enkele reden, waarom wij op het gebied van lichte troepen meer dan 50 % zouden kunnen achterstaan, bij andere kleine mogendheden van onze beteekenis.

Als wij bedenken, dat de hoofdtaak onzer weermacht is het handhaven onzer neutraliteit, dan klemt het bezit van een behoorlijke moderne lichte eenheid nog te meer.

Door het wetenschappelijk stellen van een desideratum,

wil men nog niet betoogen, dat in moeilijke tijden als deze daartoe onverwijld moet worden overgegaan. Het is thans zaak om in practijk te brengen: „Quand on n'a pas ce qu'on aime, il faut aimer ce qu'on a". Dit doet niets af aan het feit, dat ik de geweldige vermindering van ons ruiterswapen, die voor eenige jaren is doorgevoerd en waartegen ik in woord en geschrift heb gewaarschuwd, ten zeerste blijf betreuren.

Ik zal mij wat de details van Spr.'s organisatie aangaat beperken tot de artillerie.

Ik acht een toevoeging van kanonnen van 10 veld aan onze lichte eenheid niet bepaald noodig, terwijl ik ter wille van den eenvoud in de munitie-aanvulling daarbij zou willen volstaan met uitsluitend licht vlakbaangeschut en alzoo geen houwitsers zou wilen indeelen; of misschien alleen lichte houwitsers! Een 8 K.M. vèr schietend vlakbaankanon kan m.i. bij de lichte eenheid het kanon van 10 veld zeer voldoende vervangen.

M. d. V. Ik mag niet langer van Uw toestemming om hier te spreken misbruik maken. Onder herhaling van mijn hulde aan den Inleider, dank ik U ten zeerste voor de mij geschonken gelegenheid, hier over dit zeer actueele onderwerp enkele gedachten naar voren te brengen.

Majoor H. F. M. Baron VAN VOORST TOT VOORST.

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren.

Allereerst is het mij een behoefte om hulde te brengen aan de doorwrochte studie, van den Overste VAN LAWICK. Ik heb het voorrecht gehad te voren het manuscript van de rede te mogen lezen. Onnoodig te zeggen, dat ik daarvoor ten zeerste dankbaar ben. Ik ben daardoor in de gelegenheid geweest om op mijn gemak na te denken over sommige punten, die mijn aandacht trekken.

Met de groote lijn van het betoog van den Overste VAN LAWICK kan ik mij gaarne vereenigen. Met name onderstreep ik de noodzakelijkheid om de karakteristieke eigenschappen van de lichte troepen uit te buiten door èn in aanval èn in verdediging hun mobiliteit te benutten.

Met den spreker stel ik op den voorgrond, dat mobiliteit niet voldoende is, doch dat daaraan gepaard moet gaan kracht, d.w.z. in den tegenwoordigen tijd *vuurkracht*.

Met hem ben ik van meening, dat alle legers, die operatievaardig willen heeten, behoefte hebben aan sterke lichte troepen en ik ben ook met hem van oordeel, dat een klein leger, dat operatief moet optreden, naar verhouding meer lichte troepen behoeft dan een groot leger, al was het maar omdat het kans heeft meer in de ruimte te moeten agereeren dan een groot.

Dat ik deze hoofdzaken uit het betoog van den geachten inleider naar voren breng en onderstreep, M. de V., vindt zijn oorzaak hierin, dat helaas nog velen in den lande niet van deze beginselen overtuigd zijn, met het gevolg, dat onze organisatie naar mijne meening te zwak is aan lichte troepen. Het is bekend dat de knapste koppen der buitenlandse militaire wereld zich het hoofd breken over de oplossing van de vraag hoe bij een oorlog de verstarring van de fronten en den ellendigen loopgravenkrijg te voorkomen. Zij meenen in de opvoering van de beweeglijkheid of althans in opvoering van het aantal snel verplaatsbare eenheden een doeltreffend middel daarvoor gevonden te hebben. Allerwege hoort men van motorisatie, van versterking van lichte troepen. Het komt mij voor, dat ook ten onzent deze lijn moet worden gevolgd, althans indien wij in onze strategie niet gedoemd willen zijn om òf wel ons achter het water te „verkricchen” òf wel ons eenig heil te zoeken in aansluiting aan het front van eventueele bondgenooten. En dan nog!

Sta ik dus in dit opzicht geheel aan de zijde van den spreker, over het wat en het hoe gaan onze wegen ten deele uiteen. En dan verwondert het mij, dat spreker niet — zij het terloops — heeft gewezen op het tekort aan lichte troepen, toebedeeld aan onze groote eenheden. Onze divisiegroepen bezitten totaal één verkenningsafdeeling, twee eskadrons wielrijders en zes wielrijderspatrouilles van de regimenten infanterie. Aan cavalerie — het verkennend orgaan

bij uitnemendheid buiten den polder — bezitten zij niet meer dan één eskadron en dan nog een zwak eskadron. Een Fransch legerkorps beschikt over een verkenningafdeeling, bestaande uit twee eskadrons cavalerie met 8 zware mitrailleurs, twee mortieren en een stuk van 37 mm; een wielrijdereskadron, waarbij 4 zware mitrailleurs en een peloton pantserauto's.

De verhouding cavalerie—wielrijders is daar juist andersom als bij ons.

De Franschen beschikken in hun verkenningafdeeling over twee maal meer zware mitrailleurs dan wij en bovendien over mortieren en 3.7.

Een Fransche divisie beschikt over een verkenningafdeeling ter sterkte van een eskadron, waarbij 2 zware mitrailleurs, een eskadron wielrijders met 4 zware mitrailleurs en een peloton pantserauto's: totaal dus de *dubbele* sterkte van de Nederlandsche divisie lichte troepen, afgezien van de extra 6 zware mitrailleurs en de pantserauto's.

Elk Fransch infanterieregiment heeft een peloton cavalerie à 25 man en 27 paarden, ook hier ongeveer het dubbele van de Nederlandsche organisatie.

Bedenkt U daarbij o.m. dat een Fransch eskadron cavalerie sterker is dan een Nederlandsch ¹⁾ en dat de Fransche organisatie naar verhouding meer groote lichte eenheden telt dan de onze, zoodat ook in dit opzicht een voorsprong bestaat, dan zult U waarschijnlijk wel met mij instemmen, dat uitbreiding van de sterkte der divisiegroeps- en divisie lichte troepen bepaaldelijk gewenscht is. Trouwens onze kaderoefeningen en manoeuvres toonen dit telkens weer aan.

Dit voor wat de lichte troepen betreft, die de tactische beveiliging en verkenning moeten uitvoeren. Ik meende dit

¹⁾ Een Fransch peloton is sterk 36 man en 37 paarden; een Nederlandsch: 29 man en 31 paarden (officieren en kader inbegrepen). De Fransche eskadrons-commandogroep is 9 man sterk, de Nederlandsche 7 man. Een Fransch eskadron is dus de waarde van een bereden peloton sterker dan een Nederlandsch. Het bezit van de wielrijderspatrouille kan hiertegen geen voldoende tegenwicht vormen.

punt niet stilzwijgend te mogen voorbijgaan, omdat dit ook van invloed is op de organisatie en de indeeling van de groote lichte eenheden.

Spreker wil — vlot als hij is — een geweldigen sprong maken, of liever hij zou dit gaarne willen, maar hij beseft zelf wel, dat zijn paard voor de hindernis zal weigeren. Daarom laat hij wel de hindernis zien, maar er op aan te rijden durft hij, meen ik, toch niet.

Ik vraag mij af, of dit wel juist is en of men op deze wijze het paard niet weigerachtig zal maken, voor zoover het niet reeds min of meer weigerachtig is. Ik vraag mij dat met te meer reden af, omdat ik meen, dat men zonder te ingrijpende wijzigingen en te groote kosten kan komen tot een organisatie-uitbreiding van de lichte troepen, die verwezenlijkbaar is en die meer rekening houdt met onze verhoudingen in strategisch opzicht.

De groote plaats, die spreker inruimt aan de terreinauto houdt hiermede naar mijne meening te weinig rekening. Ik zal hier niet uitwijden over de groote kosten van aanschaffing — als ik goed heb gerekend, zijn er in sprekers organisatie minstens 662 terreinauto's noodig, die niet gevorderd kunnen worden en dus in vreedstijd aanwezig moeten zijn — maar wel meen ik, dat op tactische en strategische overwegingen in onze verhoudingen de noodzakelijkheid van de terreinauto's voor het vervoer van troepen, dus niet voor het vervoer van licht geschut enz., niet op den voorgrond treedt.

De ongepantserde terreinauto's kunnen een pracht vervoermiddel zijn. Er kleven echter groote bezwaren aan, n.l., dat zij zich niet afdoende kunnen beveiligen, zij zeer kwetsbaar zijn tegenover vliegers en artillerie, aangezien het vinden van goede gezichtsdekkingen zeer moeilijk is en dat per slot van rekening hun bewegingsvrijheid in onze terreinen niet moet worden overschat. Ik wijs er ten overvloede op, dat een terreinauto geheel iets anders is dan een tank, die gepantserd is en over een veel grooter vermogen beschikt om terreinhindernissen te overschrijden. Maar afgezien van

dit alles, vraag ik mij af of terreinauto's voor het vervoer van infanterie in onze verhoudingen noodig zijn en of zij dus in een ideaal organisatie passen, in een organisatie dus, die beantwoordt aan de noodzakelijke behoeften, maar ook niet méér vraagt dan deze.

En dan meen ik te mogen onderstellen, dat inleider de terreinauto's wenscht met het oog op hun snelheid. Dit toch is de grondslag van het streven naar motorisatie.

Evenwel blijft het een axioma, dat in beginsel de snelheid omgekeerd evenredig is met de veiligheid. Indien men dus in terrein opereert, dat nog niet door eigen troepen is betreden en waar men den vijand kan vermoeden, dan kán men, dan mág men op de snelheid van autocolones en ook op die van terreinautocolones, *niet* rekenen. Men is afhankelijk van de snelheid, die de beveiligende en verkennende afdeelingen kunnen ontwikkelen. Stoort men zich daaraan niet, dan speelt men, evenals bij roulette op het nummer. Men heeft wellicht kans, dat het eigen nummer uitkomt en dus groote winst te maken, maar men heeft 35 andere kansen, dat men zijn inzet kwijt is.

Dus kan men autocolones als regel slechts gebruiken als snel verpaatsbare reserve. Dit loont echter slechts dan, indien de afstanden groot zijn. Langs den weg — en veilig rijdende — kan men op een afstand van 30 km op wielrijdereenheden wellicht één uur winnen; in het terrein d.w.z. langs de landwegen, zal de marschsnelheid belangrijk dalen. Maar eischt nu een winst van 1 uur op 30 km een zoo omvangrijke organisatie? Ik vermoed, dat U met mij zult instemmen, dat dit niet het geval is.

Maar dan voor grootere afstanden?

M.H. de afstand Utrecht—Arnhem is pl.m. 60 km, de afstand Arnhem—Zwolle en Amersfoort—Zwolle is 70 km, de afstand Utrecht—Breda is 85 km.

Dit zijn wel de grootste afstanden, die in onze verhoudingen door strategische reserves in korten tijd wellicht zullen moeten worden afgelegd.

Door strategische reserves! Maar ook hier is m.i. de tijd-
1931/1932. III.

winst van 3 à 4 uur ten opzichte van wielrijder-onderdeelen niet van voldoende gewicht, zoodat slechts de vraag rijst of dan binnen het raam van een korps van lichte troepen terreinauto's noodig zijn.

Ik meen van niet, want zelfs indien ten onzent een licht korps van zeer uitgebreide organisatie zou worden gevormd, behoeft men binnen het korpsfront het verplaatsen over afstanden grooter dan 30 km niet onder de oogen te zien.

Maar de buitenlandsche legers dan? Hierop bestaat slechts één antwoord: alles is daar nog in een stadium van proefneming en ontwikkeling. Het Fransche regiment „dragons portés” dat per cavaleriedivisie is ingedeeld, bestaat uit 3 bataljons; maar deze bataljons kunnen zijn wielrijders óf dragonders op vrachtauto's óf dragonders op terreinauto's. *) Het staat dus geenszins vast, dat bij elke cavaleriedivisie een gemotoriseerd bataljon zal worden ingedeeld. En bovendien al ware dit wèl zoo, dan zijn de verhoudingen dáár anders dan bij ons. Dáár eischt de strategie een offensief op groote schaal ver in het vijandelijk land, dus: groote afstanden. Daar eischt de oorlogvoering de mogelijkheid reserves over groote afstanden achter het front te kunnen verplaatsen. Daar heeft men zelfs noodig groote gemechaniseerde en *geblindeerde* onderdeelen, die geheel zelfstandig ageeren en waarin als reserve kunnen worden opgenomen troepen vervoerd op ongepantserde terreinauto's. Daar moet men over eenheden beschikken voor wie dagmarchen van 200 km geen onmogelijkheid zijn. In onze verhoudingen zijn zij onnoodig en — om der gevolgen wille, ik denk hierbij aan kosten, die beter voor andere militaire doeleinden besteed kunnen worden — ongewenscht.

Wat ik dan wel zou wenschen en wat ik uit een strategisch oogpunt noodzakelijk acht, is het bezit eener lichte divisie bestaande uit twee lichte brigades, die ieder op zich zelf desnoods iets zwakker kunnen zijn dan de tegenwoordige, mits niet zwakker aan artillerie. Immers men kan

1) Zie het Fransche cavaleriereglement 1931.

niet altijd rekenen op het bezit van aangeleunde flanken. Dus moet men in staat kunnen zijn al naar de behoefte lichte eenheden in te zetten b.v.: één op een der flanken en één in front, dan wel beide op de flank, indien men één flank heeft aangeleund of wel één op elk der flanken en de lichte divisiegroepstroepen in front, indien geen der flanken aangeleund zijn. Zooals de toestand thans is, is zij onhoudbaar. Men zal gedwongen zijn om de flankbeveiliging onder omstandigheden te doen geschieden door troepen, die men van elders moet aantrekken en die daarvoor niet het meest geëigend zijn, dan wel men zal de brigade moeten splitsen, wat door de zwakte aan artillerie zeer veel bezwaren met zich medebrengt.

De lichte divisie zou dan moeten beschikken over een afdeling van 10 veld, want juist lichte troepen moeten bij hun vertragende opdracht vuur op grooten afstand kunnen brengen, terwijl elke lichte brigade zou moeten bestaan uit een regiment huzaren, twee bataljons wielrijders van de door spreker gewenschte samenstelling, doch zonder de terreinauto's, dus ter waarde van $3\frac{1}{2}$ tegenwoordig bataljon bij elke lichte brigade, alsmede een batterij rijdende artillerie en een afdeling à 3 batterijen 7 veld gemotoriseerde artillerie. Bovendien natuurlijk hulpwapens en -diensten. De sterkte van de eskadrons huzaren zou daarbij moeten worden vermeerderd met acht man per peloton, waardoor de groepen 17 paarden sterk worden en men met beweeglijke handpaarden (4 handpaarden per man) optredende, over groepen ter sterkte van 1 commandant en 10 man beschikt en nog een paar man overhoudt voor beveiliging van de handpaarden. Deze vermeerdering zou ook moeten gelden voor de eskadrons der verkenningsafdeling, terwijl de compagnieën en eskadrons wielrijders der divisiegroepen en van de divisieën evenals spreker voorstelde ieder 4 seetiën zouden moeten tellen, waardoor de sterkte met $\frac{1}{3}$ vermeerderd. De vermeerdering van de sterkte van lichte troepen, zou dan omvatten:

de waarde van drie eskadrons cavalerie, waarvan de

paarden voor de cavalerie der lichte brigades reeds in vreedestijd aanwezig moeten zijn,

ongeveer 5 bataljons wielrijders, waarvan de waarde van ruim drie bataljons aan de beide lichte brigades ten goede zou komen,

en ten slotte 5 batterijen 7 veld, waarvoor, als ik mij niet vergis, geen aanschaffing van nieuw geschut noodig is, alsmede een afdeeling 10 veld.

Zeer gaarne zou ik vooral aan de divisiegroeps- en divisie lichte troepen nog meer toebedeelen, maar zonder contingentsuitbreiding is dit zeker niet te verwezenlijken, terwijl de genoemde uitbreiding binnen ons tegenwoordig contingent kan blijven, mits men eenige der hooggenummerde regimenten infanterie laat vervallen.

Ik geloof dat de ruil geen slechte zou zijn.

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter een punt van tactisch inzicht, waarin ik met den inleider van meening verschil, ik bedoel de frontuitbreiding.

Spreker heeft de verdediging in breed front vergeleken met de verdediging van een vps. en als norm gesteld een — zooals hij het noemt — frontmitrailleur per 150 m. Hij kwam tot dit getal uitgaande van een mitrailleur per 75 m voor de hardnekkige verdediging, alsmede pl.m. 800 m per bataljon infanterie, en zeide ongeveer: „bij de verdediging van een vps. is de breedte van een bataljon 1500 à 2000 m, dus ruim het dubbele van de frontbreedte bij een hardnekkige verdediging; dus per frontmitrailleur kan men ook op het dubbele rekenen”. Het komt mij echter voor, dat spreker over het hoofd heeft gezien, dat de geringere kracht van een vps. hoofdzakelijk is te wijten aan een geringere echelonnering in de diepte maar dat het aantal mitrailleurs, dat voor de frontlijn werkt, in beginsel naar verhouding daarbij niet behoeft te verminderen. Zoo moct het ook bij het gevecht met lichte troepen zijn. Men mag, indien dit noodig is, de frontbreedte vermeerderen door meer onderdeelen in voorste lijn te plaatsen ten koste van de reserve, maar men mag niet van twee wallen willen eten

en zoowel meer onderdeelen in voorste lijn plaatsen als aan elk onderdeel een grooter front toewijzen door de pelotons of sectiën te ver uit elkaar te halen.

Indien van verdedigen sprake wil zijn moet men een aansluitend vuurfront vormen op de punten die men verdedigen wil, doet men dit niet, dan is de kans te groot, dat men doorbroken wordt zonder gevecht en slechts door infiltratie.

Een frontbreedte van 900 m voor een eskadron, een frontbreedte van 3300 m voor een regiment huzaren of 1800 m voor een bataljon wielrijders is naar mijn oordeel in normaal terrein buiten verhouding te veel. Van verdedigen kan dan geen sprake meer zijn. Tot welke eigenaardige consequenties het systeem van inleider voert, blijkt wel uit het feit, dat voor een compagnie wielrijders 600 m front wordt gerekend en voor een eskadron huzaren 900 m, omdat de maat voor een sectie en een peloton gelijk worden gerekend n.l. 2 lichte mitrailleurs. Vergeten wordt echter niet alleen, dat de mitrailleurgroepen der wielrijders sterker zijn dan die van de tegenwoordige eskadrons, doch dat de sectiën wielrijders bovendien beschikken over twee karabijngroepen, die de pelotons helaas missen. Dit maakt bij den aanval wel geen verschil in het strijders-aantal omdat de wielrijders meer manschappen noodig hebben om de wielen op te voeren dan de cavalerie ruiters behoeft om handpaarden aan te trekken. maar in de verdediging kan op dit verschil wel degelijk worden gerekend. Een lichte brigade, die een front van 9000 m, vasthoudt, heeft de frontbreedte, die $3\frac{1}{2}$ maal zoo groot is als die van een divisie infanterie, terwijl het aantal automatische vuurwapens niet meer dan ruim de helft is en de artillerie hoogstens gelijk te stellen is met $\frac{1}{3}$ van die van een divisie. De weerstandscapaciteit is dus ongeveer $\frac{1}{7}$ à $\frac{1}{10}$ van die van een divisie terwijl de bedoeling was te komen tot een weerstandscapaciteit gelijk aan die van een vps. of, zooals spreker zeide, ongeveer de helft van die van een stelling, die hardnekkig verdedigd moet worden. Nu besef ik zeer goed dat de verdediging in een breed front

kan leiden tot grootere frontuitbreiding dan die waarop de genoemde factor $\frac{1}{2}$ betrekking heeft, en dat theoretische berekeningen ook slechts een theoretische waarde hebben, maar van daar tot $\frac{1}{7}$ à $\frac{1}{10}$ is wel een zeer groote sprong. Men is dan gekomen tot de verdediging van een wel héél breed front, zoo breed, dat zooals gezegd van verdedigen geen sprake kan zijn en de door den naam opgewekte verwachtingen niet kunnen worden verwezenlijkt.

Tegen deze tendenz te waarschuwen acht ik plicht, omdat daardoor wellicht bijgedragen wordt tot het besef dat men bij het geven van opdrachten aan lichte troepen zichzelf beperking moet opleggen en nauwkeurig moet nagaan of zij in staat zijn het front met die kracht te verdedigen, die men van hen verwacht. Slechts dan kunnen de commandanten der lichte eenheden handelen overeenkomstig de bedoeling van den commandant, die hen uitzond.

Kapitein POLIS.

Mijnheer de Voorzitter, Excellentie, Mijne Heeren.

Het was mijne bedoeling enkele bedenkingen op te werpen tegen het regiment cavalerie op terreinauto's, dat de Inleider in zijn ontwerp samenstelling van de Lichte Brigade heeft opgenomen. Intusschen heeft de vorige Spreker mij het gras voor de voeten weggemaaid en ik kan dan ook volstaan met mij volkomen aan te sluiten bij hetgeen Majoor VAN VOORST TOT VOORST omtrent de terreinauto's heeft naar voren gebracht. Ik ook beschouw dit deel der organisatie als een niet te verwezenlijken illusie, die zelfs voor een academische beschouwing van een ontwerp Nederlandsche Lichte Brigade te ver gaat.

Dan heeft de Inleider meermalen de noodzakelijkheid bevestigd, te kunnen beschikken over snel verplaatsbare Lichte Brigades, althans snel verplaatsbare troepen. In dit verband wil ik wijzen op de mogelijkheid van het verplaatsen van troepen met de beschikbare autotreinen.

Elke divisiegroep beschikt thans over een bataljon autotreinen, terwijl bovendien bij het Veldleger is ingedeeld een

autoregiment. Met een autobataljon kan gemakkelijk een regiment infanterie worden vervoerd, terwijl het mogelijk is met de beschikbare autotreinen van het veldleger, een geheele divisie in een slag te vervoeren — zij het dan ook dat hierover eenige meer ingewikkelde voorbereidende maatregelen noodig zullen zijn.

Kolonel FABIUS.

Mijnheer de Voorzitter, Excellenties, Mijne heeren.

De reden, waarom ik het woord gevraagd heb, is niet om in debat te treden, doch om den geachten inleider hulde te betuigen voor den moed, dien hij gehad heeft om dit onderwerp in deze vergadering te behandelen, een moed, dien ik daarom zoo groot acht, omdat het onderwerp zeer moeilijk is te bewerken, bovendien zeer technisch is en in de derde plaats, omdat door gebrek aan voorschriften nog te veel verwarring van begrippen heerscht.

Persoonlijk acht ik de wijze van redactie van een reglement niet van zoo alles omvattenden invloed. Men moet voor de opleiding en de schoolsche vorming natuurlijk reglementen hebben, doch van veel meer belang voor het welslagen van ondernemingen te velde acht ik het karakter en de bekwaamheid van de aanvoerders. In het bijzonder bij lichte troepen komt dit sterk naar voren, men moet besluitvaardige krachtige aanvoerders hebben, die weten wat ze willen.

Maar de reglementen kunnen we nu eenmaal niet missen en ik mag daarom de hoop uitspreken, dat de wel verzorgde voordracht van den Luitenant-Kolonel H. CH. G. Baron VAN LAWICK, alsmede hetgeen door de debaters is gezegd voor de Commissie, die thans met de samenstelling van de reglementen is belast, een waardevolle bron is voor hun arbeid.

Vóór den oorlog waren onze blikken steeds gericht op Duitschland, na den oorlog is het Frankrijk, welks militaire vakliteratuur ons het meeste belang inboezemt.

En toch is dat niet altijd juist. Het Fransche Cavalerie

Voorschrift na het einde van den wereldoorlog, deugde niet en werd in 1922 vervangen door een ander, dat grootendeels verkeerd was en dat hier in deze Vereeniging zelfs een juweel van een Infanterie-reglement werd genoemd.

Eerst in 1923 werd aan de Fransche Hoogere Krijgsschool geleeraard, dat de Fransche Cavalerietactiek was veranderd, dat de Cavalerie een nieuw tijdperk was ingetreden.

En toch heeft naar mijn gevoelen het tegenwoordige reglement nog te veel van het oude overgenomen.

Op het gebied van de Rijdende Artillerie is nog zeer weinig vastgelegd. Eenige algemeenheden vindt men in de buitenlandse reglementen; overigens krijgt men den indruk, dat men er maar niet te diep op ingaat, vermoedelijk omdat het zoo moeilijk is voor de wisselende gevechtsomstandigheden een juiste redactie te vinden.

Jaren geleden heb ik dat met wijlen den Kolonel VAN ESSEN besproken; hij achtte deze zaak urgent en beloofde mij zoo spoedig mogelijk regelen voor het tactisch gebruik van de Rijdende Artillerie te ontwerpen. Ik deelde zulks mede aan den toenmaligen Commandant van het Korps Rijdende Artillerie, met wien ik geregeld besprekingen hield en toen deze daarop onmiddellijk den Kolonel VAN ESSEN schreef, ontving hij geen antwoord meer. Deze hoogst begaafde man was toen gestorven.

Dat het gebrek aan behoorlijke reglementen verwarrend kan werken onderschrijf ik gaarne, doch ik meen Mijnheer de Voorzitter, te mogen opkomen tegen hetgeen door een der debaters hier hedenavond is gezegd.

Het is wel geen gebruik en gewoonte, maar U zult het mij ten goede houden, omdat hier critiek is uitgeoefend op hetgeen gebeurd is bij de laatste manoeuvres.

Men kan altijd het best eigen pleiter zijn; ik twijfel niet of de Luitenant-Kolonel H. CH. G. BARON VAN LAWICK zou niet hebben nagelaten ook hierop te antwoorden, doch als ik mij niet vergis, betreft het hier juist een aangelegenheid, die behandeld is op een oogenblik, dat ik mijn Chef

van den Staf uitdrukkelijk verzocht had een oogenblik te rusten.

Mijn geachte vriend de Luitenant-Kolonel Jhr. J. T. ALTING VON GEUSAU, die mijn persoonlijk beleid hier in het geding heeft gebracht, zal het mij niet kwalijk nemen, als ik hem hier in 't openbaar mededeel, dat wat hij zeide niet juist was.

Wij zijn het volkomen eens, dat men ten allen tijde moet streven naar concentratie van krachten en in het door debater bedoelde geval was het grootste gedeelte van de beschikbare troepen der Lichte Brigade ook bij elkaar beschikbaar.

Vergeten we echter niet, dat een open vleugel steeds een open vleugel blijft; heeft men een zwakke Lichte Brigade dan wel een Licht Korps van 2 à 3 divisiën beschikbaar, de eerste moet evenzoo goed als het tweede, op dien vleugel in alle richtingen beveiligen en verkennen.

En wat blijft er dan over van zulk een kleine macht. In het onderhavige geval was ruim 1 Comp. als reserve beschikbaar en tevens bestemd voor de ep.-C-Lt.B. als rechtstreeksche beveiliging, terwijl een klein gedeelte van een Comp. nog als verkd. dienst deed op den uitersten vleugel.

Eene reserve moet men toch beschikbaar houden en de ep. van den C-Lt.B. kan toch ook niet zonder meer aan zijn lot worden overgelaten.

De reden waarom niet alle troepen zijn ingezet berust op aanwijzingen van hoogerhand ontvangen, dat in verband met hetgeen nog in den loop van den dag zou worden gevraagd, de geheele gevechtskracht niet meer moest worden ingezet.

En thans nog een enkel woord over de organisatie, waarbij van ruiling is gesproken.

Ik meen daarvoor te moeten waarschuwen.

Ik heb Mijnheer de Voorzitter, in 1922 voor het behoud van de Cavalerie gepleit, zoowel bij den Minister, als in deze Vereeniging.

Het was bijna onherroepelijk en het eenige wat mij dus

restte was eerlijk uit te zoeken in hoeverre een zelfde bezuiniging mogelijk was, zonder de gevechtssterkte te schaden.

Ik kwam tot aanzienlijke sommen en wat is er gebeurd?

Men heeft de Cavalerie *toch* gehalveerd en later gelcidelijk *toch* alle bezuinigingen toegepast. Dit is inderdaad zeer te betreuren.

Wij zullen dus voorloopig tevreden moeten zijn met hetgeen wij ongeveer bezitten, al is het zeer weinig voor de beveiliging van beide vleugels.

Maar dan denken we aan de bekende woorden van Admiraal de Ruyter „als de Heeren Staten hun vlag wagen, wagen wij ons leven”.

Onze lichte troepen hebben altijd uitgemunt, door goede tucht en offervaardigheid, en als we dus geen meerdere troepen ter beschikking krijgen, dan zullen we met meer verantwoordelijkheidsgevoel, meer vivaciteit en meer bewegelijkheid trachten goed te maken, wat aan getalsterkte ontbreekt.

Luitenant Kolonel Baron VAN LAWICK.

Mijnheer de Voorzitter, Excellenties, mijne Heeren!

Ik moge in de eerste plaats mijn dank uitspreken aan hen, die met mij over enkele punten mijner voordracht van gedachten hebben willen wisselen. En ik doe dit onder het betuigen tevens van mijn erkentelijkheid voor de waardevolle woorden, waarmee het uiteen van hun meeningsverschil vergezeld ging. Bovendien moge ik den Kolonel FABRUS voor zijne vriendelijke woorden bijzonder dank zeggen.

Om te beginnen met den Kapitein POLIS: Deze acht de aanwezigheid van bepaalde per auto vervoerde troepen in de organisatie van onze groote lichte eenheid overbodig, omdat wij in staat zouden zijn, spoedig — b.v. een Divisie Infanterie — met auto-treinen van het veldleger naar het gewenschte punt te vervoeren.

Ik heb niet voldoende inzicht in den bestaanden materiaalvorrraad (inclusief-reserve) welke dan beschikbaar zal zijn,

om te kunnen zeggen of deze, in verband met de eischen van den aan- en afvoerdienst, inderdaad voor een dergelijke handeling groot genoeg zal wezen. Het wil mij echter voorkomen, dat de heer POLIS te optimistisch in zijn uitspraak is.

Maar bovendien, ware zijn verwachting te verwezenlijken dan nog zou de slechts *tijdelijke* beschikbaar gestelde troepensoort niet geschikt zijn om het beweeglijke gevecht van lichte troepen te voeren.

Wat de naar voren gebrachte opvattingen van den Overste ALTING VON GEUSAU betreft, moge ik het volgende antwoorden:

Zijne hoofdbezwaren zijn tweeledig: Hij kant zich n.l. eenerzijds tegen *gemengde* marschgroepen en anderzijds tegen de *versnippering* van krachten, welke hij in de door mij aangevoerde marschwijze meent te ontwaren.

Wat de gemengde marschgroepen betreft erken ik onmiddellijk, dat hun aanvoering er door wordt bemoeilijkt wegens het verschil in marschsnelheid van wielrijdende en hippische onderdeelen. Waar op grooten afstand des vijands de marschsnelheid der wielrijders zooveel grooter is dan die der cavalerie, worden die snelheden tijdens den naderingsmarsch weldra aan elkaar gelijk, terwijl op het gevechtveld de marschsnelheid der cavalerie weer veel grooter wordt dan die der wielrijders.

Ook ik ben ervan overtuigd, dat „im Kriege alles einfach” moet wezen. Ik zou dan ook ongetwijfeld een voorstander zijn van marschgroepen, bestaande of wel uit cavalerie met rijdende artillerie, dan wel uit wielrijders met motor-artillerie, ware het niet, dat ik hierin de volgende overwegende bezwaren zie:

1. Binnen het bereik van 's vijands overmachtige cavalerie èn bij het ontmoetingsgevecht acht ik een wielrijders-colonne onvoldoende terrein-„fähig” om zich onder de meeste omstandigheden, eenerzijds behoorlijk te kunnen beveiligen zonder te veel aan snelheid in te moeten boeten, anderzijds om door een *snellen* aanval op 's vijands vleugel of door een *snelle* bedreiging van zijn terugtochtsweg *spoedig*

plaatselijken weerstand op te heffen. Voor een dergelijk optreden toch is een *snelle* verplaatsing door het zijterrein noodig, hetgeen slechts te paard of per terrein-auto uitvoerbaar is.

2. Waar wij over zoo weinig cavalerie beschikken, moet deze in de eerste plaats voor het *verre* zijterrein worden uitgespaard. Hierom acht ik het in beginsel verkwistend om ze op en onmiddellijk naast den weg te bezigen.

3. In meer dan 1 colonne marcheerende, waarbij elk der beide voorste uit wielrijders zouden bestaan, zou slechts aan een ervan artillerie van 7 veld kunnen worden toebedeeld, omdat de Lt.B. slechts over 1 mo. batterij beschikt.

Wat de *versnippering* betreft, waartegen de Heer A. v. G. zich keert, het volgende:

Mijn geachte tegenstander wenscht een zoodanige groepeerings, dat „allen denzelfden vijand in het wit der oogen kunnen zien”, m. a. w. „vereint Schlagen”. Hierin zijn wij echter medestanders, zooals blijkt uit de beperking, welke ik ten aanzien van afstanden en tusschenruimten stelde; alleen verschillen wij van meening ten aanzien van het daarvoor gekozen middel. De Heer A. v. G. wenscht hiertoe n.l. de gheele macht bijeen te houden... en dit kan ik niet letterlijk aanvaarden. Ik veronderstel trouwens, dat hij het ook niet letterlijk bedoelt en wensch er daarom, ter voorkoming van misverstand, op te wijzen, dat uit een oogpunt van kwetsbaarheid, in de eerste plaats tegenover luchtgevaar, *elk massaal karakter in den marschvorm moet ontbreken* („getrennt marchieren”). Het marcheeren hierbij langs 1 marschweg leidt tot een ongehoorde colonne-lengte met zeer kwetsbare flanken, waarvoor uitgebreide veiligheidsmaatregelen noodig zullen zijn. Daarentegen is een marschvorm, welke reeds een gedeeltelijke ontplooiing inhoudt, veel minder kwetsbaar, terwijl zij bij het ontmoetingsgevecht een voorsprong op een alleen in de diepte gegroeperden vijand verzekert.

Zooals ik reeds in mijn voordracht zeide, de onderlinge tusschenruimte van nevestigde marschgroepen wordt beperkt door den eisch, dat zij elkaar bij een a.s. gevecht

tijdig volledig moeten kunnen ondersteunen. Een zoodanig groote tuschenruimte, dat de C.Lt.B. de leiding van een vloten marsch niet meer in handen kan houden, is m. i. dan ook alleen te aanvaarden, wanneer reeds vóór den aanvang van een dergelijken marsch een algemeen gevechtsbevel kon worden uitgegeven (ik verwijs voor deze gelegenheid naar het W. J. 1925, blz. 52—55).

Eenhoofdige bevelvoering tijdens het *gevecht* wordt hierdoor ongetwijfeld bemoeilijkt, maar dat zij mogelijk is bewijzen de gehouden manoeuvres, in het bijzonder de laatste manoeevredag in 1928 in Zuid-Limburg.

De conclusies, welke de geachte debater uit de in 1931 gehouden legeroefeningen trok, acht ik aanvechtbaar. Geheeltelijk werd dit reeds aangetoond door den Kolonel FABRUS. En dat de invloed van het optreden der gg.-Lt.B. op den N. vleugel des vijands niet nihil was, zooals de heer A. v. G. zeide, moge blijken uit hetgeen daaromtrent bij de bespreking van den Leider naar voren werd gebracht: bedoeld optreden zou tot gevolg hebben gehad, dat:

de flankdekking der tegenpartij niet overeenkomstig het voornemen te 11.00 afmarcheerde, maar te 9.00 in stelling kwam en daarin voorshands bleef, terwijl bovendien de navolgende vij. troepen tot afweer in actie kwamen: twee bataljons van de D.G.-reserve, een bataljon van het li. voorregiment, een houwitsersafdeeling en de afdeeling 10 veld.

Ik geloof, het kan minder!

Waar de Overste A. v. G. de *organisatie van de Verk.An.* en van de lichte Div.-troepen aanroert, wil ik hieromtrent opmerken, dat ik niet gaarne eenige cavalerie bij een Verk.A. zou missen omdat deze zeer vaak een gevechtsopdracht te vervullen krijgt.

Maar ik acht cavalerie zeer zeker onontbeerlijk voor de *lt. veiligheidstroepen der Divn.*, aangezien deze in staat moeten zijn om in alle richtingen snel het terrein af te zoeken. Een eskadron wielrijders beschouw ik voor die taak dan ook niet als de meest geschikte troepensoort en wees hier destijds reeds op in „De snelle horizontale troepen”.

Daarvoor slechts $\frac{1}{2}$ eskadron Huzaren per Div. aan te wijzen, z.a. de Overste A. v. G. voorslaat, acht ik evenwel ontoereikend: de infanterie moet voor haar marschrust cavalerie-patrouilles in het vóór- en het zijterrein *weten* en bij voorkeur ook *zien*.

Houwitlers acht ik — bij een zoodanige artillerie-versterking, dat artillerie-bestrijding kan plaats vinden — in onze terreinen met hare vele boschperceelen van groot belang.

Kanonnen van 10 veld heb ik aan het Lt.Korps toegedaacht omdat het gevecht om tijdwinst, waartoe de groote lichte eenheid zoo herhaaldelijk zal worden geroepen, de vertraging reeds op de grootst mogelijke afstanden vordert, zoodat m.i. zeer zeker voor het Lt.Korps de behoefte aan dergelijk vèrdragend geschut bestaat. Het stemt mij dan ook gelukkig, dat de Majoor VAN VOORST tot VOORST mijn meening ter zake deelt.

Ten aanzien van de opmerkingen van laatstgenoemden tegenstander moge ik nog het volgende antwoorden.

In de eerste plaats verheugt het mij, dat hij zich met de groote lijn van mijn betoog kan vereenigen.

Dat ik niet op het tekort aan *lt. troepen onzer groote zware eenheden* heb gewezen, vindt allerminst zijn oorzaak er in, dat ik mij hiervan niet bewust zou zijn maar alleen in de omstandigheid, dat deze aangelegenheid buiten het mij door het Bestuur opgegeven onderwerp valt (zie den titel). En dit is gelukkig, want daaraan zou een afzonderlijke voordrachtavond gewijd kunnen worden.

Wat de *frontbreedte* bij de verdediging in breed front betreft, bij de vaststelling ervan ben ook ik — evenals mijn geachten tegenstander — uitgegaan van den eisch, dat vóór de geheele stelling een vuurfront moet worden gevormd, dat aaneengesloten is.

Het gaat hier echter om een verdediging, niet alleen gedurende beperkten tijd, zoodat met minder diepte van de hoofdweerstandstrook kan worden volstaan, maar bovendien van een stelling (gedeelte), waartegen geen ernstigen

aanval wordt verwacht. Om deze laatste reden kan dus ook de vuurdichtheid aanzienlijk minder zijn dan bij de hardnekkige verdediging. Zoo rekent men ook voor de capaciteit van de compagnie infanterie bij de verdediging 300—450 m doch in een weerstandbiedende voorpostenstrook 500-700 m.

Bij een capaciteit van 150 m per frontmitrailleur kan een aancengesloten vuurfront ontstaan mits — zooals ik aangaf — het terrein zich voor een dergelijke verdedigingswijze leent. Wanneer de stelling door een frontale hindernis wordt gedekt, is een dergelijke verdedigingswijze zelfs gedurende langeren tijd uitvoerbaar.

Ter bepaling van de eenheid van frontcapaciteit ging ik er van uit, dat de mitrailleur tegenwoordig, zoowel bij aanval als bij verdediging, den doorslag geeft en liet hierom de karabijnschutters buiten beschouwing. Deze vormen bij mijne berekeningen dus een stille reserve, evenals trouwens de artillerie. Dat ik ze niet meerekende kan dus nooit tot overschatting van de frontcapaciteit leiden.

Maar nog eens, M. H., niet de getallen, maar het vuur in verband met het terrein, waarin wij optreden, geven den doorslag. De getallen vormen slechts het bekende ezelsbruggetje. Welke getallen men hiervoor ten slotte ook kiest, laat ons ze slechts als een norm beschouwen en met oordeel toepassen!

Dat de Majoor v. V. niet zoover gaat als ik in het aangeven van de gewenschte *organisatie* komt, doordat hij zich op den grondslag van het „binnen beperkten tijd bereikbare” plaatst, ik daarentegen op den grondslag van het „meest gewenschte”, teneinde over een „toetssteen” voor onze organisatie te beschikken. Voor hetgeen binnen beperkten tijd bereikbaar behoort te zijn, gaat mijn geachten tegenstander m.i. echter niet ver genoeg.

De Majoor v. V. staat, in tegenstelling met mij, niet welwillend tegenover de *terreinauto*. Maar hij stelt zich ook voor haar gebruik niet op dezelfde basis als ik. En bovendien miskent hij hare kwaliteiten in hooge mate. De Majoor v. V. stelt de *terreinauto* m.i. te veel op één lijn met de *wegauto*.

Hierdoor alleen kan ik o.m. zijn uitspraak verklaren, dat colonnes van deze vervoermiddelen als regel slechts gebruikt kunnen worden als snel-verplaatsbare reserves.

Neen, M. H., op het *gevechtsveld* behooren zij thuis, als het beste vervoermiddel voor het beweeglijk gevecht!

Ik wensch dien wagen dan ook niet wegens zijn snelheid langs den weg, noch in de eerste plaats ten behoeve van strategische reserves, maar daarentegen om zijn *tactische* beweeglijkheid, dus die bij den naderingsmarsch en bij het gevecht.

Door zijn beweeglijkheid in het zijterrein (ook in dat onzer buitenprovincies) is dezen wagen juist bij uitstek ook geschikt voor den verkennings- en den veiligheidsdienst. En door zijn geringe hoogte (1.60 m) vindt hij in het zijterrein — in tegenstelling met wat mijn bestrijder meent — gemakkelijk gezichtsdekking.

Ik heb bij de Fransche manoeuvres in 1929 een mitrailleur-peloton op dergelijke auto's in verspreide formatie op het gevechtsveld zien oprukken en geef U de verzekering, dat zij door hun geringe hoogte en hun kleur veel minder opvallen dan een mitrailleur-peloton te paard.

In het gedrukte verslag zult U nog enkele gegevens omtrent de terreinauto vinden, mede in vergelijking met het paard en met andere vervoermiddelen. Hiernaar moge ik dus korthedshalve verwijzen.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb gezegd.

DE VOORZITTER. Ik dank Overste VAN LAWICK zeer voor zijne uitnemende rede, en voor zijne beantwoording van de debaters. Ook dien Heeren breng ik mijn dank, inzonderheid aan Kolonel FABRUS, Inspecteur der Cavalerie en Commandant der Lichte Brigade, die de groote beteekenis van dit onderwerp nog eens extra in het licht heeft gesteld.

Er is uit de besprekingen van hedenavond, indien dit nog noodig ware, wel gebleken dat in alle legers het vraagstuk van organisatie en gebruik der lichte troepen in hooge mate actueel is.

De inleider heeft in de eerste plaats het strategisch en tactisch gebruik behandeld, waarbij ik er nog op moge wijzen, dat de in de verdediging aan te nemen vormen niet zoozeer eene quaestie van methode zijn, als wel dat zij ons worden opgelegd, o.m. door den aard van het terrein. De door inleider en debaters aan de organisatie gewijde beschouwingen wijzen alle naar een groot tekort aan lichte troepen. Wat de Cavalerie betreft, constateer ik echter met vreugde dat, al is zij ook eenige jaren geleden sterk besnoeid, men er niet bij de pakken is gaan neerzitten: de vele stafofficieren, van het wapen afkomstig, de cavalerie-officieren, die de Hoogere Krijgsschool bij voortdoring onder hare leerlingen telt, de verrichtingen in den troep, en de Europeesche naam, dien onze ruiters officieren bezitten, bewijzen dat er hard gewerkt wordt.

Ik wil dan ook deze bijeenkomst besluiten met den wensch dat onze Cavalerie zal blijven waar maken: „Al is ons wapen nog zoo klein, toch willen wij steeds d' eersten zijn.” (Applaus).

Ik sluit hiermede de vergadering.

Mededeelingen van Huishoudelijken aard.

I. Verslag over den toestand der Vereeniging.

a. Ledental.

Op 30 September 1930 bedroeg:	
het aantal leden hier te lande	1400
en in Ned. Indië	617
	Totaal 2017
Van 1 October 1930 tot 30 September 1931 bijgekomen	145
	Totaal 2162
Van 1 October 1930 tot 30 September 1931 afgegaan	207
Zoodat het aantal leden op 30 September 1931 bedroeg	1955
Op 1 October 1931 bedroeg dit aantal voor den aanvang van het nieuwe werkjaar voor bijgekomen leden:	
Voor <i>Nederland</i> (hieronder begrepen 101 leden uit Ned. Indië met verlof in Nederland)	1490
Voor Ned. Indië	618
	Totaal. 2108
1931/1932. III.	20

b. *Geldmiddelen.*

Op 1 October 1930 saldo bij den penningmeester	f	1.167,61
Bovendien:		
Saldo in kas bij H. C. in Ned. Indië	f	156,24, zoo-
mede nog te innen contributie in Ned. Indië van		10 leden en in Nederland van 86 leden en een
onbetaalde advertentie ad f 40.— over 29/30.		
Nog te betalen aan den drukker over 1929/30:		
4.723,96. De ontvangsten in 1930/31 bedroegen .	„	11.976,92
		<hr/>
Totaal . . .	f	13.144,53
De uitgaven over hetzelfde tijdvak hebben be-		
dragen	„	12.874,47
		<hr/>
Voordeelig saldo op 30 September 1931	f	270,06
Bovendien:		
Saldo in Kas bij H. C. in Ned. Indië	f	88,17
Zoomede nog te innen contributie in Ned. Indië		
van 10 leden en in Nederland van 115 leden .	„	864,15
		<hr/>
Blijft nog te voldoen aan drukker over 1930/31		
f 2844.—.		

II. Rekening en Verantwoording van het Bestuur over zijn geldelijk beheer.

In de Commissie tot het nazien van de Rekening en Verantwoording van den Secretaris-Penningmeester hebben zitting gehad de H.H. J. Kruls, Res. Kapt. Jagers, P. W. Pieters, Ritmeester der Huz., en P. J. de Broekert, 1e Lt. Inf.

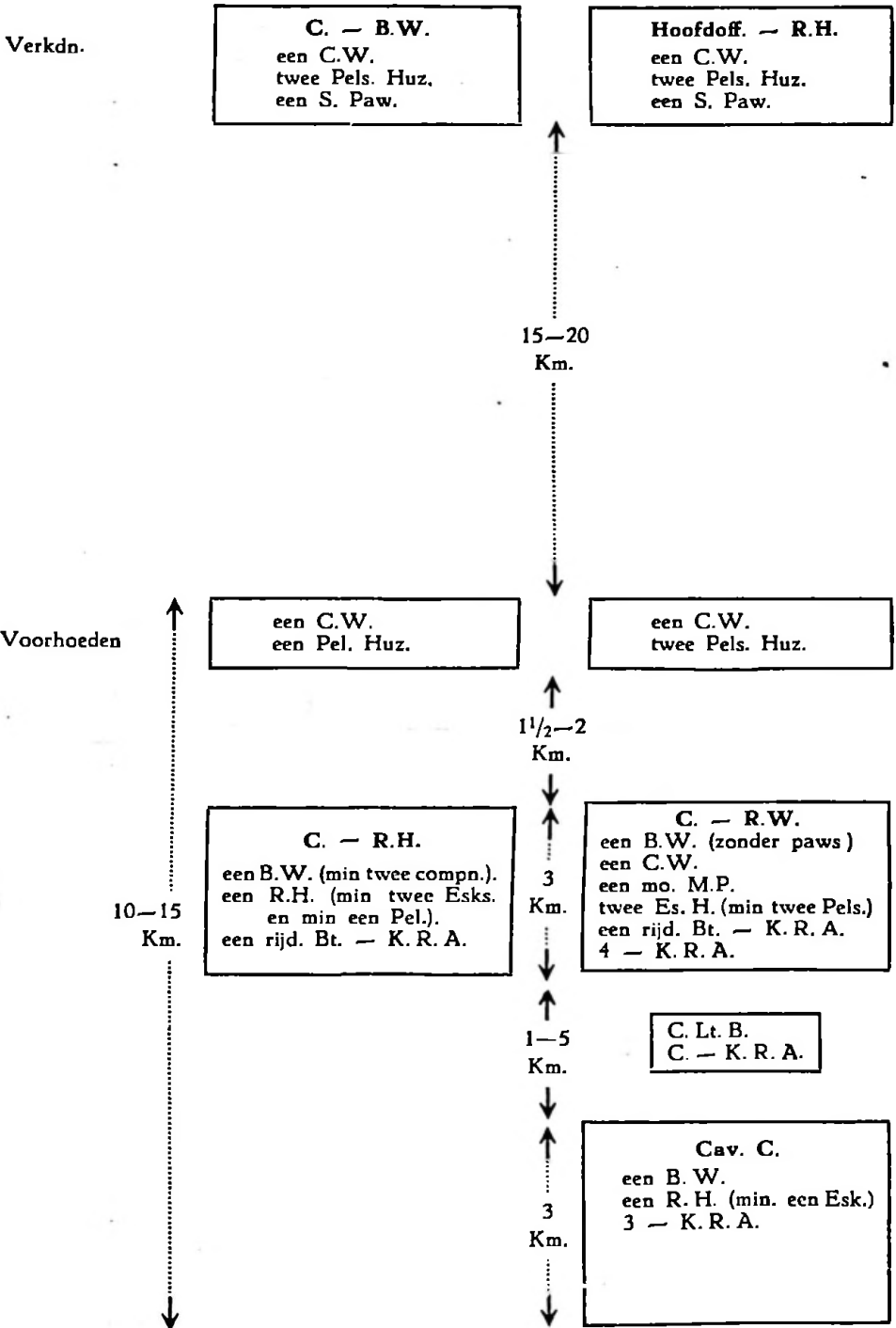
Zij hebben blijkens hun schrijven d.d. 18 Januari 1932, de boeken en bescheiden van den Secretaris-Penningmeester, nazien en accoord bevonden.

De Commissie stelt het Bestuur voor, den Secretaris-Penningmeester hartelijk dank te zeggen voor de wijze van beheer en hem décharge te verleen voor het door hem gevoerd beheer.

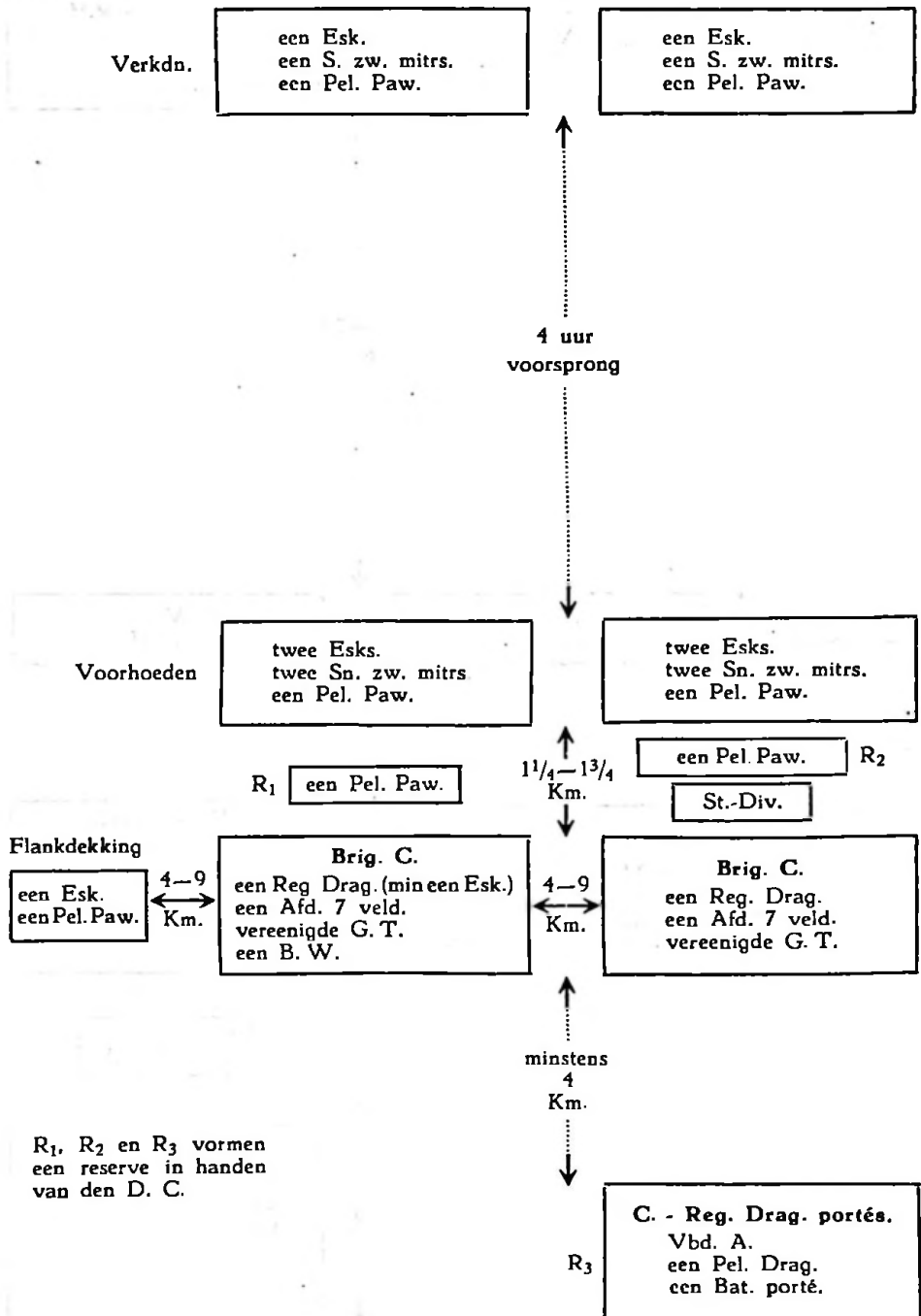
III. Opgave nieuwe leden.

Den Haag: J. F. Beckman, Res. Lt. Kol. Genie, H. K. Hardenberg, Res. Kol. Inf., A. W. F. Koningsfeld, Majoor Inf., Mr. L. H. J. J. Mazel, Res. 1e Lt. Veld Art. Bergen op Zoom: G. A. A. P. Kloeg, 2e Lt. Inf., Breda: H. M. Stam, Cadet Inf. h. t. l., A. H. Schouten, 1e Lt. Inf., E. A. de Jong Cadet serg. h. t. l. Ginneken: M. Raebel, 2. Lt. Inf. Haarlem: O. Houwen, Res. 2e Lt. Inf. Nijmegen: A. de Ruyter van Steveninck, 1e Lt. 15 R. I. Wassenaar: J. H. Kruseman Aretz, Res. 1e Lt, Cav.

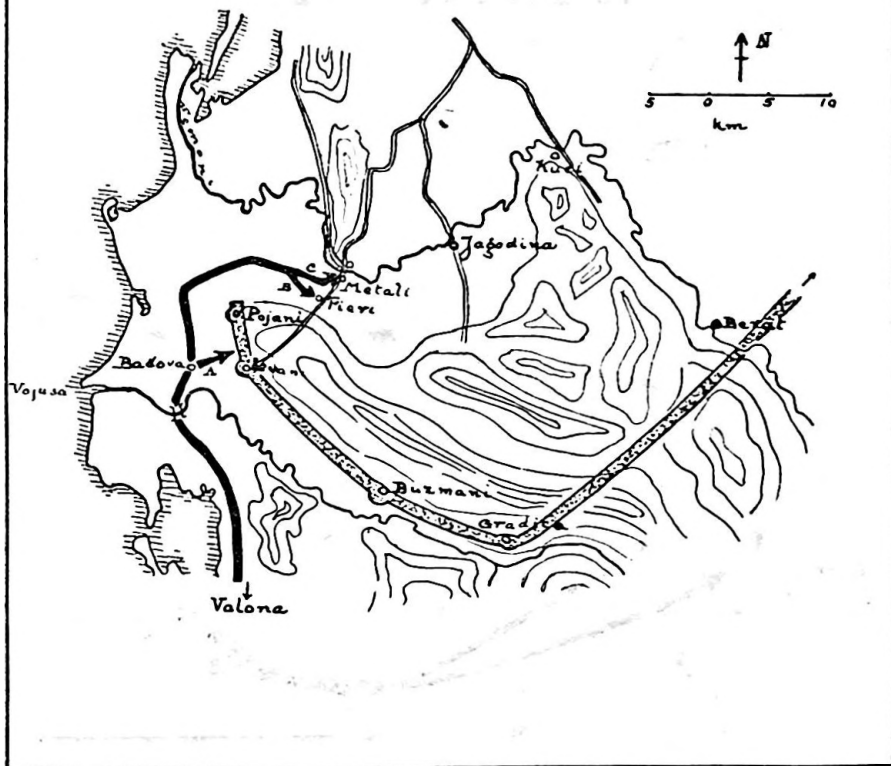
Voorbeeld van den MARSCHVORM der LICHTÉ BRIGADE.
(Niet in marschorde).

Opmarsch van de 3e Fransche Cav.-Div. in Lotharingen
op 3 September 1929.
(Hoofdmacht tevens marschorde.)

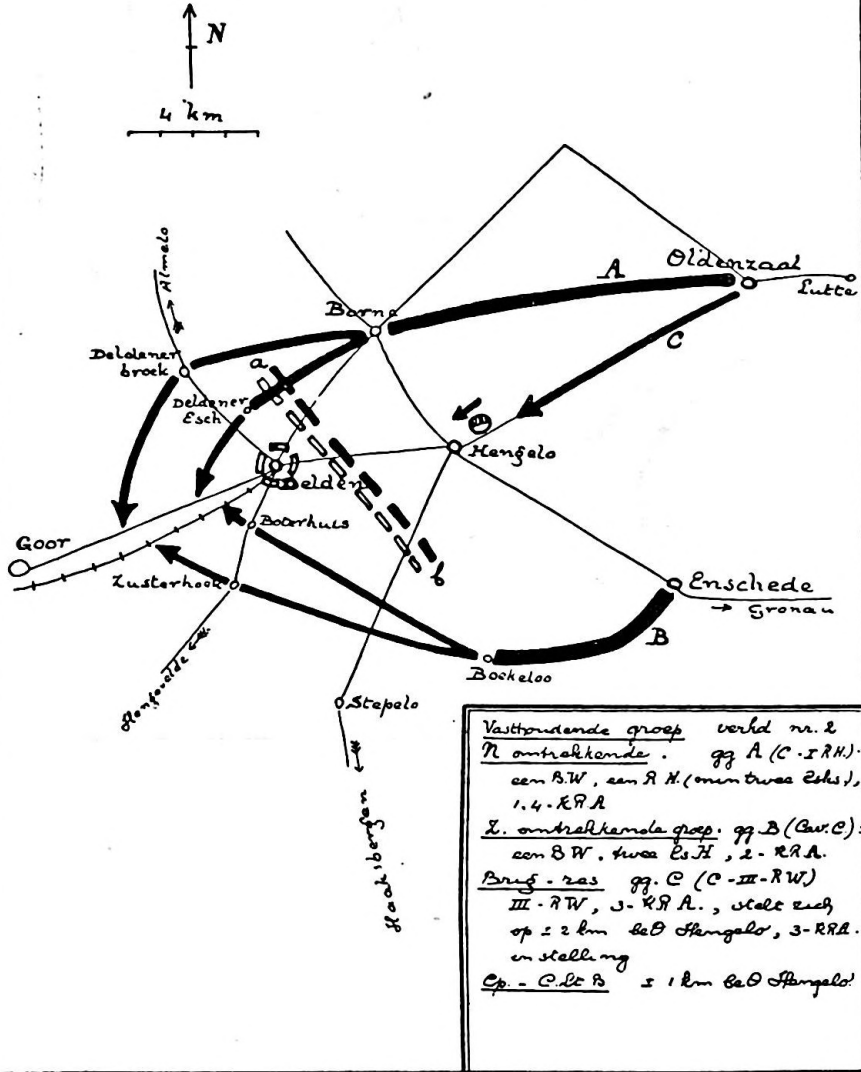

Omtrekking
van den Oostenrykschen veldzug
in Albanien
6/7 Juli 1918.

Bijlage IV.

Twaezijdige Omtrekking
tegen Delden
13 September 1927.

Vasthoudende groep verld nr. 2
N. omtrekkende. gg. A (C-5 R.H.).
 een B.W., een R.H. (omt twee Esch),
 1.4. R.R.A.

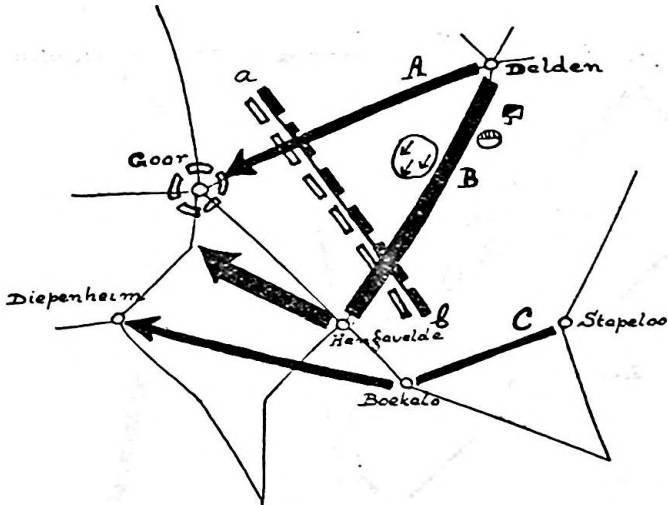
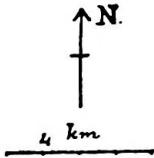
I. omtrekkende groep. gg. B (Cav. C).
 een B.W., twee Esch, 2. R.R.A.

Brug - ras gg. C (C-III-R.W.)
 III - R.W., 3. R.R.A., stelt zich
 op \pm 2 km te B Mengelo, 3. R.R.A.
 in stelling

Cp. - C. te B \pm 1 km te B Mengelo!

Bijlage V.

Eenzijdige Omtrucking
tegen Goor - Hengevelde
14 September 1927.

Frontgroep : gg. A (C.-II-R.W.):

een B.W., een S.-4-R.R.A.

Front-, veldgrens omtrekkende groep.

gg. B (Cav. C.), hoofdaanvalsgroep.

twee B.S.W., een R.H. (min twee Esks.),

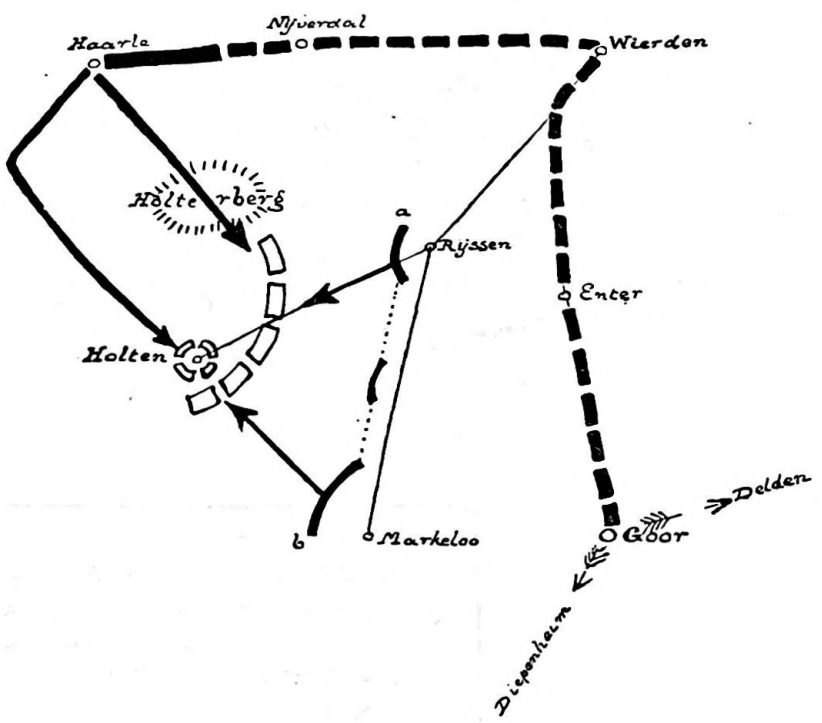
4-R.R.A. (min een S.).

Omtrekkende groep : gg. C (C.-II R.H.).

een R.H. (min twee Esks.).

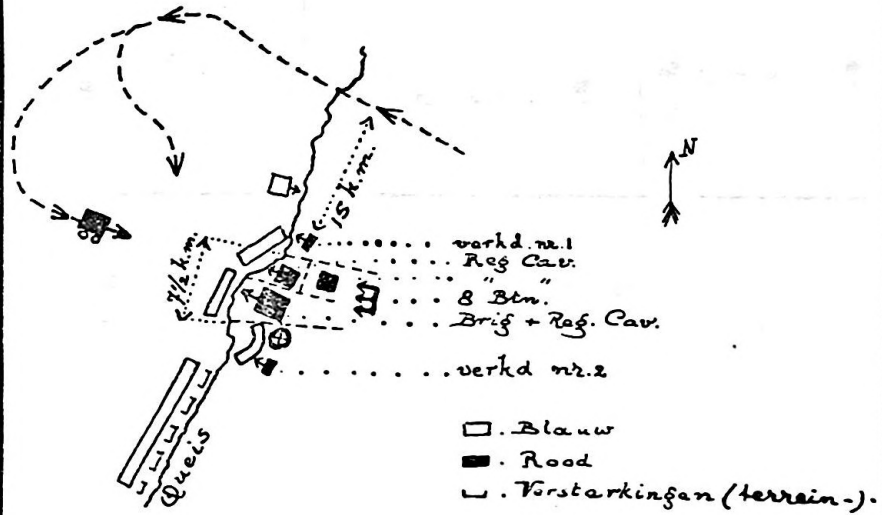
Brig.-res. : twee Es.H.

Nachtelijke Omtrekking
in grooten stijl
tegen Holten
15/16 September 1927.

----- Nachtmarsch.

Omtrekking
bij de Duitse Cav.-manoeuvres
in Silezië
20/21 September 1928

Brig. res.

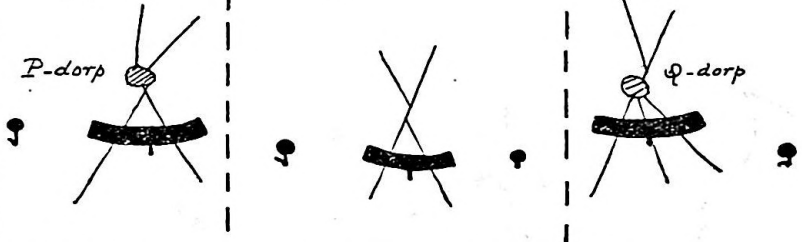
A.

Gg. A.

Gg. B.

Gg. C.

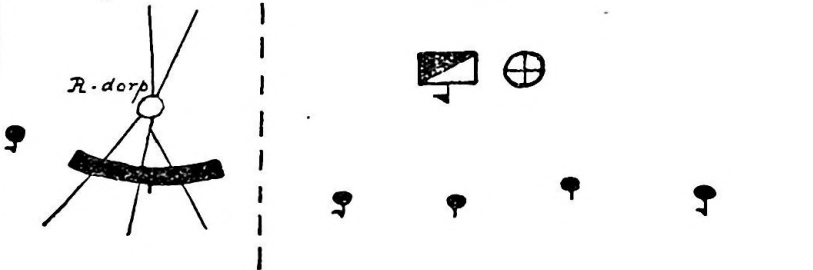
Brig. res

B.

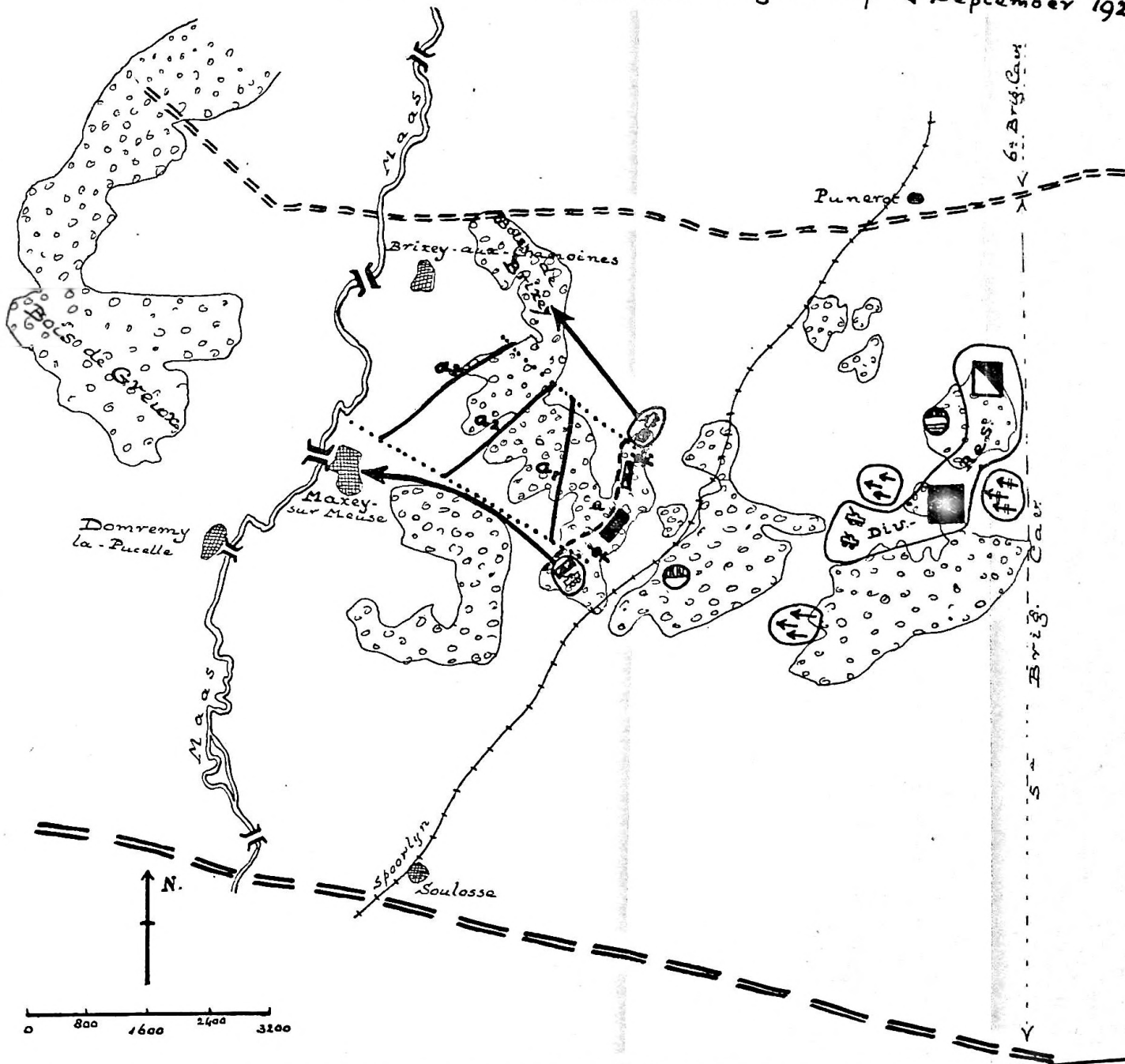
Gg. A

Gg. B

Bijlage VIII.

Aanval
van de Fransche 3^e Cav.-Divisie
bij de Manoeuvres in Lotharingen op 4 September 1929.

FRONTCAPACITEITEN

(Eenheid van frontcapaciteit = het aantal m per mitrailleur, waarvan het vuur vóór de frontlijn ligt).

		AANVAL															
		UIT DE DIEPTE					OVERIGENS										
		50 m.					75 m.										
		Aantal vóór-															
		HARDNEKKIGE					OVERIGENS										
		(uitgezonderd de veiligheid-verdediging).															
		75 m.					150 m.										
		VERDEDIGING															
		(uitgezonderd de veiligheid-verdediging).															
		75 m.					150 m.										
Eenheid van frontcapaciteit																	
Per:																	
E. H.	C. W.	2	2				200 m	2	3				2	3			300 m
R. H.	B. W.			2	2		200 m										450 m
			2	2			500 m			2	3						900 m
					2	1	500 m				3						1700 m
	Lt. B.						1500 m								1		3500 m
Eenheid van frontcapaciteit																	
E. H.	C. W.	2	2				300 m	2	3				2	3			600 m
R. H.	B. W.			4	4		300 m										900 m
			2	2			900 m			2	3						1800 m
					2	1	900 m				3						3300 m
	Lt. B. (in breed front)						2700 m								2	1	7000 m
	" (bij de beweegl. verdeg.)														3	1	9000 m

Staf

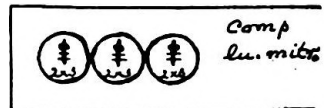
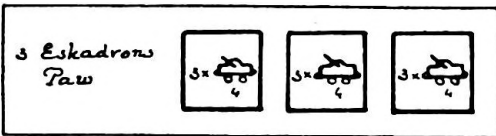
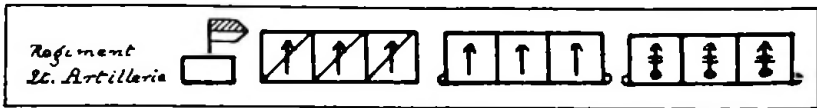
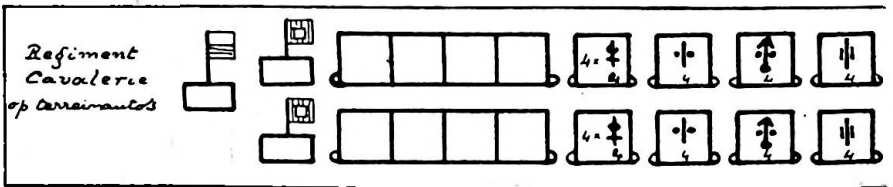
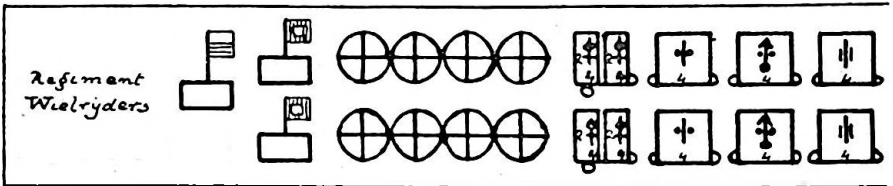
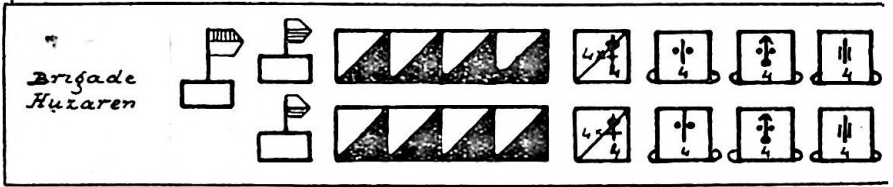

Vd.A

Bijlage XI.
Ontwerp
Samenstelling
van een

Lichte Divisie.

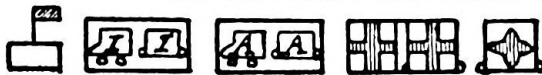
Ponton-
Pionier
Afd

Comp Mat.

Brigade-
Train

C.A.A.